"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose.....$2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

duoną. Juo toliau, juo sun-
THE LITHUANIAN WEEKLY taikyt prie gyveni-
Published every Friday at Chicago, Ill. kiau da-
Yearly Subscribtion rate:
In the United States.....$2.00
Canada and Mexiko..... 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 17 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 23d. BALANDIS, (April), 1909 m. Metas XVIII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Paskalas apie galutiną pašitraukimą nuo vietos Maskolijos užrubežiniių reikalų ministerio Izvolsko, kuris, dėl nusilenkimo prieš Austriją Balkanų pussalio reikaluose užsitraukė veik visų partijų neužganėdinimą, pasirodė teisingu. Jis rods padavė carui savo rezignaciją, bet caras dar ne nusprendė ką daryti; gal neranda kito, kuris norėtų Izvolskio vietą užimti ir pataikytų geriau vesti užrubežinius Maskolijos reikalus. Kad užrubežinių rekalų ministeriui ne reiktų prieš kitus kraštus nusilenkti, jis turi, parėmimui reikalų turėt tvirtą kariumenę ir laivyną; Maskolijos gi militariška galybė kaip nuklimpo po Cušima ir po Mugdenu, ir iki šiol negali atsigriebti. Dabar tik mažos viešpatystės, tokios kaip Persija, bijosi Maskolijos, kitos jos norų mažai paiso; ji todėl ir gazdina tik tokias silpnas parodymui, kad visgi yra dar caro bijanti.

Peterburgan atėjo telegramai, buk mieste Astrabad pulkai ginkluotų turkomanų išpiovė du tukstančiu gyventojų. Nors žinia ta dar oficijališkai ne patvirtinta, bet Maskolija siunčia į Astrabadą dalį maskoliškosios kariumenės. Mat čia caro kariumenę ne laukia tokios nelaimės kaip po Mugdenu.

Maskoliškoji karo ministerija datė Paryžiuj padirbdinti vieną galintį prieš vėją lėkti orlaivį. Padirbimas orlaivio atsieis 60000 dol. Maskolijoj tokių orlaivių padirbti nemoka.

JAPONIJA.

19 d. balandžio žinia atėjusi iš San Francisco labai suerzino Japonijos gyventojus. Minios japoniečių jau kalbėjo ant gatvių apie neišvengiamą karą Japonijos su Jungtinėmis Valstijomis Šiaurinės Amerikos. Tą dieną į Tokio atėjo telegramas, buk mieste San Francisco amerikonų pulkai užpuldinėjo ant japoniškų skalbyklų, daug jų išdegino. Žinia ta pasirodė visai neteisinga. Laikraščiai mano, kad paskalas tas tyčia iš Jungtinių Valstijų paleistas norinčių iš nesutikimų su Japonija pasipelnyti, todėl kurstančių tai vieną, tai kitą pusę. Bet jeigu yra tokios ypatos Amerikoj, kurios stumia į karą, tai jos ištikro gali karą suskubinti. Kurstytojai niekur tokio pasisekimo neturi kaip Amerikoj. Nesutikimų gi terp Amerikos ir Japonijos ir be kurstymo yra gana; kurstytojai abiejose šalyse neužsitikėjimą didina. Kad terp Amerikos ir Japonijos turės užgimti karas, tą gerai žino lygiai viename, kaip ir kitame krašte, tik abidvi nori jį ant toliau nustumti, nes Japonija dar neatsigriebė po karui su Maskolija, Amerika gi karan teipgi nepasirengusi, nes įveikti Japoniją neteip lengva kaip nusibankrutinusią Ispaniją.

Ir Japonija civilizuojasi prasčiausioj to žodžio prasmėj: ir joje jau pradeda apsireikšti politikierių parsidavimai, ko prieš paskutinį karą ten nieks negirdėjo. Dabar antai suėmė mieste Tokio devynis parlamento atstovus už ėmimą kyšių ir parsidavimą cukraus kompanijai. Pasirodo, kad parsidavėlių yra ir daugiau; ir tuos atsieis areštuoti.

PRANCUZIJA.

Kaimyniški prietikiai terp Prancuzijos ir Vokietijos eina vis geryn. Vokietijos ciecorius, už patarnavimą prie sutaikymo Prancucijos su Vokietija Morokko reikaluose apdovanojo Prancuzijos ambasadorių Camboną augščiausiu Vokietijos orderiu, o kitus ambasados urėdninkus mažesniais. Porą metų atgal nė ciecorius nebutų drysęs pasiulyti Prancuzijos ambasadoriui orderį, nė tas nebutų drysęs vokišką orderį priimti.

TURKIJA.

Jaunųjų turkų partija ilgai rengė dirvą pastatymui Turkijos eilėse konstitucijonališkų Europos viešpatyščių. Partijos vadovai, saugodami savo galvą, gyveno už sieniuose, daugiausiai Prancuzijoj ir iš ten savo šalininkams davinėjo nurodymus. Organizavimas partijos traukėsi ilgas metų eiles, kol ant galo jos pusėn perėjo dalis kariumenės stovinčios Macedonijoj, kol įvedimui reikalingų reformų ne pritarė ir albaniečiai, kurių Turkijoj labiausiai privengia. Turėdami savo pusėj kariumenę. Jaunpjų turkų vadovai iš užsienių persikėlė Macedonijon. Nuo to laiko partijos organizavimas ėjo sparčiau. Susiorganizavus jai galutinai, ji pastatė drąsiai sultaniui savo reikalavimus, kurių svarbiausiais buvo: sulyginimas teisių visų Turkijos gyventojų be skirtumo tautiškos kilmės ir tikėjimo ir įvedimas konstitucijonališkos rėdos. Kadangi partija turėjo paramą kariumenės stovinčios Macedonijoj ir albaniečių, sultanas pažadėjo reikalavimą išpildyti ir ištikro su noru, ar be noro išpildė. Lkosi Turkijoj įvesta konstitucijonališka rėda ir ant valdžios, suprantama, didžiausią įtekmę turėjo tie, kurie naują tvarką įvedė — jauniejie turkai: jų partijos žmogus buvo ministerių perdėtiniu; jų partijos žmonės buvo karo ir laivyno ministeriai: jų partijos buvo ir jaunojo parlamento perdėtinis.

Visi tikėjo, kad nauja rėdo forma sudrutys Turkiją, kad ją pakels, apsaugos nuo sugriuvimo. Iš tikro iš pradžių tokias viltis turėjo net didžiosios Europos viešpatystės, kurios nekišo savo nagų į vidurinius Turkijos reikalus. Viduriniai maištai nutilo, visi su Turkija kaipo tvirta viešpatyste pradėjo rokuotiesi; nes pradžioj jauniejie turkai ištikro valdžios vežimą varė gerai. Bet su laiku susiorganizavo ir tamsiosios pajiegos ir varė savo darbą terp mahometonišku fanatikų. Reikia manyti, kad reakcijonieriams pritarė ir sultanas, nors jis niekur į pryšakį ne lindo.

Ant galo jauniejie turkai susekė, kad reakcijonieriai rengia revoliuciją prieš jaunųjų turkų įtekmę. Jų partijos ministeriai išleido padavadijimus kariumenei, nuo kurios reikalavo nesibijoti bombordavimo sultano rumo, jeigu tas pasirodytų reikalingu. Tas padavadijimas ir suskubino reakcijonierių revoliuciją. Mat jų pusę Konstantinopolij laikė didesnė kariumenės dalis. Ta kariumenės dalis nutraukė prie parlamento ir pareikalavo prašalinimo visų ministerių prigulinčių prie jaunųjų turkų partijos, ką, žinoma, parlamentas turėjo išpildyti. Ant gatvių užgimė kruvini susirėmimai. Žuvo ir keli jenerolai, sužeista ir keli mnisteriai. Konstantinopolij vėl valdžia perėjo į reakcijonierių rankas. Ir kituose viešpatystės kraštuose fanatiškiejie mahometonai pakėlė galvą ir atsiminė jau užmirštą nekentimą krikščionių. Iš Konstantinopolio pabėgo visi prigulinti prie jaunųjų turkų partijos oficierai ir didesnė dalis parlamento atstovų.

Keliuose miestuose Azijatiškoj Turkijoj mahometonai parengė krikščionių skerdynes; ten žuvo, kaip sako, su viršum 3000 krikščionių, daugume moterų ir vaikų; užmušė ir du amerikonu misijonieriu. Prieš Turkijos valdžią sukilo ir albaniečiai, kurie keliuose susirėmimuose sumušė prieš juos išsiųstą Turkijos kariumenę.

Atsidavusi jauniemsiems turkams kariumenė Salonikos apskrityj nutarė traukti ant Konstantinopolio. Jauniejie turkai reikalauja prašalinimo nuo sosto dabartinio sultano; kariumenė Macedonijoj apšaukė jau sultanu Mahometą Rišad Effendi. Iš tikro antrasis kariumenės korpusas jau ištraukė ant Konstantinopolio. Sultano urėdninkus, pridėjusius savo ranką prie reakcijonierių revoliucijos apėmė baimė; daugumas jų pabėgo ir pasislėpė. Dalis kariumenės iš Salonikos, po vadovyste Muchtar Beyo atkako jau į Čakaliją. Persigandęs sultanas čia atsiuntė 30 žymesnių vyrų tartiesi su jaunųjų turkų kariumenės vadovu, bet tas pasiuntiniams apreiškė, jog lieps juos sušaudyti, jeigu jie bandytų įsikišti į kokius pasikalbėjimus su kareiviais. Jie norėjo traukti į Saloniką, bet jų kariumenės vadovas ne leido privertė grįžti atgal į Konstantinopolį. Dalis kariumenės Konstantinopolij laikosi sultano, bet daugumas oficierų perėjo į salonikiečių pusę; juos remia ir dalis laivyno. Su jaunaisiais turkais ištraukė Konstantinopolin 6000 reguliariškos kariumenės; parengta 80000 liuosnorių Kosova apskrityj ir su viršum 75-000 albaniečių laukia teipgi prisakymo traukti prieš sultaną. Jaunųjų turkų partija užmezgė tarybas su Bulgarija, nuo kurios prašo pagelbos, jeigu Turkijoj turėtų užgimti naminis karas. Klausymas vienok, ar ištikro kils Turkijoj naminis karas. Daugelis svetimtaučių mano, kad viskas apsieis be kraujo praliejimo, jeigu jauni turkai drąsiai varys pradėtą darbą. Net Konstantinopolij tik dalis kariumenės laiko reakcijonierių pusę; daugumas oficierų yra jiems priešingų. Iš Konstantinopolio pabėgo ir sultano brolis Rišad Effendi ir iškeliavo į Saloniką. Sultaną apleidžia jo tarnai. Kariumenė traukianti iš Salonikos jau prisiartino prie Konstantinopolio.

Jauni turkai pastatė reikalavimą sultanui atsisakyti nuo sosto; atsakymui paliko tik 24 valandas laiko. Jeigu sultanas reikalavimo neišpildys, jo rumas bus bombordiuojamas. Mahometoniškojo tikėjimo perdėtinis Šeik-ul-Islam rengia atsišaukimą į gyventojus, kuriame teipgi reikalaujama prašalinimo nuo sosto dabartinio sultano.

Jaunųjų turkų Centrališkas komitetas Salonikoj gavo nuo turinčių Konstantinopolij valdžią reakciojnierių telegramą su užmanymu dirbti iš vien krašto nuraminimui ir sugrąžinimui konstitucijos. Centrališkas komitetas atsakė: "Jokius dalykus telegrafu neparankiu nutarti. Į dvi dieni mes busime Konstantinopolij ir ten pamatysime, kas reikia daryti.

Paskutiniai atsitikimai rodo, kad jaunaturkai nemano ramiai žiurėti sultano ir reakcijonierių norų; jie pasitiki, kad į trumpą laiką atgaus intrigantų ir suvadžiotojų paveržtą valdžią. Bet nieks nežino, ar tas atseis be kraujo praliejimo. Ar šiaip ar teip bus, bet sultanas ne teks sosto.

Europoj, turbut, ne labai tiki, kad paskutinė reakcijonierių sukelta Turkijoj revoliucija išgriovimui konstitucijos apsieitų be kraujo praliejimo. Prancuzija, Anglija ir Vokietija į Turkijos pakrantes siunčia dalį savo kariško laivyno.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Lietuvių Mokslo Draugijos Komitetas kovo 3 d. pagal įnešimą Dr. J. Basanavičiaus priėmė sumanymą padaryti liepos mėnesyj Vilniuje prieinamus trumpus kursus iš Lietuvos geologijos, archeoliogijos, antropoliogijos, etnografijos, istorijos, geografijos ir kt. Skaitymai žada buti daugiausia rusų kalba, išskyrus skaitymus apie lietuvių kalbą ir folkliorą, kurie, rodos, galėsią buti lietuviškai skelbiami. Skaitymams žada pakviesti tikrus dalykų žinovus. Toki kursai tikrai butų daugeliui lietuvių labai naudingi. Iš jų galėtų pasimokyti ne vienas, kaip reikia tyrinėti ir pažinti savo tėvynę Lietuvą. Ypač vertėtų tuos kursus aplankyti musų kaimų ir miestelių inteligentams, mokytojams, kunigams ir kt.

"Rutai" kovo 11 d. Dr. Matulaitis skaitė 4 lekciją iš Lietuvos istorijos — iš Reformacijos ir pradžios baudžiavos laikų. Žmonių buvo nedaugiau 20. — Kovo 14 d. buvo vakarėlis. Vaidino Čechovo "Jaunikis" ir "Meška", ir buvo balalaikininkų orchestras. Vaidinimas, ypač "Meška" buvo atlikta gerai. Žmonių buvo daug.

Kovo 11 d. Vilniaus Teismo Rumai teisė antrosios dumos kaunišius lietuvius atstovus: prisiek. adv. Stašinskį, Dr. Gudavičių, Kumelį, Kupstą ir Pavylių. Juos kaltino už tai, kad beatstovaudami parašė ir atspauzdino "Skarde" atsišaukimą į rinkėjus-valstiečius ir darbininkus. Tame atsišaukime buvo nurodyta, ko jie (atstovai) dumoje reikalauja, butent: mirties bausmės panaikinimo, priverstino paėmimo valstiečių naudai valdžios, bažnyčių visokių tikėjimų ir dvarponių žemės, Lietuvai autonomijos ir kt. - Ant pabaigos buvo kreiptasi į rinkėjus, kad jie atstovus paremtų, nes tik tuomet valdžia nusileisianti. Tai už tą atsišaukimą teismo rumai nuteisė visus penkis atstovus vieniems metams į tvirtovę. Nubaudimas skaudus, ypač atsiminus, kad už daug smarkesnį, anot teisėjų, Viborgo atsišaukimą buvo paskirta tik 3 mėnesiai kalėjimo. Drauge teisė ir valstietį Radzevičių už platinimą to atsišaukimo. Jį nuteisė irgi metams, užskaitant atsėdėtus pirm teismo 6 mėn. — Atstovai apeliavo į senatą, o kad dabar nearėštuotų, tai turėjo sudėti po 1000 rub. Gynė adv. Vrublevskis, Tarchovskis ir Zmačinskis.

Kelios moteriškės parsinešė iš marijavitų koplyčios komunikantą ir pasinešusios, ėmė tyčiotis, mėtyti ir pagalios įmetusios į pamazgas. Patyręs tai marijavitų kun. Tulaba ir padavė Vilniaus miesto septintojo skyriaus nuovadai Illinui. Dabar policija ėmė tą dalyką tyrinėti ir įtariamos moteriškės jau areštuotos. Kalba, kad ir vienas lenkų katalikų kunigas esąs ton bylon įpainiotas. Kuo tas viskas pasibaigs — paregėsime.

Šią vasarą Peterburgo konservatorijos (muzikos akademijos) mokiniai lietuviai: K. Petrauskis, Tellat-Kelpša ir Audziejus rengiasi koncertuoti didesniuose Lietuvos miestuose: Vilniuj, Kaune, Siauliuose ir kt. Geistina butų, kad pasirodytų ir Prusų Lietuvoje, bent Tilžėje. Dėlei susiartinimo musų su Prusų Lietuva tai butų visai neprošalį. A. V.

Girdėjome, kad atstovas A. Bulota, 10 dieną buvo kalbėjęs Vidaus Reikalų Ministerio Draugui Kurlovui apie tebesėdinčius ir ištremtuosius "šviesiečius". Kurlovas pasakė, kad jisai tuojau po A. Bulotos kalbai V. Dumoje vasario 23 d. pareikalavęs iš Suvalkų pranešti jam visą "Šviesos" bylą; dabar-gi vėl liepsiąs tą pranešimą dar paskubinti.

Kovo 10 ir 11 dieną gyvenantis dabar Vilniuje pag. adv. L. Ciplijauskas, Dr. K. Grinius ir jo žmona Joana Griniuvienė gavo nuo Vilniaus gubernijos žandarų valdybos reikalavimą (Nr. 1498, kovo 7 d. parašytą), idant išsikraustytų iš Vilniaus. Bet kad tame reikalavime nebuvo pasakyta, kenogi tai prisakyta, dėlko ir kur išsikraustyti, tai visi 3 atsisakė jį pildyti. Pasirašyta irgi ne žandarų valdybos viršininko, bet tik raštininko (stolonačalniko). Keistas reikalavimas. To paties reikalaujama ir nuo Juozo Kačergio, kuris nei negyvena Vilniuje.

12 Nr. "Lietuvos Ukininko" 1908 m. buvo pranešta, kad žada išeiti rusų kalba knyga apie kiekvienos tautos mokyklas. Darbą apie Lietuvos mokyklas atliko Pranaitis (pseudonimas), M. Roemer's ir kun. Šepetys; greitai bus nusiųsta tos knygos redakcijai.

Marijavitų vyriausias kunigas Jonas Kovalskis esąs padavęs Petrokovo gubernatoriui prašymą, kad leistų išleidinėti du lietuvių kalboje marijavitų laikraščiu — mėnesinį "Marijavitą" ir dvisanvaitinį — "Marijavitų Žinias". Laikraščius vesiąs pats kun. Kovalskis, kuris (su kitu mar. kun. P. Skolinovskiu) dabar stropiai mokinąsis lietuvių kalbos. Pirmieji numeriai išeisią apie velykas ar pradžioje gegužio mėnesio. P.

Kai-kuriose krasų stotyse užrašinėjama vardai ir pavardės žmonių, kuriems pareina koks lietuvių laikraštis. Kam tai reikalinga, tikiuosi neužilgo išsiaiškįs. Policija surašinėja "Saulės" draugijos skyrių narius. Tr.

IŠ EIŠIŠKIŲ,
Lydos apskr.

Vasario 22 d. iš sakyklos Eišiškių bažnyčioje buvo apskelbta, kad 26 d. dieną pas vietinį kleboną susirinktų parapijonai: lietuviai apie 11 valandą rytą, lenkai apie 2 val. po pietų, pasikalbėti apie lietuvių kalbos įvedimą šion bažnyčion. Tikras stebuklas: tiek metų persekiojami lietuviai išgirdo, jog ir jie katalikai, jog ir jų kalba gali buti Dievas garbinamas.

Nors lietuviai gyvena toli nuo Eišiškių, tačiaus paskirtu laiku susirinko. Susirinkiman atvyko abudu kunigai: diakonas Gintautas, lenkas ir vikaras Juchnevičius, lietuvis. Lietuvės moterįs kuone su ašaromis aiškino diakonui, nieko nesuprantančios lenkiškai. "Aš, tėveli, sakė viena, dabar da tebeatmenu Kalesninkų kunigo pamokslą, kaip jis lietuviškai pasakė per šv. Pranciškų; bet ką tamista praeitą nedėlią lenkiškai pasakei, nieko nesupratau ir neatmenu". Ant tų iš pat širdies pasakytų žodžių diakonas paraudonavo ir pradėjo teisinties; bet jo žodžiai ne lipo.

Kitas, vyriškis, matyt nebemaža apkartęs, išdrįso šiurkščiai atsiliepti: "Gerai butų, kad per šiuos ištisus metus lenkiškai visiškai nebutų: lenkai per 40 metų dvasišką duoną valgė, o mes, lietuvai, badavome; tegul jie bent per metus papasninkauja".... Žinoma, tai kartumo žodžiai, nes niekas iš lietuvių nenori lenkų kalbos iš Eisiškių bažnyčios išvaryti. Tai matome iš galutinojo nusprendimo: jie tereikalavo, kad bent kas ketvirtas šventadienis lietuviškai pamokslus sakytų.

Ko, ko, o jau tokio eišiškiečių lietuvių "susipratimo" diakonas visai nesitikėjo ir labai nusiminė. Laimė, kad jį greitai išgelbėjo jo lenkai. Tie paskui susirinkę vienu balsu nutarė, kad Eišiškių bažnyčioje nieko lietuviškai nebutų". "Nie chcemy chamskiej i poganskiej mowy"! šaukė.

Kas tuos "Eišiškių lenkus" taip susiundė prieš savo kaimynus lietuvius, kurie ten veik apmirę buvo ir lenkams prieštarauti niekados neišdrįso?

Padabosime, kas viršų paims, teisybė ar tamsybė.

Nors lietuviai ne iš visų sodžių atvyko, vis dėlto jų susirinko 50 vyrų ir 10 moterų. Diakonas visų-pirma paskaitė protokolus kunigų suvažiavimo vasario 19 d. Vilniuje, lenkų ir lietuvių. Išgirdę tokias lenkų kunigų mintis ir tokius gerus norus, mes, lietuviai, labai pradžiugome ir iš širdies gilumos pasakėm jiems ačiu. Išgirdę, jog J. M. Vilniaus Vyskupijos Administratorius skaito mus lygius esant su lenkais, mes išdrįsome prašyti, ar negalima butų pradėti kas šventadienis lietuviškai skaityti evangelijos ir bent kas ketvirtas šventadienis lietuviškai sakyti pamokslo. Kam labiau sopa, tas labiau rėkia. Pirmosios prabilo moterįs, net su ašaromis skųzdamos, jog jos lenkiškai nesuprantančios, visai esančios apleistos. Prašė nors retkarčiais pamokyti suprantamai.

Paskui sujudo ir vyrų šalis. Nors visi turėjo norą reikalauti savo teisių, bet nevisi drįso diakono akivaizdoje. Vis dėlto atsirado keli žmonės, kurie išreiškė musų jausmus. Labiausiai p. Juozapas Mickevičius, duok Dieve jam sveikatą ir laimingą gyvenimą! Gerai pamokytas, išsilavinęs, apsitaisęs gražiau už kiekvieną šlėktą, o vienok nesekąs mados — skirties nuo lietuvių, jis taip jausmingai ir gražiai prakalbo, kaip neteisinga yra kas-nors skriausti, kad niekas negalėjo jam prieštarauti. Tikrai patsai Dievas davė mums užtarytoją. "Kas iš to, kad tiek metų mus persekiojo už kalbą? Mes vis dėlto jos neužmiršome ir jos neišsižadėjome. O, kad gi bent dabar mums užtekėtų saulė, kad gi bent dabar pradėtumėm girdėti savo kalbą bažnyčioje".

O Dieve! Jei ir dabar nieko negausime, gal jau iki galo reiks nenoromis klausyti blogai suprantamų, o daugumai ir visai nesuprantamų lenkiškų pamokslų. Nebent dangų užsipelnysime kankynėmis, o ne šviesą.... M. St.

("V-tis").

IŠ MERKINĖS,
Trakų apskr.

Miestelis stovi prie Merkio upelio įtekmės Nemunan. Gyventojai žydai ir sulenkėję lietuviai, kurie vadinasi lenkais. Apylinkės sodžių gyventojai — tikri lietuviai; "lenkų" tėra maža septinta dalis, kaip visi gerai žinome. Todėl pamaldos prie kun. Jogmino visados budavo lietuviškai. Dabartinis klebonas, dekonas Kakareka, įvedė kas trečias sekmadienis lenkiškai. Taigi "lenkai", rodos, neikiek nenuskriausti, tačiaus jie nepakakinti, norėtų dar didesnių teisių. Tuo tikslu jau kelius kartus važinėjo pas Administratorių, prašydami, kad pamaldos Merkinėje butų perpusę ir kad vienas kunigas butų lenkas, nes ligšiol vis budavo kunigai lietuviai. Jų prašymas ligšiol neišpildytas. Kam "lenkai" jieško didesnių teisių, mes, merkiečiai, gerai žinome. Praeitais metais laikinai buvo paskirtas vikaru kun. A. Žemaitis. Jis sudarė bažnytinį chorą. Dekonui raginant, prie choro prisidėjo jaunuomenė. Lenkams tai nepatiko. Greitu laiku gerbiamojo kunigo Žemaičio nebetekome. Lietuviai buvo nuliudę, o lenkai pradžiugę. Bet veltui: gerbiamasai kun. dekonas choro neapleido, karštai ragino mokyties; turime gerą vargonininką, p. Adamavičių, lietuvį, kurs negaili triuso. Jis tai išmokė mus giedoti keturiais mišrais balsais lietuviškas bažnytines giesmes iš Naujalio Giesmyno. Dabar lietuviams linksma, girdint lietuviškai giedant, o lenkams pikta ant kun. dekono. Jie atsisakė giedoti Adynas ir Ražančių ir daugiau nebežino, kas daryti.

Jonas Saskelevičius.

("V-tis").

IŠ VELIUONOS,
Kauno apskr.

Vakare, vasario 25 d. važiavo įkaušę trįs ukininkai su lentomis iš Gelgaudiškių. Vienas kaszin kaip nuo šlajų nuvirto, perėjo per jį vežimas ir.... tuojaus nabagas atsiskyrė su šiuomi svietu.

Lakštingalėlis.

("Šaltinis").

IŠ PANEVĖŽIO.

Apylinkėse yra prasiplatinusios kalbos, buk pas Panevėžio darbininkų šv. Juozapo Draugijos pirmininko padėjėją, Kazimierą Moteką, policija dariusi kratą ir radusi pas jį vogtų daiktų.

Darbininkų šv. Juozapo Draugijos susirinkimas kovo 8 d. 1909 m. nutarė apskelbti, kad šitos kalbos apie p. Moteką yra pramanytos blogų žmonių ir visai neteisingos, o trįs narius, kurie platino šias kalbas, patraukta į trečiųjų teismą.

Įgaliotas apie tai pranešti laikraščiams Draugijos sekretorius.

Matas Grigonis.

("V-tis").

IŠ NEMUNĖLIO RADVILIŠKIO,
Panevėžio apskr.

Pačiame miestelyje yra dvi pradinės mokyklos, viena valsčiaus, antra mergaičių — ministerijos. Pirmoje vaikų apie pusantro šimto, tarp jų tik penkios mergaitės. Antroje apie 50 mergaičių. Reformatų (kalvinų) tikybos vaikų apie 20%, visi kiti katalikai. Latviškai kalbančių apie 40%, visi kiti lietuviai. Valsčiaus mokykloje du mokytoju, rusas ir lietuvis reformatas; šis antrasis be mokytojo teisių, nors jau antri metai moko. Jis moko abiejose mokyklose lietuvių kalbos, bet mokslas lyginasi nuliui. Ministerijos mergaičių mokykloje moko valsčiaus mokyklos mokytojo ruso žmona, taip-pat neturinti teisių ir lietuviškai nemokanti.

Praeitą rudenį Leitiškių sodžiuje, netoli Radviliškio, ministerija įsteigė dar vieną pradinę mokyklą. Ten vaikų apie 30; visi latviai katalikai. Mokytojas lietuvis reformatas, viso-ko moko rusiškai. Sion mokyklon katalikų kunigo nepakvietė.

Butinai rekalingos mokyklos dar apie Nausėdžius, Tatarkalnę ir Bečiunus. Labai nepavirku, kad dvi mokykli Radviliškyje; vaikai ir jiems valgis reikia vežioti ir už butą mokėti; neturtingiems tai labai sunku. Mokyklos reikia taip statyti, kad vaikai kas vakaras galėtų namo pareiti; Radviliškyje užtektų vienos pradinės mokyklos, o antroji reiktų paversti dvikliase.

Radviliškėnas.

("V-tis").

IŠ BIRŽIŲ,
Panevėžio pav.

Kai-kurie iš čionykštės keturkliasės mokyklos mokiniai lietuviai kreipėsi į savo inspektorių, kad butų išguldoma ir lietuvių kalba (lietuviams). Bet inspektorius sakąs, kad šįmet jau vėlu, kad tai galima padaryti tik nuo pradžios ateinančių mokslo metų. Kas skaudžiausia, jog mums sako, buk mes kalbėti lietuviškai mokame, tai kam gi mums lietuviškai mokyties. Nelabai mums prielankus ir kalvinai mokiniai, kuriems vokišką kalbą išguldo jų kunigas Jakubėnas. Kun. Jakubėnas galėtų ir mums išguldyti lietuvišką kalbą, kad mokyklos valdžia apie mus geriau rupintusi. Mes norėjom, kad nebereikėtų mokyties bereikalingos slovėniškos kalbos; tiek laimėjome, kad nors nebereiks slovėniškų "evangelijų" skaityti: slovėniškos kalbos mokymas liko sumažintas.

Mokytojas S—vas dažnai ant lietuvių užsipuola, ypač ant tų, kurie reikalavo lietuviškos kalbos įvedimo; ant tų žiuri "kaip vilkas".... Lietuviškai kalbėti mums užginta, rasi mano, kad mes rusais tapsime.

M—nys.

("L. U.").

IŠ JUŽINTŲ,
Zarasų pav.

Galų gale pas mus valsčiaus nutarimai ir lietuviškai užrašomi. Raštininkas ir viršaitis prižadėjo ir pranešimus (poviestkas) rašyti lietuviškai. Bet kol kas, to dar nematyti. Lauksime.

Rinkikas.

("L. U.").

IŠ BIRŽIŲ,
Ežerėnų apskr.

Biržiuose yra įsteigta Vartotojų draugija, kuri pradėjo veikti 1908 metais nuo vasario 13 d. Draugija turėjo apyvartos 40 tukstančių rub. su viršum ir gryno pelno iki tukstančio rub. Pinigų buvo sudėta, pajinių su paskolomis, apie 6 tukstančius rub. Sankrovos vieta pasirodė perankšta esanti; žmonės, labiausiai mugės (turgaus) dienomis, negalėdavo prieiti prie pirkimo prekių, užtat po Naujų Metų visuotinasai susirinkimas nutarė atidaryti skyrių netoli nuo katalikų bažnyčios. Skyrius pradėjo veikti nuo vasaro 15 dienos. Dabar dvi sankrovi varoma, ir labai gerai sekasi; per turgaus dienas kason įplaukia po 400 rublių su viršum.

Žmonės apie Biržius gerai pasituri, apsišvietę, supranta reikalingumą panašių draugijų, užtat noriai prie jos dedasi ir palaiko.

Po naujųjų metų atsisakius pirmininkui Trečiokui nuo vietos, išrinktas pirmininku Liamorkas, savininkas 5 namų Biržiuose, iš kurių vieni dviem gyvenimais, už visus didesni Biržiuose. Tai žmogus turtingas, išmintingas, gerai supranta reikalą, draug ir myli tą darbą; jis parodo nepaprastą savo darbštumą: dienų dienomis aplanko sankrovas, prižiuri tvarką, duoda nurodymus, patartis; išrašant, pats važiuoja į didesnius miestus dėl sąlygų su pirkliais.

Prie Biržių Vartotojų draugijos neseniai įtaisytas skyrius žemės dirbimo mašinų ir įrankių, kaip antai: akėčių, plugų, piaunamųjų ir sėjamųjų mašinų, arpų,

centrifugų ir tt., pardavinėjamų Rygos kainomis, tai yra nebrangiau kaip Rygoje. Tas mašinų skyrius yra Rygos ekonominės draugijos; visas mašinas pristato Biržuosna iš Rygos veltui. Biržių draugija gauna nuo 6 iki 8 procentų nuo parduotų mašinų. Reikia tikėties, jog Biržių draugija ir tolesniai augs ir plėtosis.

Narys.

("V-tis").

IŠ AKNYSTŲ,
Ežerėnų apskr.

Šis valsčius apgyventas lietuvių-katalikų ir latvių-liuterių. Lietuviai apšvietime stovi žemai. Laikraščių mažai pareina. Aknystoje yra viena mokykla. Pradžioje mokslo metų buvo valstiečiams įsakyta, kad jie patįs susirastų mokytoją lietuvį. Bet lietuviai apie tai nei manyti nenorėjo. Tada direkcija paskyrė mokytoją rusę, visai lietuviškai nemokančią. Gėda jums, aknystiečiai, kad negalėjote susirasti mokytojo lietuvio, kuris butų mokęs jusų vaikelius prigimtoje kalboje!

Monopolis su alude šventadieniais čia uždaromas.

Lietuvos Sunus.

("Saltinis").

IŠ RADVILIŠKIO,
Panevežio apksr.

Pas mus kasmet smuklių skaičius didinas. Čia buvo dvi aludės. Pernai rudenį liko įsteigtas Tiškevičiaus užvažiuojamas namas (postojalyj dvor) su pardavinėjimu svaiginančių gėrimų. Dabar gi vėl taisoma namai, kur bus alaus sandelis. Tai matydami, išmintingesnieji pradėjo kalbinti viens kitą steigti Kauno "Blaivybės" skyrių. Jau prisirašė apie 150 žmonių. Ant velykų tikimės sulauksią užtvirtinimo. Apie minėtąjį laiką gal bus užtvirtinta ir kita musų draugija — ukio ratelis vardu "Arklys".

Kuršo Lietuvninkas.

("Saltinis").

IŠ MEDINIŲ,

Skerb. valsč., Panevėžio apskr.

Šis sodžius, susidedantis iš dvidešimts su viršum ukininkų, stovi prie miško. Nors mediniečiai geri žmonės, bet menkai teapsišvietę. Laikraščių čia pareina: "Saltinio" 3 egz., "Vienybės" 1, ir "Viln. Žin." 1 egzempliorius. Į kortas žmones tai jau įsimylėję. Jomis lošti ir laiko yra... Laikas butų susiprasti!

Dar vieno dalyko negaliu palikti nepaminėjęs. Vienas ukininkas atkeido savo skolinkuĮ iš procentų tris rublius nusipirkimui "Saltinio". Sis gražus pasielgimas gali buti pavyzdžiu ir kitiems "bagočiams", plėšiantiems palukus nuo žmonių pikčiau Leibos ar Maušės.

Petras Tr.

("Saltinis").

IŠ SKIRSNEMUNĖS,
Raseinių apskr.

Musų parapijoje siaučia visokios ligos. Daug žmonių išmirė ir dar vis tebemiršta. Pažymėtinas Girvalakių kaimas. Čia iš Izakaičių šeimynos, susidedančios iš 6 dušių, liko tiktai aštuonių metų mergaitė. Vieversėlis.

("Saltinis").

IŠ KUPIŠKIO,
Ukmergės apskr.

Kovo 2, 3 ir 4 d. iš Kupiškio išvažiavo 100 žmonių, vaikinų ir merginų į Ameriką. Na, ką jie dabar tenai veiks? Skurdą kęs!.... — Liudna....

("Saltinis").

IŠ ŽYDIKŲ,
Telšių apskr.

Praeitą sanvaitę, jau sambrėška, iš Barstyčių apylinkės atvyko keletas rusų, kurių tarpe buvęs ir visoje apylinkėje garsus sargybinis Kovalenka. Užėję pas žydę, paslapčiomis pardavinėjančią degtinę, įsigėrė, žydę ir jos sunų 14 metų pasmaugė, pasiėmė daug gėrybės ir 500 rub. pinigais. Policija, piktadarius susekusi, suėmė. Štai girdymo vaisiai.

D. Augštaitis.

("V-tis").

IŠ NEŠRONIŲ,
Rokiškio par.

Prieš 18 metų Neršionių sodžiuje buvo karčiama. Daug turto žmonės ten niekais paleido. Neseniai grapas Przezdzieckas karčiamos žemę ir triobas prileido prie Vederovščiznos (Vedereckio) dvaro, kurį nuomuoja p. J. Sabaliauckas. Jis tatai buvusiąją karčiamą pavertė mokykla, kuri jau trečią žiemą veikia. P. Sabaliauckas savo lėšomis laiko mokytoją, duoda jam kambarį, maistą ir arklį nuvažiuoti į mokyklą už versto nuo dvaro. Už mokslą per žiemą imama 4 rub. iš kiekvieno vaiko. Pirmą žiemą buvo apie tris dešimtis mokinių; antrą žiemą tiek buvo, kad daugiau nebetilpo; šiążiem mažiau, nekaip pernai. Daugiau per 56 ir negalima priimti, nes tėra 10 suolų, ant kurių sėdi po 4.

Mokyklos namai nepuikųs, nes ne tam tikslui statyti ir nebenauji, bet kambarių penki: 1) priesienis, 2) berniukams nusivilkti, 3) mergaitėms nusivilkti, 4) mokytojai ir 5) mokytojui. Pirma mokykla buvo tamsi, vargus buvo ir mokymas. Bet šįmet p. Sab. prakirto didelius langus, šviesos jau užtenka.

Mokama, kaip ir kitur, lietuviškai ir rusiškai. Kartą per sanvaitę atvažiuoja 11 verstų Rokiškio kunigas. Mokytojas lietuvis, nepiktas, mokyti prisimanąs ir suprantąs, jog geruoju su vaikais apsieinant, daugiau naudos.

J. 2-tis.

("V-tis").

IŠ MARIJAMPOLĖS,
Suvalkų gub.

Miesto kliubo salėje buvo antra iš eilės lietuviška paskaita. Prisiek. advokatas K. Samajauckas iš Kauno kalbėjo apie valsčiaus notarijatus. Pasirodo, kad jau nuo 1775 metų Lenkų Karalystėje valsčių (gminų) teismai, pagal 220 ir 221 str. įstatymų apie Valsčių Notarijus turi kaikuriuose dalykuose notarų (rejentų) teises: gali paliudyti arba patvirtinti įvairius aktus — apie parsamdymą, skolinimą ir dar apie kitokius reikalus, jei patsai atliekamas reikalas neneša daugiau kaip 500 rub. Toki aktai apsieitų gyventojams daug pigiau negu pas miesto rejentą, ypač tiems, kurie toli nuo miesto gyvena. Adv. Samajauckas smulkiai išdėstė tų notarijų teises, ką jie gali. Papasakojo taipogi, kaip toki aktai reikėtų valsčių teismuose atlikti. Toliau papasakojo priežastis, kodėl toki notarijatai ikišiol Lenkų Karalystėje nejvyko. Patarė suvalkiečiams reikalauti, įstatymais remiantis, kad valsčių teismai neatsakinėtų notarijų (rejentų) pareigas pildyti, jei įstatymai tai daleidžia.

— Pranešimas kito kalbėtojo, agronomo Totoraičio, apie pieninkystę padarė menką įspudį ant klausytojų.

— Kovo 25 d. — neatvykus p. Žaliui, kun. Staugaičiui, Dr. Jokantui, — buvo perskaitytas Dr. Jokanto referatas apie džiovą. Žemaitė visiškai atsisakė skaityti.

Vabalėlis.

("L. U.").

IŠ KALVARIJOS,
Suvalkų gub.

Dvarponis Skrinskas parduoda valstiečiams sklypais žemę šių palivarkų: Juknelės Rosurso, Kirsnelės. Už margą reikalauja po 80 rub. Kirsnelės palivarkas jau išdalintas (išrėžytas) ant sklypų dydžio nuo 6 ligi 30 margų.

Liudnys.

("L. U.").

IŠ NAUMIESČIO,
Suvalkų gub.

Iš Šilgalių raštinės į Naumiestį atvarė jauną žmogų, surakintą geležiniais pančiais. Per tris valandas nabagas nevaldė rankų, nes 15° žiemos šaltyje turėjo rankas laikyti iškėlęs. Maniau, kad tai koks žmogžudys ar kitoks koks nedorėlis, o pasirodė, jog tai buta pabėgėlio nuo kareiviavimo iš Kauno gub.

Jį Prusų policija išdavusi už neturėjimą jokių raštų. Jei tai butų vaito prasimanymas tie pančiai, tai jau butų perlabai nedora.

Valstietis.

("V-tis").

IŠ ZAPYŠKIO,
Marijampolės apskr.

Suvalkų gubernatorius jau patvirtimo Aleksoto valsčiaus nutarimą uždaryti šventadieniais esančius valsčiaus ribose monopolius ir aludes. Šitoji žinia, apskelbta Zapyškio aludininkams vasario 28 d., kaipo smarkus griaustinis pergązdino čionykščius Izraeliaus sunus ir padarė ant jų veidų, na ir kišenių, labai nemalonų įspudį. Jie nuo "gojų" to nesitikėjo. Valsčiui nutarus uždaryti monopolius ir aludes šventadieniais, aludininkai ir jų sėbrai paleido paskalą, buk užtai ukininkams reiksią mokėti nuo margo po 2 kap. valstybės iždan. Kai-kurie žmonės jau buvo pabugę: "Na ką, brač, uždės randas už tai mokestį ir mokėk". Šitasai paskalas daugumoje Suvalkijos vietų buvo girdėti.

Kai-kurie Zapyškio aludininkai-žydeliai, gailestaudami žmonių sako: "Na kas dabar bus, kur tieji žmonės dings be pastogės žiemą, gal sušalti". Mat, jiems rupi, kad "gojai" susiprato, — kad jų kišenės turės badą kęsti. Idant žmones nuo to "pavojaus" išgelbėti, sumanyta greitu laiku atidaryti Zapyškyje arbatnamis, kur bus galima sušilti ir arbatos išsigerti.

Patarčiau ir kitose vietose, kur šventadieniais uždarytos traktiernės ir aludės, atidaryti arbatnamius; nes užtikrinu, žiemos metu žmonės be pastogės ir šilumos negal apsieiti. Pertat ir nenuostabu, jog kai-kur nutarė vėl po senovei atidaryti tąsias "girtybės įstaigas", nes kur-gi sušalęs žmogus dings?

Vaideliotas.

("Saltinis").

IŠ IGLIŠKĖLIŲ,
Marijampolės apskr.

Kovo 6 d. dieną buvo čia valstiečių susirinkimas. Paskyrė 200 rublių kovai — jeigu kiltų — su cholera. Nutarė valsčiaus mokyklą perkelti į kitą namą. Pernai valstiečiai buvo nutarę atidaryti Igliaukoje valdišką mokyklą. Neseniai Suvalkų direkcija užklausė, ar negalėtų valsčius nuomuoti namo, samdyti sargo ir tt., o valdžia mokėsianti mokytojui algą. Žmonės tam pritarė ir paskyrė 194 rublius 56 kap., prašydami atidaryti dar tokią mokyklą ir Gudenės kaime. Ligšiol Igliaukoje buvo tik privatiška mokykla, užlaikoma vietinės "Žiburio" draugijos ir apylinkės gyventojų. Mokytojas algos gaudavo 15 rub. per mėnesį. Kiekvienas vaikas mokėdavo už mokslą kasmėnuo 50 kap. Mokytojavo p. Sopinskas. Mokyklą ir dabar tebelanko 67 vaikai. Jeigu tik valdžia iš savo pusės viską išpildys, tai valstiečiai, pridėdami po 1 kapeiką nuo margo, turės tris mokyklas.

Eltjošius.

("Saltinis").

IŠ GRIŠKABUDŽIO,
Naumiesčio apskr.

Apie mus šiuo laiku seni žmonės nušalę kriunuoja, serga. Maži vaikai miršta nuo kokios ten kaklų ligos. Ukininkai dejuoja, kad bulvės sušalę, pašarus baigią, vandenio šuliniuose netekę, kad pavasaris ilgai nesirodąs. Kur tik nepasisuksi, visur dejavimai ir vaitojimai. Tačiaus nueik smuklėsna, tenai daugumai ir šilta, ir smagu, ir linksma.... Bet vis gi dėlto, kaip pats monopolčikas tvirtina, prieš šventadienius žydai teišneša degtinės ketvirtą dalį to, ką pirma išnešdavo.

Ir tai gerai! Žiburelis.

("Saltinis").

IŠ PLOKŠČIŲ,
Naumiesčio apskr.

Plokščiai — nedidelis bažnytkaimis tarpe Ilguvos ir Gelgaudiškio, keturesdešmts verstų atstu nuo Kauno, ilga rankove nusidriekęs Nemuno pakalnėje. Apielinkė neišpasakytai graži ir iš visų tarp Kauno ir Sudargų panemunės vietų bene bus tik ar ne puikiausia. Be Nemuno ir gražių reginių į kitą pusę, ypač į Raudonės rumą ir parką (sodą), didžiausiu Plokščių papuošimu yra daugybė griovių, skersai ir išilgai perskrodžiančių augštus Nemuno krantus. O ir grioviai tie ne bet kokie, ale gilųs, išsivinioję, pilni pakriaušių ir akmenų, o kas ypatingiau, prižėlę ilgų, laibų, kaip lendrės, tiesių eglaičių. Tųjų eglaičių paunksmėje tuno pasislėpę šaltiniai ir leizdami savo tyrą vandenėlį pagamina mažus upelius, kurie, kaip žalčiai raitydamiesi po griovio išsilankstymus, išlėto sau sriuvena per baltą, mažą smulkų akmenaičių tiltą. Kiek čia tuose grioviuose pavasarį buva lakštingalų, tai kitur gal ir mieste nėra tiek žvirblių; o kaksai čia naktimis įvyksta tąsyk jų čiulbėjimas, ulbavimas ir skambėjimas, tai negirdėjus sunku ir įsivaizdinti. Puiki tai vietelė atsilankyti vasaros metu Lietuvos turistams, poetams ir visiems tėvynės grožybių mylėtojams. Ale ir senovės liekanų garbintojai atvažiavę čion rastų ko pažiurėti ir, paskendę giliam užslmąstyme apie garbingą tėvynės praeitį, ant pilekalnio viršaus parymoti galėtų. Nes reikla žinoti, kad Plokščiai (kokį verstą atstu nuo bažnytkiemio) turi savo labai didelį ir gražų pilekalnį. Grąžumą jam priduoda patsai padėjimas: iš įvairių kraštų susieina trįs grioviai ir daro gilią, ruiminą daubą, kurioje ir randasi minėtasai pilekalnis. Jisai iš visų pusių apsuptas griovių pakriaušėmis, tik iš vieno galo žymu kokių trijų — keturių sieksnių ilgio volas, o už to volo žemyn ankštas, kaip gerklė, tarp dviejų griovių kelias, tris ar keturis kartus vis laipsniu žemyn puldamas. Pilekalnio viršunė ir šonai yra apaugę, kaip ir visų griovių pakrantės, eglaitėmis. Iš šalies žiurint, pilekalnis daro didelį įspudį. Be šito pilekalnio Plokščių parapijoje randasi dar kitu du, Stulgių kaime, abudu netoli vienas kito, ant Nemuno kranto, priešais Raudonę. Vieno žymu yra tiktai volai, viršunė ir šonai jau išarti, — tenai tadę daug smulkios juodos žemės, kaip smilčių su angliais sumišusių. Kitas gi, už varsnų nuo pirmojo į rytus, stovi klonyje tarp dviejų griovio krantų, pasibaigiančiųjų ties Nemunu. Tas pilekalnis turi senoviškosios lietuvių augštos ir smailiai nuolaidžios, panašios į šieno kupetį, kepurės pavidalą. Ant šitojo pilekalnio buvę pirma kaimo kapinės, dabartės gi tebėra vien tik kryžius. Tiek apie Plokščių žymesnes vietas.

Aikštis.

("Saltinis").

TREČIOJI LIETUVIŲ DAILĖS PARODA.

Artinas trečioji Lietuvių Dailės paroda. Dailininkams — tai šventė, musų jaunai dailei — vėl vienas žingsnis pirmyn, vienas žvelgsnis į save, kiek ji paaugo, sustiprėjo. Nes žmogus, kurs dirba ir plėtojasi, gali per metus daug nuveikti, musų gi jauni dailininkai, nesiliaudami savo talento auklėjime, gali suteikti visuomenei vėl naujo dvasiai maisto ir žymiai pakilti savo darbuose. Kas matė dvi pirmieji parodi, sutiks, be abejojimo, jog antroji kur kas augščiau ir gražiau pasirodė, nekaip pirmoji. Reikia tatai tikėties, jog trečioji bus vėl vienas laipsnis prie tobulumo, kurio norima pas mus savotiškai ir savytai pasiekti.

Reikia tik, kad visuomenė suprastų svarbumą to, kas darosi, reikia, kad atjaustų svarbumą to, kas darosi, reikia, kad atjaustų kas tai yra pirmuose musų kulturos žingsniuose daryti savo dailės parodas. Tai niekai, kad neturtingi esame, kad įvairumo neperdaug, reikia atsiminti, jog tas darbas prie pamatų dar tebėra.

Noriu prie to keletą žodžių pasakyti apie gerbiamojo A. Jakšto straipsnį, įvardytą "Dailininkai pagalvokite". A. Jakštas, bijodamas, "kad trečioji paroda nebutų "kopija dviejų pirmųjų" ir kad neišrodytų perdaug nuobodžiai ir vargingai "3—4 kambariukuose", pataria, kad ta paroda butų ne lietuviška, bet "lietuviškai-latviška".

Be abejojimo, įdomu butų pažinti, kaip auklėja savo sielą musų artimieji kaimynai — viengenčiai, bet pasižiurėkime į tą sumanymą arčiau.

Jeigu latviai dailininkai, kurie nenori glausties prie vokiečių, butų ligšiol turėję su kuo pasirodyti, butų tai padarę seniai patįs ir be lietuvių globos, nes, kaip žinome, musų draugijų gyvavimas ir organizacija negali nei susilyginti su latvių tuose dalykuose išsiplėtojimu. Taigi, jeigu Lietuvių Dailės Draugija užsispirtų jieškoti latvių dailininkų ir prašyti, kad jie skubėtų papuošti musų draugijos parodą, tai vargiai pasiektų tikslą, — nes vidutinio gabumo veikalėliai nedaug tepridėtų ten, kur žiurima daugiau į vertę, nekaip į skaičių. Dėlai to gi abejotino rezultato vadinti savo parodą lietuviškai-latviška, nežinau, ar Lietuvių Dailės Draugija panorėtų.

Mano nuomone, pagirtinas butų dalykas, jeigu musų Draugija, sustiprėjus, panorėtų supažindinti savo vientaučius su svetimos dailės veikalais ir tuo tikslu įtaisytų parodą, parsisiuzdinus žymių svetimtaucių gerus darbus. Bet žinoma, dabar kudikio amžiuje tebesant, sunku jaunutei draugijai apie tatai galvoti. Galėtų įtaisyti ir latvių dailės parodą, jeigu patįs latviai-dailininkai panorėtų savo darbus Lietuvoje parodyti, bet... tai visai kas kito. Norint ištikro išaugti stipriai, geriau remties vien savęs. Man rodos, jog ta tiesa tikra ne tik atskirų žmonių gyvenime, bet ir visų draugijų, kuopų ir dargi tautų gyvavime.

Taigi visuomenė, kuriai brangi tautos siela ir jos darbai, turi akylai, kantriai ir širdingai sekti tos sielos takus — ir rupinties savo užuojauta padėti jai sukiuose pirmuosiuose žingsniuose.

Jeigu iš to atžvilgio pažiurėti į rengiamąją trečiąją Lietuvių Dailės Parodą, tai nėra ko bijoti 3—4 vargingų kambariukų, nes tuose kambariukuose pradeda gyvuoti pirmieji musų kulturos žiedai. Kas žino, gal netolimas tas laikas, kuomet musų Dailės Draugija taisys savo parodas tam tikruose puikiuose rumuose. Ir antgalo nors svarbu kur ir kaip įtaisyta paroda, bet tai svarbumas paviršutinis.

Latviams gi galima pakėti geriausios kloties, puikiausio savyto išsiplėtojimo, siųsti draugiškos užuojautos žodžius, bet.... kiekvienas tegu remiasi tuo tarpu savimi, o gal-but ateityje labai gražiai išrodys kur-nors užsienyje bendra lietuvių ir latvių dailės paroda.

Sofija Čiurlianienė (Kymontaitė).

("V-tis").

DU KELIU.

(Antanavičiaus paminėjimui).

Pernai kovo 8 d. mirė žinomasai ukrainiečių istorikas, kuris ir apie Lietuvą gražiai rašė, — Vladimiras Antanavičius. Iš lenkų bajorų kilęs, jis jaunas budamas susiprato turįs darbuoties naudai to krašto ir tų žmonių, tarp kurių gimė ir augo ir žadėjo gyventi, tai yra — Ukrainos ir ukrainiečių naudai. Ir jiems darbavosi. Už tai gavo iš kai-kurių lenkų atsimetėlio-išgamos vardą. Bet ukrainiečių tauta mini jo vardą su didžiausia pagarba; gerbia ir gerbs jį, kaipo vieną iš didžiausiųjų savo veikėjų, kaipo kovotoją už skriaudžiamos tautos ateitį. Kodėl Antanavičius darbavosi ne lenkų, iš kurių buvo kilęs, bet ukrainiečių naudai, paaiškino jisai pats savo "Išpažinty".

"Aš pamačiau — sako jis — kad lenkai-bajorai, kurie gyveno ukrainiečių žemėje, turi du keliu, kuriais jų sąžinė jiems liepia eiti: arba pamylėti tautą, tarp kurios jie gyvena, imti rupinties jos reikalais kaip savo, sugrįžti prie tos tautos, kurią kadai kitakart jų tėvai pametė, ir savo darbais atlyginti tą blogybę, kurią jie yra padarę... arba, jei tai padaryti netektų sąžinės jautrumo, — išsidanginti Lenkijon, kur gyvena lenkų tauta, kad nesijaustų čia pasilikę dykaduoniais, kad patįs sau negalėtų daryti sunkaus priekaišto — kad ir aš tik kolonistas, kad naudojuos tik svetimu darbu ir užstoju kelią tautai, kurios triobon įlindau neprašytas"....

Pamatęs tuodu keliu prieš save, nabaštnikas išsirinko pirmąjį, nors daug sunkesnį, nors baisiai užleistą ir akmenimis užgriautą, kaip sako "Rada". Sujungęs savo likimą su bundančios ukrainiečių tautos likimu, jisai visą amžių juo ėjo, kitur nenuklydo. Už tai užsipelnė tos tautos pagarbą ir meilę ir vardą joje garsingą. Maža to. Jisai paliko gražų pavyzdį, kaip turi elgties kiti Ukrainos bajorai. Ir ne tik Ukrainos.

Pavyzdį Antanavičius paliko ir Lietuvos ir Baltarusijos bajorams, kurie save lenkais vadinasi. Tegu gerai savo sąžinės veidrodin įsižiuri Lietuvos ir Baltarusijos bajorai — pamatys taip pat tik tuodu keliu, kuriuodu Antanavičius nabašnikas pamatė. Vienas arba antras kelias — trečio nėra ir buti negali. Arba pasijuskite musų broliais, musų tėviškę pamylėkite kaip savo, ir meskite apie Vislos pakraščius svajoti, kaip tie Izraeliaus vaikai apie Palestiną, ir imkite dirbti išvieno su to krašto bundančiais sunumis jo naudai.... arba tenai dirbti keliaukite, kur jusų ideėlai, kur darbo taip-pat dar daug be galo.... Kitaip busite dykaduoniai. Ir baisiausia bus jums bausmė, kuomet jusų pačių sąžinė nuteis jumis; baisiausios bus tos valandos, kuomet jusitės dykaduoniais esą, o tatai turėsite pajusti, nebent sąžinės visai nebetektumėt.

Antanavičius ne atsimetėlis, ne išgama. Nedrįskite tat taip jo vadinti, jųs, kurie lenkų tautai vadovauti norite. Nedrįskite, nes jei ir pavadįsite, tai jo šviesaus vardo nesutepsite, tik patįs save....

Du keliu turite Lietuvos ir Baltarusijos bajorai, kurie save lenkais vadinatės. Rinkkitės!....

Jei išsirinksite sau tą kelią, kurį Antanavičiaus nebašnikas sau buvo išsirinkęs, užsipelnysite tikrųjų piliečių žmonių, ne dykaduonių vardą.

Jei išsirinksite sau kitą, — tai, nors jusų tėvų užtrauktosios skolos prieš musų tautą neatlygįsite, bet bent daugiau prie tos kruvos neprimesite, bent nekliudysite naudingai kitiems darbuoties.

Liudas Giria.

("V-tis").

IŠ TILŽĖS,
Prusų Lietuvos.

Keliaujantis į Ameriką per Tilžę tegul pasisaugoja 2 blogų agentų: vienas juodbruvas, su juodais usais, augštas, rauplėtas; antras šviesesnis (blondinas), be usų, augštas, su akiniais. Juodu vaikštinėja daugiausia ant stoties (vakzaliaus) apie pirtį ir duoda patarimus emigrantams. Bet ištikrųjų tai šnipai. Pagal fotografijas, juodu suseka neva prasikaltėlius iš Rusijos, įduoda juos, kaip vagis ar galvažudžius Prusų valdžiai, kuri ir gabena atgal į Rusiją. Gerai butų, jeigu jie sekiotų tokius piktadarius, bet matomai ne toki žmonės jiems rupi.... Per tų agentų arba geriau sakant šnipų priežastį jau sugrįžinta keletas emigrantų, dorų žmonių....

Taigi pasisergėkite tokių agentų ir pasirupinkite iškeliauti iš Tilžės tą pačią dieną, kaip atkeliavote.

Tilžės Lietuvis.

("L. U.").

IŠ TILŽĖS,
Prusų Lietuvos.

Vasario 21 d. "Lietuviška Giedotojų Draugija" sutaisė lietuvių vakarą, arba, kaip jie ten vadina, "Žieminę Lietuvių Šventę". 4 val. po pietų draugijos pirmininkas-dirigentas pasveikino susirinkusius ir pradėjo. "Draugija kelianti vakarus tam tikslui, kad svečius padžiuginus visu tuo, kas lietuviška, gražumu lietuvių kalbos, lietuvių dainų ir eilių ir uždegus jų meilę". Mišras 40 žmonių choras padainavo 12 dainų; tarpais mergaitės sakė eiles. Kaip dainos, taip ir eilės daugiausia buvo raginančios mylėti tėvynę Lietuvą arba pajuokiančios tuos, kurie metę senąją lietuvišką savo kalbą, griebiasi vokiškosios. Vištos, girdi, išperi ančiukus, vargsta su tais vaikelias. Tokie antinai esą tie žmonės, kurie čiauškia šiaip, pliauškia taip, by-tik ne kaip jų tėveliai. Dainavo gražiai, dekliamavo silpnai, nedrąsiai, nes eilių sakytojos, matyt, labai blogai lietuviškai kalba.

Paskui vaidino trijų veiksmų tragediją "Vaideliutę". Puikios dekoracijos: senovės miškai, ąžuolai, šventoji ugnis; 14 metašimčio žmonės ir ginklai, — visa tai darė malonų įspudį.

Publikos buvo daug, daugiausia kaimiečių ukininkų su šeimynomis. Tvarka nekokia: pirmininkas keletą kartų turėjo raminti perbalsiai šnekančius. Bufetas buvo pilnas kuone per visą vaidinimą. Kitas, įsigėręs, jei atėjo į salę, tai tik tvarkos ardyti.

Galop šoko vien tik vokiškus arba, kaip jie sako, naujus prancuziškus šokius.

Vakaras gerai buvo atliktas, sąžiningai prisiruošta. Vis dėlto žmogus jauties, kaip ne tarp savųjų. Per antraktus (pertraukas) ir per šokius gidėjai vieną vokiečių kalbą; labai retai koks vyriškis prasitarė lietuviškai žodį, moterįs gi visos kalbėjo vien tik vokiškai; nors gana gerai jos kalba lietuviškai, bet nenori tokioje viešoje vietoje, kur visi girdi. Užkalbintas vokiškai, pasisakydavau nesuprantąs; tai netikėdavo: supranti, girdi, tik nenori vokiškai. Ir buvo nepakakintos. Nesitikėjau, kad Prusų lietuviai kaimiečiai butų taip jau suvokietėję.

Svečias iš Didžiosios Lietuvos.

("V-tis").

IŠ AMERIKOS.

JUOKINGAS PELNAS.

Washington, D. C. Laikraščiai kaipo svarbų atsitikimą paduoda, jog viena iš kovotojų už moterų teises, Rheta Childe Door, prisigriebė pas prezidentą Taftą ir prikalbėjo jį pirkti moterų organizacijos išleistą markę surinkimui pinigų kovai už moterų teises. Prezidentas paėmė vieną markę ir užmokėjo centą; teipgi už centą markę paėmė senatoriai La Folette ir augščiausiasis teisėjas Bruner. Na, argi moterys nesupranta, kaip jas tokiais pirkimais Amerikos valdžios ponai ant juoko laiko? Juk Tafto centas neturi didesnės vertės už [illegible] prasto žmogaus!

ORLAIVIŲ BANDYMAI.

Washington, D. C. Amerikos kariškosios valdžios Forte Myers atliks bandymus su galinčiais prieš vėją lėkti orlaiviais. Su tokiais orlaiviais Amerikos kariumenė stovi labai toli užpakalyj europinių kraštų: Prancuzija antai ir Vokietija turi jų čielą laivyną, turi specijališkas dirbtuves orlaivių, Amerikos kariumenė turi tik vieną palekiantį prieš vėją orlaivį ir du paprastu balionu.

KAPITALISTŲ SUOKALBIS.

Susikalbėję tuli Amerikos kapitalistai pakėlė kviečių kainas ne tik Amerikoj, bet ir Europoj. Pertai antai vakarinėj Europoj pabrango jau duona. Kila duonos kainos ir dideliuose Amerikos miestuose, dėl ko pranašaujama čia riaušės ir varguolių sukilimai.

UŽMUŠĖ BIZNIERIŲ.

Elmira, N. Y. Čia ant gatvės likosi peršautas žinomas mieste vertelga Joseph McCann. Peršovė jį jaunas vaikinas tarnavęs jo pardavinėj, bet paskui atstatytas, kadangi kasoj pasirodė nepriteklius. Užpuolikas ant dviračio pabėgo; jo iki šiol ne suėmė.

KOVA UŽ MERGINĄ.

Manifold, Pa. Šitame angliakasių apgyventame miestelyj keli jauni darbininkai norėjo vesti merginą Lizzie Mozeka. Tėvai, išvengimui muštynių, užmanė jaunikiams traukti liosus. Merginą laimėjo angliakasys Cherne. Bet tokia išeiga nepasikakino kiti kandidatai. Užgimė muštynės, kuriose šeši vyriškiai tapo sunkiai pėlais supiaustyti; du supiaustyti mirtinai.

NESVEIKA KIAULIENA.

Sioux City, Iowa. Nuo kiaulienos, kurioje buvo trichinai, užsikrėte visa šeimyna Johno Kolpino. Pasimirė patsai Kolpin, jo pati ir 14 metų sunus; trįs ypatos dar pavojingai serga; terp paskutinių yra 4 mėnesių Kolpino mergaitė.

NETVARKA.

Washington, Ind. Pas turintį 700 akrų žemės farmerį Villiamą Schorlucke atkako pulkas ginkluotų vyrų ir panešė žemės samdytojams, jog jų laukų vaisiai bus nenunokę nupiauti, jeigu jie didesnę samdos sumą mokės negu vertas trečdalys surinktų vaisių. Tuom nepasiganėdinę, su kirviais sukapojo tulus padargus ir mašinas.

MAŽINA SALIUNŲ SKAITLIŲ.

Des Moines, Iowa. Čianykštis gubernatorius teisdarių butui padavė sumanymą sumažinimo saliunų skaitliaus tokių budu, kad laisniai saliunams butų išduodami teip, kad ant tukstančio gyventojų išpultų tik vienas saliunas.

EXPLIOZIJOS.

Fairmont, W. Va. Oloj Nr. 2 kašyklų George Creek Coal and Iron Co. atsitiko dujų expliozija, kurios trįs darbininkai likosi užmušti; visi jie buvo ateiviai. Kadangi nuo expliozijos užsidegė kasyklos, tai nė užmuštų kunų negalima buvo ištraukti laukan.

Robinson, Ill. Independent Torpedo Co. dirbtuvėse Gordon City, atsitiko nitroglycerinos expliozija, kurios du darbininkai likosi sudraskyti. Vietoj, kur jos stovėjo, yra tik gili žemėj duobė.

DIDELI ŠALČIAI.

Winnipeg, Manitoba. 12 d. balandžio buvo šitose aplinkinėse šalčiausia šią žiemą. Mieste Prunce Alberta termometras nupuolė iki 14 laipsnių žemiau zero.

ŠALNOS.

Springfield, Ill. Visame Ozark apskrityj, kur farmeriai augina daugiausiai vaisinių medžių, naktyj 12 d. balandžio buvo didelės šalnos, kurios išnaikino veik visus žiedus ankstybųjų obuolių.

UŽSNIGO.

Denver, Col. Velykų rytą iš čia ištraukė 75 ypatos į Maffet kalnus. Visa ta draugystė Continental Divide likosi sniego darganos užklupta ir užsnigta. Jiems truksta valgio. Pasiųsti gelbėtojai teipgi prisigriebti prie užsnigtų ne įstengė, nes ir jie sniege nuklimpo ir negali išklampoti.

GAISRAI.

Rochester, N. Y. 13 d. balandžio, laike smarkios vėtros užgimė čia gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 600000 dol.

Hope Valley, N. J. Ugnis siautė čia įtaisose Michols & Langworthy Machine Co. ir išsiplatino ant kaimyniškų namų. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 200-000 dol.

Ashwille, N. C. Sudegė čia aristokratiškas Kenilworth Juanh hotelis. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant $300000. Asekuracija gi siekia tik 74000 dol.

Elyria, O. Išdegė čia teip vadinamas Elyria Block, kuriame buvo teatras ir kelios pardavinės. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Pittsburg, Pa. Netoli nuo čia, miestelyj New Brighton, puodų dirbtuvėse Sherwood Brothers Co. užgimė gaisras. Nugriuvusios sienos vienas darbininkas tapo užmuštas, o du mirtinai apkulti.

San Francisco, Cal. Sudegė čia St. George hotelis. Ugnyje pražuvo ir tulas žmonių skaitlius. Minėtas hotelis buvo darbininkų apgyventas. Išviso truksta 38 ypatų, kurios gal sudegė.

Richmond, Va. Sudegė čia Richmond hotelis. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 250000 dol.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Chicago, Ill. Pieno išvažiotojai nutarė streikuoti, jeigu jų reikalavimai nebus išpildyti: jie reikalauja pridėjimo po vieną doliarį sanvaitėj prie dabartinių algų. Organizuotų pieno išvažiotojų Chicagoj yra 1500.

Kontraktoriai ant galo susitaikė su elektrotechnikais, kuriems prideda po 50c. už dienos darbą: elektrotechnikai iki šiol už dienos darbą gaudavo 5 dol., nuo dabar gaus po $5.50. Tokiu budu teip ilgai besitraukę Chicagoj elektrotechnikų streikai pasibaigė.

¶ Chicago, Ill. Pereitos nedėlios dieną, Yondorfo hallėj bedarbiui darbininkai turėjo susirinkimą ir kėlė smarkų protestą prieš apsiėjimą su bedarbiais darbininkais; pasielgimai su jais ,išę tikro biaurus: vieną bedarbį, Williamą Winterį, beturčių Vestibule hotelyj teip sumušė hotelio tarnai, kad jis nuo to į trįs dienas ligonbutyj pasimirė.

¶ Johnstown, Pa. Sustreikavo 800 angliakasių Big Bend Coal Co. Twin Rocke, kadangi kompanija atsisakė priimti darbininkų unijos apdirbtus kontraktus tolesniam laikui.

¶ Mannington, W. Va. Sudegė čia Mannington Glass Works Co. dirbtuvės. Per tai su viršum šimtas darbininkų neteko darbo.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ CLEVELAND, O.

12 d. balandžio bažnytinėj svetainėj, po vadovyste p. Simano Kimučio, buvo parengtas Šv. Jurgio lietuviškos mokyklos vaikų teatras. Perstatė komediją "Nepasisekė Marytei". Lošėjai buvo vaikai ir mergaitės. Svarbiausias roles turėjo: Bronislova Skripkauskutė, Konstancija Černiutė, Marė Mačiukiutė, Juozas Kavaliunas ir Vincas Ragažinskas. Visi atsakančiai lošė. Prieš ir po teatro buvo dainos ir dekliamacijos. Mergaitės, baltai apsirengusios, su vainikais ant galvų, gražiai padainavo: "Eikim į darželį", "Ko liudi putinėlį" ir "Ak Lietuva brangiausia", parašytą paties vadovo S. Kimučio. Viskas nusidavė gerai, tik gaila, kad nedaug susirinko žmonėlių. Mat čianykščių vaikinų ir merginų negalima patraukti prie lietuviškų veikalų, kad butų angliškai, tai kas kita! Į angliškus teatrus, žiurėti krutančių paveikslų tai musų jaunuomenė kiekvieną vakarą traukia, negaila nė doliario, nė dviejų, o ant lietuviško gaila ir kvoterio išleisti. Ar ne gėda musų jaunuomenei už niekinimą prigimtos kalbos, nors daugumas vos gali sugrabalioti angliškai. Ten buvęs.

IŠ BURLINGTON, N. J.

Lietuvių yra čia diktas burelis, bet jų apšvietimas žemai stovi, sviečiasi jie tik svaiginančiais gėrimais. Svarbiausias jų užsiėmimas — trinti alkunėmis saliunų barą, arba boles daužyti, o pasigėrus vien kitiems nosį kruvinti kumščia. Paskui eina teisman, kad juos sutaikytų. Teisėjai taiko, bet, žinoma, ne dykai.

Yra čia ir socijalistų kuopelė, bet ir jie negeriau, jeigu dar ne blogiau elgiasi. Nematyt, kad socijalizmą jie geriau suprastų negu saliunuose bolių daužymą, ir savęs besigyrimą. Laikraščius ir knygas mažai čia kas skaito.

Darbai eina čia neprasčiausiai. Yra 3 geležies dirbtuvės, bet jose mažai už darbą moka.

J. Carukas.

IŠ ROEBLING, N. J.

Yra čia didelės plieno dirbtuvės A. Roebling & Son Co. Darbai jose eina ne prasčiausiai. Gyventojų daugumas yra vengrai ir slovakai (ir slovakai yra vengrai. Ką todėl korespondentas vengrais vadina, gal magyarus? Red.).

Lietuvių yra čia mažai ir tų pačių supratimas stovi žemiau negu kitų čia gyvenančių tautų (ar dar žemiau negu slovakų? Red.): veik visi paskendę girtuoklystėj; megsta muštynes. Sulaukę pirmą velykų dieną, karšto tikėjimo lietuviai, bęsidžiaugdami, pradėjo sveikintiesi alum ir degtine ir sveikinosi tol, kol visai nenusilesė. Prisilesę, pradėjo muštynes; mat atmaina šiokia tokia pasirodė reikalinga. Muštynėse dalyvavo apie 15 drutų vyrų. Vieną tarpduryj prispaudę, lietuviai pradėjo per galvą daužyti. Ne tik nė vienas iš dalyvavusių muštynėse vyras sveiku ne išliko, bet ne liko sveiko nė lango, nė durų. Atbėgo ant galo policistai ir suėmė 12 vyrų. Jie turėjo užsimokėti po $6.50, tai iš viso 78 dol. Ar negražі pinigų huma! Jeigu musų lietuviai, nors pusę tų pinigų, kokius teismuose sumoka, paaukautų tautiškiems reikalams, mes nestovėtume teip žemai, ne reiktų verkti, kad mes ne turime čia ne kam nors tinkančių mokyklų, ne mokytų žmonių.

Lietuvis.

IŠ BROCKTON, MAS.

Kalnais, ežerais ir gojais miestelis apsuptas, bet visos tos gamtos grožybės ne ramina protaujančio žmogaus. Čianykščjai lietuviai tuno už tamsybės sienų, tarsi bevilčiai gyvuliai, alkoholyje pamerkę protą. Apšviestunai skundžiasi, kad čion truksta vadovo ypatoje kunigo, kurio jau antri metai nėra, kadangi bažnyčia neaprašyta vyskupui. Žmonės, isižioję, laukia dvasiško vadovo, bet vyskupas ir klausyt nenori, pakol bažnyčia ne taps jo savastimi. Ir šventiejie skriaudžia nebagą lietuvį! "Pirmeiviai kunigai" Bostone šaukia, buk Brocktoniečiams gresią pametimas krikščionybės ir ištautėjimas kartu (?!), todėl jie atsilankė velykų laike. Kunigai ąiriai, jauzdami materijališką sau nuostolį, šnairuoja į lietuvių kunigų besilankymą; bet musų pirmeiviai laimėjo; žmonės spietėsi tautystę kelti, o vadovai, sulyg savo proto, gelbėjo. Kun. Žilinskis aiškino, ką žmonėliai turi bedaryti, kaip išsisaugot nuo amžinos prapulties. Vienas, girdi, išėjimas, tai aprašyt bažnyčią vyskupui; kiti pasistengimai nueis ant niekų. Valdžios reikia klausyt, nuo jos priguli pasaulio tvarka, kitaip anarchija, betvarkė. Čia "ištautėjimo" naikintojas jau ne savo rogėse atsidurė. Jeigu nuo valdžios, paveikslan šiandieninės maskoliškos, priguli tvarka, tai ne vienas sutiks gyvent geriau anarchijoje, negu tokioje tvarkoje, kokia yra Maskolijoj. Ir netekus valdžios, užstojus anarchijai, turbut, niekur didesnės betvarkės nebutų, kaip locnuose žmonių ir pačios valdžios kišeniuose. Prisieitų talkon šaukti visas gamtos jiegas, nes anarchistai, pamatę skriaudas, vargiai duotųsi iš naujo supančiot savę. Jeigu kun. Žilinskis prieš minią paniekino draugiją be valdžios, matyti jis ne turėjo progos susipažinti su veikalais: Godvin'o, Prudon'o, Stirnero, Tukeri'o, Krapotkin'o, Bakunin'o ir Tolstojaus.

Nihilistas.

ATSIŠAUKIMAS Į LIETUVIŠKAS DRAUG. AMERIKOJE.

Jau buvo pranešta per "Lietuvą", "Žvaigždę" ir "Keleivį" Baltimoriečių sumanymas susirišti visoms Amerikos pagelbinėms draugijoms į vieną geresniam narių peržiurėjimui ir jų kontroliavimui ir kad draugijos viena kitai paduotų brolišką ranką, vis tiek ar katra šventojo vardą nešioja ar tautiška. Dabar jei draugas išvažiuoja su pašportu į kitus miestus, kartais neteisingai pašelpą atsiima, atsiuntęs draugijai bent kokio nežinomo daktaro paliudijimą, kad narys serga ir draugija, pasitikėdama nežinomo daktaro liudijimui siunčia jam pašelpą laike neva ligos. Jau nekartą tapo patėmyta toki draugai, kurie su pašportais išvažiavę į kitą miestą ima ligos pinigus, o kitam mieste prisirašo į naują draugiją ir daktarui peržiurint, pasirodo visai sveiki. Tas yra labai keistu dalyku, kad sergantis draugas ir pašelpą ligoj imdamas, gal persistatyti į naują draugiją. Draugija sulaukus tokį ilgai sergantį ligonį kitame mieste su pašportu išvažiavusį, nekartą da pakėlia naujus iškaščius: norėdama ištirt to draugo padėjimą, siunčia kokį draugą, paskiria iš draugijos kasos kelionės lėšas ir tokiu budu pasidaro extra išlaidų kokia $10, o visgi ir toks važinėjimas, bereikalingas pinigų leidimas neišduoda tokių vaisių, kokių galima geisti. Sugrįžus draugui nuo lankymo ligonio, vėl draugijai rupestis, kaip tas draugas ligą arba gyvenimą pabaigs. Susirišus visoms draugijoms į vieną rytį, jeigu išvažiuotų koks draugas į kitą miestą, turėtų ten persistatyti kokkiai nors draugijai, kokia jam patinka, kad jis yra su pašportu iš tokio miesto, kad yra pilnai užsimokėjęs ano miesto draugijoj, duotų užrašyti savo antrašą; jeigu apsirgtų, kad butų prisiųsti lankytojai ir daktaras tos draugijos kaipo draugui. Kada gi tas draugas pareikalautų pašelpos iš savo draugijos, tai tojė draugija turi juom rupintiesi laike ligos, turėtų prisiųsti paliudijimą su parašu savo gydytojo ir viso komiteto draugijos, kad tikrai tas draugas serga ir draugija gal ant tokio paliudijimo pašelpą siųst be jokio rupesčio. Jeigu tokis draugas numirtų, tai laike ligos juom besirupinantis draugijos komitetas arba kaip draugija nutartų turėtų but palaidotas kaip jos tikras narys, o paskui draugija turėtų prisiųst rokundą palaidojimo išlaidų. Jeigu toks draugas išvažiuotų į tokį miestą, kur lietuviškų draugijų nėra, tai turėtų atsiųsti ištikimo daktaro paliudijimą patvirtintą skvajerio parašu; kitokio išėjimo, rodos, nėra.

Taigi katros draugijos nori, kad toks susirišimas butų įkunytas terp Amerikos draugijų ir nori šitą sumanymą paremti, prašome prisiųsti laišką užbaigimui šito reikalo. Mes, gavę laiškus pagarsysime per tuos pačius laikraščius, kokios draugijos nori prie ryšio pristoti, o kokios ne.

Ant pirma tilpusio laikraščiuose musų atsišaukimo, kviečiančio susivienyti visoms lietuviškoms pašelpinėms draugijoms Amerikoje iš kitų miestų atsišaukė: St. Louis, Mo. Sv. Kazimiero ir Šv. Juozapo ir iš Ellico, Pa. Šv. Juozapo. Šitos draugijos randa reikalingu susirišti visoms draugijoms į vieną centrą geresniam sutvarkymui lietuviškų pašelpinių draugijų.

Meldžiame ir kitas draugijas atsišaukti šiuo antrašu:

J. Lietuvninkas,
26 S. Green, st.,
Baltimore, Md.

Susirišimas Amerikos lietuviškų pašelpinių draugijų reikalingas ne vien kontroliavimui į kitą miestą iškeliavusių narių; pats kontroliavimas ne teip svarbus, draugijos gali surasti visgi budą kontroliavimo savo sanarių. Yra daug svarbesnės priežastys verčiančios lietuviškas pašelpines draugijas jungtiesi kruvon. Viena didelė draugija daug geriau pašelpą gali sutvarkyti, negu daugelis mažų; draugija turinti daug sanrių materijališkai geriau stovės negu daugelis mažų. Antai slovakai Amerikoj, kurių gal ne kiek daugiau yra negu lietuvių, turi vieną draugiją, bet į ją priguli suviršum šimtas tukstančių narių. Pas juos todėl ir pašelpa vienodai ir geriau sutvarkyta. Jeigu susijungtų teipjau visos lietuviškos pašelpinės draugijos, jos galėtų nuveikti daugiau ir geriau darbą varyti, galėtų lygintiesi su slovakų arba amerikonų draugijoms. Tąsyk atskiros draugijos butų kuopoms, kaip tai dabar yra Susivienyjime. Sujungtoms pajiegoms visų draugyščių varant darbą, nuo pašelpos atliktų ne vienas doliaris, nes turint didesnį kapitalą, galima jį geriau išnaudoti, tąsyk jis duotų geresnį pelną; dalį uždarbio galima but apversti ir tautiškiems reikalams. Susijungus visoms lietuviškoms draugijoms ir jų sanariai butų daug geriau apruošinti, visiems butų geriau, negu dabar. Laikai besiskirstymo į mažas kuopeles seniai praėjo, šiądien visur mažos kuopelės jungiasi į dideles organizacijas ir tik didelės gali prigulinčiai darbą varyti. Susijungusios pašelpinės draugijos dar geriau padarytų, jeigu jungtusi vien pašelpai, o posmertines galėtų Susivienyjimui palikti, kuris sergantiems pašelpos šiądien ne duoda. Tąsyk Amerikos Lietuviai turėtų dvi tvirti organizaciji, kurios, viena kitai kelio neužstodamos, daug pasekmingiau galėtų savo mierį atlikti.

Red.

DĖL LENKŲ KONGRESO.

14 num. 'Lietuvos" p. J. J. Hertmanavičia, rašydamas apie lenkų kongreso komiteto narių susirinkimą, pranešė, jog to susirinkimo buvo pajudintas klausymas, ar nereiktų kongresan užkviesti ir lietuvius, ir teip padarius, ar lietuviai norėtų tame kongrese dalyvauti.

Lenkai mano, kad lietuviai ir lenkai ėsą politiškai sujungti, kad tarp abiejų tautų nėsa jokio politiško skirtumo politiškuose siekiuose. Lietuviai ėsą lenkais plačioj politiškoj prasmėj, kalbanti atskira kalba ir turinti ypatiškus reikalus, bet turi vieną mierį — išliuosavimą tautos iš po svetimo jungu.

Kaip lietuviai ant to klausymo žiuri, ėsą žingeidu patirti, todėl butų ne pro šalį, kad apšviestesni lietuviai apie tą dalyką išreikštų savo nuomones "Lietuvoj".

Aš nesiskaitau apšviestesniu, bet gerokai pažįstu lietuvių šios gadynės reikalus, jų idealus ir siekius; todėl apsiėmiau apie tą klausymą mano nuomonę išreikšti.

Manymas, kad lietuviai ir lenkai yra politiškai sujungti yra netik neteisingas, bet ir gana juokingas. Vargiai rasi lietuvį ar lenką, kurs nežinotų, kad didesnė dalis lietuvių ir lenkų yra po Maskolijos jungu ir dėlto manymas apie kokį išsiliuosavimo politišką susijungimą lenkų ir lietuvių išrodo svajone. (Išsiliuosavimas Bulgarijos, Serbijos, Rumunijos, Grekijos, Kubos ir visos Amerikos rodo, kad ne visada tokius siekius galima svajone vadinti. Rd.).

Kaip suprasti išsitarimą, kad lietuviai ir lenkai turi vieną politišką mierį: išliuosavimą tautos iš po svetimo jungo? Jei p. H. "išsiliuosavimą tautos" supranta lenkų tautos, tai toks manymas suvis neteisingas, bet jei supranta lietuvių ir lenkų tautą, tai toks manymas yra iš dalies, bet ne suvis teisingas.

Lietuviai nori įgyti autonomiją etnografiškose rybose su seimu Vilniuje, kuriame visuotinu slaptų balsavimų visų be skirtumo gyventojų išrinkti astovai rupintusi apie jų vidurinius politiškus reikalus (Tas rodo vien, kad jie dabar pasiganėdintų autonomija, bet nerodo, kad jos negaudami, išsižadėtų neprigulmystės, jeigu ją but galima įgyti. Red.).

Ko lenkai geidžia ir koki jų politiški siekiai, man ne visai aišku, nes jie ne garsina apie savo sekius. Jeigu jiems eina apie išsiliuosavimą, arba įgijimą autonomijos etnografiškose Lenkijos ribose, lietuviai, be abejonės, jiems prijaus, o jei butų reikalas jie dar padėtų. Bet jeigu lenkai nori įgyti autonomiją su seimu Varšavoje, kuris rupintusi ir Lietuvos reikalais, tai lietuviai negali su jais iš vieno eiti, nes visi žinome, kad laikuose, kada Lietuva buvo sujungta su Lenkija, Lietuvos liaudis buvo nustojusi žmoniškų teisių, lietuvių padėjimas buvo panašus į gyvulių padėjimą (Maskolijoj kaimiečių padėjimas buvo dar blogesnis. Red.) ir jeigu šiandieninis lietuvių padėjimas po Maskolijos valdžia nėra pavydėtinu, tai vis daug geresnis negu buvo po Lenkijos valdžia kuriai lietuvių bajorai, nuostoją proto ir doros, savo šalį buvo pardavę.

Todėl, man rodos, lietuviams nėra reikalo dalyvauti lenkų kongrese, nes terp lenkų ir lietuvių šiądien nėra bendrų reikalų. Prijausti lenkams, lietuviai rods gali; bet apie savo reikalus turi patys lenkai rupintis teip kaip ir lietuviai.

Jonas Katnas.

PONUI J. J. HERTMANAVIČIUI, PASKUTINIU KARTU.

Su klausymu ("Lietuvos" NN. 14 ir 16), "Ar lenkai pakvies lietuvius ant kongreso" p. Hertmanavičius teiksis kreiptiesi prie lenkų. Ar lietuviai dalyvaus tame kongrese, tai kitas dalykas; ant to atsakyti galima teip: jei atsiras tok. patrijotai *obrony korony polskiej*, baudžiauninkai, kurie ir po šiai dienai vergauja lenkams. Mes, lietuviai už jų pasielgimus neatsakome ir jiems nepritariame.

Ponas J. J. Hertmanavičius sako, buk neišreiškęs savo nuomonės kad lenkai mano, jog Lublino Unijos sutarimo niekas nesuardė etc. Bet pats p. H. yra sanariu komiteto kongreso, o tasai komitetas išreiškė, jog "lietuvius skaito lenkais plačioje politiškoje prasmėje, bet turinčius vieną mierį — išliuosavimą tautos" (?), arba, geriau sakant Lenkijos. Ponas H. neprotestuoja, "neišreiškia savo nuomonės" ir ant toliau pasilieka sanariu tokio komiteto, matomai, pritaria tokiai nuomonei, bet lietuviškame laikraštyje užsigina, sako kad jis neišreiškė savo nuomonės.

Už paaiškinimą patyrimų lenkiškos politikos netik aš, bet ir visi lietuviai bus dėkingi p. Hertmanavičiui.

Jeigu ką draugiško nuo lenkų p. H. patyrė, vertėtų nelaikyti paslaptyje, bet reikia pranešti musų visuomenei.

Čia nekalbame apie vienijimąsi su lenkais, bet apie pabudinimą tų, kurie "Ne sau žmonės", ir po šiai dienai lenkams baudžiavon eina ir kas blogiausia iš liuoso noro.

Pirmiau p. H. rašė, kad lenkai gal malonės mus kviesti, jei mes busime verti, dabar jau sako, kad lenkai nutarė kviesti lietuviškas organizacijas ir pavienus *užsitarnavusius* lietuvius.

Ponas H. užtikrina, kad tai svarbus klausymas, nes jau lenkai "nutarė", tai lietuviai skubinkit ruoštis.... Seniau teip budadavo, bet ne dabar. Mes gerai žinome, kad lenkai mums nori įkalbėti, jog lietuvis, tai lenkas, o lenkas ir gi lenkas. Tas primena anglijonių patarlę: "Kas tavo, tai ir mano, kas mano, tai mano vieno".

Lenkams Lublino Unija patinka kaip senovės kryžiokams kryžius, po kurio priedanga galėjo visus grobti.... Nors lenkai mums ir primena Lublino Uniją, mes apie ją jau ir sapnuoti užmiršome.

Jeigu lenkai kvies lietuvius ir rusinus apsvarstyti politiškus, ekonomiškus, apšvietos, mokslo, emigracijos ir kitus lenkiškus klausymus, kurie lenkams svarbus, tai neabejoju, kad jie noriai priimtų lietuvius bei rusinus ir toliaus lenkams padėti. Mes jau patyrėme lenkų pasielgimą netik tėvynėje, bet ir čionai Amerikoje ir Dr. J. Sliupo atsakymai ponams lenkams yra gana aiškus. Lenkų pasielgimai su lietuviais klierikais Šv. Stanislovo mokykloje Chicagoje bei Detroito seminarijoje galėtų perliudyti ir akliausią lietuvį, kad mums netik pražutinga, bet gėda butų toliaus draugauti su ponais lenkais. Jeigu dar p. H. nežino, kad "ryšis, rišantis lietuvius su lenkais" supuvęs ir suiręs, tai tegul sau ramiai laukia lenkų kongreso, kur galės persiliudyti; lietuviai tuos ryšius nori užmiršti. Ponas H. nori mums įšnekėti, kad atstovavimas lenkų kongrese kaipo vienos lenkų tautos lietuvių ir rusinų ne reiškia susivienyjimą su lenkais. Bet ar tai nepasityčiojimas? Tegul tik lenkai gauna atstovus lietuvius kongresan, o lietuviai ir vėl bus šmeižiami per kitą bertanį šimtmečio. Jeigu šitas lenkų kongresas pertikrįs ponus lenkus, kad Lublino Unija galutinai suiro ir jei jie nesikiš į musų tautiškus ir kulturškus reikalus, tai aš visa širdžia trokštu, kad neatsirastų lengvatikio lietuvio, kuris kongrese atstovautų musų tautą; mes ponams lenkams dar aukautumėm visus musų išgamas.

P. Hertmanavičius sako: "jeigu bus lietuviai atstovai kongrese, tai jie galės nurodyti reikalavimus lietuvių tautos, jeigu lenkai sutiks ant tų reikalavimų".... Ar čia nepasityčiojimas? Nurodyti musų tautos reikalavimus!.... Kam?! Nurodžius laukti ponų lenkų, ar jie sutiks?!....

Jeigu lenkai nesutiks, tai reikia tylėti!.... Jeigu sutiks, tai mes gal galėsime savo bažnyčiose nors retkarčiais ir lietuviškai užgiedoti ir mokyklose kokį subatvakarį savo vaikus lietuviškai pamokyti ir ponams lenkams amžinai turėsime buti dėkingais už jų tokią malonę.

Tegul lenkai daro kongresus ir laužo smegenines kaip pasigauti lietuvius, bet mes, kartaus patyrimo pamokyti, nekišime savo kaklo į puikiai papuoštas kilpas.

Šitame garsiame lenkų kongreso pagarsinime lietuviškuose laikraštyje aš matau lenkų politikavimą, o ponas J. J. Hertmanavičia yra jų įnagiu.

Antanas Rutkauskas, M. D.

PRIETARAI YRA ISTORIŠKAIS.

John K. Le Baron.

Kiekvienas yra prietaringas! Kiekvienas tiki, kad be jo, visi kiti yra prietaringi.

Nėra išėmimų!

Gali niekinti manymą, kad kranklys yra blogą lemiąs paukštis.

Gali netikėti į skaičiaus trylikos nelaimingumą.

Gali juoktis iš pasakos, kad penktadienis yra nelaiminga diena.

Gali tyčiotis iš kvailo suopročio, kad dvasios vaidosi ant kapinių, arba, kad laimė yra zuikio pasturgalinėje kojoje.

Bet kur-nors tavo smegenyse gludo tikėjimas į prietarus tiek pat besuomoniškus, kaip ir šitie.

Prietarai gema iš baimės ar nežinybės, bet mes nė vienas nėsame pilnai išmintingais.

Dar 1731 m. gydytojų kolegija Prusuose pripažino Helmonto amuletą gyduole nuo pavietrės.

Sumalti į miltus žmogaus kaulai raudoname vyne buvo laikomi gyduole nuo tam tikrų ligų.

Maldos buvo išrašomos ant pergamino ir aprišamos apie skaudomą vietą kaipo tikras vaistas.

Deksnys (augalas) dėlei savo raudonos sunkos buvo laikomas valančių kraują; balas dėl jo lapų panašumo į kepenis, buvo priimtas kaipo gyduolė nuo šito organo ligų, o žvilgantis vabalėlis dėl jo galvos panašumo į gyvatės galvą buvo laikomas priešnuodžiais nuo gyvatės įkandimo.

Tai buvo tikėjimai apšviestų luomų ir teip vadinamieji geresnieji gydytojai prirašydavo šituos vaistus, jų gydymo veikmę neparemdami nieku geresniu, kaip augščiau minėtais pagrindais.

Daugelis panašių niekybių randama pas laukines šios dienos tautas, o tulos, kurių civilizuotieji žmonės laikosi, yra kuone tokios ar visai tokios besamoniškos.

Labai nėdaug iš mųs yra išėjusių iš laukiniškumo stovio.

Didžiausi protai nėra laisvi nuo prietarų niekybių.

Lordas Backon'as, žmogus stebėtino proto, tikėjo į raganybę.

Karolis V buvo gimęs vasario 24 ir laikė tą dieną branginamiausia laimei.

Bismarck'is prietaringai baimijosi sėdėti prie skobnio trylikos draugystėje.

Emersonas sako, kad męs iš apačios, iš viršaus ir iš visų pusių apsiausti suklydimais.

Petrarko laikuose dainiai buvo laikomi velnio apsėstais net tų, kurie gerėjosi jų poezija.

Julius Caesaris "galingasis Cezaris" niekuomet nesėdo į ratus, neatkalbėjęs pirma formulos, laikomos turinčią galybę prašalinti nelaimę.

Bellini, didysai kompozitorius, manė esant gera laime rytmetyj susitikus su moteriške ir niekuomet neleido savo naujas operas štatyti tą dieną, kurioje jis rytmetyj susitiko vyriškį. Vyriausias veikalas "La Sonnambula" kelis kartus buvo atidėdamas dėlei šito kompozitoriaus prietaro.

Bet Bellini nebutų pridavęs jokios svarbos sudaužymui veidrodžio ar perėjimui apačia lipynės.

Richelieu, karalių valdovas, patsai buvo nukreiptas astrologų pranašavimais.

Nė vienas žmogus, buk jis didžiausiu, niekuomet nebuvo pilnai liuosas nuo kvailų prietarų.

Nė vienas, kad ir mažiausias, neišvengė jų.

IŠ PO AMERIKOS RAŠTININKŲ PLUNKSNOS.

KĄ GYVENIMAS MAN REIŠKIA?

Rašo Henry D. Thoreau.

Pažiurėkime į tai, kaip męs praleidžiame savo gyvenimą.

Šitas svietas yra reikalų vieta. Koks begalinis bruzdėjimas! Mane išbudina kuone kasnakt garvėžio pukštimas. Jis neduoda man sapnuoti. Pas mus nėra šventadienio. Kaip tai pątogu butų matyti žmones sykį besiilsint! Visur tik darbas, darbas ir darbas. Man sunku gauti knygelė mąstims užrašyti; jos paprastai yra suliniuotos doliariams ir centams. Airišis, pamatęs mane sustojus darbe, mano kad aš apskaitau savo algą. Jei žmogus, budamas kudikiu, likosi išmestas per langą laukan ir nuo to likosi raišu visam gyvenimui, arba jei indijonai išvarė jį iš galvos, tai ypatingai gailaujama, kad jis netinka reikalams! Aš manau, kad niekas teip, net piktadarybe, nesipriešina poėzijai, filozofijai, gyvenimui pačiam, kaip šitie venvaliniai reikalai. Jei žmogus vaikščioja po girią kokį pusvalandį kasdien dėl pamėgimo, tai jį gali palaikyti valkata; bet jei jis visą dieną kaipo spekuliantas, praleidžia ją kirsdamas ir darydamas žemę plika tam laikui, tai jis yra laikomas darbščiu ir sumaningu valstiečiu. Tarytum miestas neturėtų kitokios naudos iš girios kaip tik ją kirsdamas.

Daug žmonių įsižeistų, pasiųlius jiems užsiėmimą akmenis mėtyti per sieną ir atgal vien tik tam, kad jie galėtų padaryti sau algą. Bet daugumas dabar dirba ne vertesnį darbą. Paveizdan, vieną vasaros rytą, tik-ką saulei užtekėjus, aš išvydau vieną mano kaimyną einant šale savo ratų, kurie pamaži vilko sunkų tašytą akmenį, nukartą po ašimis, su pramoningumo išvyzdžiu — jo darbo diena prasidėjo, jo kakta pradėjo prakaituoti — išmetinėjimas tinginiams ir pateikunams, — sustojusį ties jaučių galvomis ir pusiau atsisukus mosuojantį savo gailestingu botagu, kol jie pro jį praėjo. Ir man toptelėjo. Šitoksai darbas, kurio apgynimui yra Amerikos kongresas — teisingas, vyriškas trusas, teisingas per ištisą dieną, kuris padaro duoną gardžia ir palaiko draugiją malonia — kurį visi žmonės gerbia ir yra paskaitę šventų; vienas šventųjų ryšių, darymas naudingo, bet inkiraus darbo. Ištikro, aš jaučiau lengvą sielojimąsi, nes patyriau tą per langą, o nebuvau lauke ir nesimaišiau prie panašių reikalų. Diena perėjo ir vakare aš praėjau pro kito kaimyno kiemą, užlaikančio daugybę tarnų ir neprotingai leidžiančio daugybę pinigų be naudos abelnai gerovei; ir čia aš pamačiau rytmetyj matyta akmenį gulint šale fantastiško triobesio paskirtą papuošimui šito Viešpaties Motiejaus Dešiniaus sodybos, ir čia patvadininko darbo vertybė pražuvo mano akyse. Mano nuomone, saulė yra leista šviesti vertesniems darbams kaip šitas. Galiu pridurti, kad jo samdytojas po to, ačiu gerai miesto dalai, mėgino ir, perėjęs per teisybės teismą, apsigyveno kur kitur, idant vėl buti dailos globėju.

Budai, kuriais galima įgyti pinigai beveik be išėmimo trankia žemyn. Daryti ką-nors tam tik, kad pelnyti pinigus yra ištikro tuščias darbas, ar dar aršesnis. Jei darbininkas negauna daugiau kaip savo algą, mokamą jam darbadavio, tai jis yra apgaudinėjamas, jis pats save apgauna. Jei nori pelnyti pinigus kaipo rašėjas arba kalbėtojas, tai turi buti pagarsėjusiu, kas turi eiti perpendikuliariškai. Tos tarnybės, kurias draugija noringiausiai apmoka, yra nemaloniausios atlikti. Tau užmoka už tai, kad esi kuomi-nors mažesniu kaip žmogus. Valstybė paprastai atlygina genijui nė kiek išmintingiaus. Net liaurais vainikuotas dainius nėra geistinas apvaikščioti karalybės nuotikius. Jis turi buti paperkamas vyno boselių; o kitas gal dainius yra šaukiamas nuo muzos išmatavimui to paties boselio. Sulyg mano paties reikalų, net tas pats matavimo budas, kurį aš galėčiau suteikti savo darbdaviams, nėra geidžiamas. Jie norėtų, kad aš dirbčiau prasčiau ir nepergerai tariant, negana gerai. Kaip aš pastebiu, kad yra visoki matavimo budai, tai mano darbadavis paprastai klausia manęs to, kuris duos jam daugiausiai žemės, o ne to, kuris bus teisingiausias. Aš sykį išrądau taisyklę matavimui malkų ir mėginau įvesti ją Bostone; bet matuotojas man pasakė, kad pardavėjai nenori matuoti savo malkų teisingai — kad jis jau buvo perdaug jiems teisingas ir todėl jie paprastai sumatuoja savo malkas Charlestowne pirma perėjimo tilto.

Darbininko tikslu turėtų buti ne gyvenimą daryti, "gerą darbą" turėti, tik priderančiai atlikti tam tikrą darbą; ir net iš pinigiškos pusės butų tausa miestui apmokant darbininkus teip gerai, idant jie nesijaustų dirbą žemam tikslui,

sakysime pragyvenimui vien, bet mokslišką ar net doriškam tikslui. Nesamdyk darbininko, kuris dirba dėl pinigų, tik tą, kuris dirba jį iš pamylėjimo.

Indomu, kad mažai žmonių tėra, teip gerai užsiėmusių suly savo pamėgio, kad jų su menka kuo pinigų ar garbės negalėtum nupirkti nuo jų dabartinio užsiėmimo. Aš matau pajieškojimus veiklių jaunų vyrų, lyg kad veiklumas butų visu jauno žmogaus turtu. Bet aš nusistebėjau kaip vienas su įsitikėjimu pasiulė man, suaugusiam žmogui, prisidėti prie jo sumanymo, lyg kad aš visiškai neturėčiau ką veikti ir mano gyvenimas lyg tol butų buvęs visišku nepavykimu.

Koks tai abejotinas pasveikinimas manęs! Sakytum, kad jis sutiko mane kur už marių einant prieš vėją be jokio tikslo ir pasiulė man eiti su juo! Jei aš bučiau jam pritaręs; tai ką manote apdraudininkai butų sakę? Ne, ne! Aš ne be užsiėmimo šitame kelionės laipsnyj.

Draugija neturi paparko, kuriuomi galėtų papirkti išmintingą žmogų. Galima surinkti tiek pinigų, kad pravesti tunelį apačia kalno, bet negalima jų tiek surinkti, idant pasamdyti žmogų, kuris žiuri savo reikalų. Veikmingas ir branginamas žmogus daro tą, ką jis gali, ar draugija apmoka jį, ar ne. Silpnieji siulo savo silpnybę tam, kuris daugiausiai moka ir visuomet laukia patekti urėdan. Manytum, kad jiems retai kada nepavyksta?

Gal aš daugiau negu paprastai branginu savo laisvę. Aš jaučiu, kad mano prietikiai su draugija ir priedermės jai yra labai menkos ir laikinos. Tie mažai darbai, kurie suteikia man pragyvenimą ir kurie leidžia iki tulam laipsniui buti man naudingu mano bendralaikiams, yra podraug smagumu ir man netankiai prisimena jie esant priederme. Tiek aš esu pasekmingas. Bet aš permatau, kad jei mano reikalavimai diktokai pasidaugintų, tai darbas reikalaujamas patenkinimui jų butų sunkenybe. Jei aš parduočiau savo rymiečius ir popiežius draugijai, kaip daugumas matomai daro, tai man tikrai nieko neliktų verto gyventi. Aš tikiu, kad aš niekuomet šiteip nepardavinėsiu savo prigimtų tiesų už pilvo reikalus. Aš noriu pasakyti, kad žmogus gali buti labai darbštus ir bet gali nesunaudoti savo laiko kaip reikiant. Nėra didesnio paklydėlio per tą, kuris didesnę savo gyvenimo dalį pašvenčia darymui gyvenimo. Visi didieji sumanymai yra savę užlaikančiais. Dainius, paveizdan, turi palaikyti savo kuną savo poėzija teip kaip garinė obliuotuvė šildo savo katilus savo padaromomis skiedromis. Savo pragyvenimą reikia daryti iš meilės.

Įdomu, kad mažai ar visai nieko atminimui nėra parašyta apie tai, kaip daryti gyvenimą — ne tik teisingą ir dorą, bet visai geistiną ir garbingą; nes jei darymas gyvenimo nėra tokiu, tai ir gyvenimas ne. Pažiurėjęs į rašliavą sakytum, kad šitas klausimas niekuomet neužėmė pavienės ypatos galvos. Ar tai žmonės perdaug pasipiktinę savo prityrimu kalbėti apie jį? Vertą pamoką, kurią pinigai duoda, kurią Visatos Tverėjas su tokiuo stropumu teikėsi duoti, męs norime visai apleisti. Kaslink gyvenimo budo, tai įdomu, kaip šaltai žiuri į jį visokių luomų žmonės, net teip vadinamieji reformatoriai — vistiek jiems, ar jie jį paveldi, ar įgija, ar pavagia. Aš manau, kad draugija nenuveikė mums nieko šitame dalyke, ar bent išardė tą, ką buvo padariusi. Šaltis ir alkis tarytum draugingesniais yra mano prigimimui negu tie budai, kuriuos žmonės priėmė ir pataria juos laikyti....

Stebėtina kaip nedaug terp pamokslininkų yra doros mokintojų. Pranašai yra panaudojami išteisinimui žmonių kelių. Gerbiamiausieji seniunai, amžiaus švietylai, sako man, su patogia primenamąja šypsa, terp inkvėpimo ir šiurpo, nebuti perdaug opiu su šitais dalykais, sušmotuoti tą viską, vadinas, padaryti iš jo aukso šmotą. Geriausias patarimas, kurį girdėjau sulyg šitų dalykų, buvo žeminantis. To sunkenybe buvo tas: Nėra verta daryti svieto reformą šitame dalyke. Neklausk kaip tavo duona užtepta; tas padarys tave sergančiu, jei klausi, ir teip toliau. Geriaus žmogus tuojaus numirtų iš bado, nė ką jis benužudo savo nekaltybę bedarydamas sau duoną. Jei pas filozofuotąjį žmogų nesiranda nefilozofuotojo, tai jis tik vienas iš kipšo angelų. Mums einant šiurkščiau, atliuosuojame truputį savo grasą ir, iki tulam laipsniui pasiliaujame klausyti savo geriausių ontų. Bet męs turime buti gaigųs iki pačiam protybės kraštui, nežiurint pašaipos tų, kurie yra nelaimingesni už mus.

Kalbant bešališkai, geriausi žmonės, kuriuos aš žinau, nėra šviesųs svietai patys savyje. Iš didesnės dalies jie gyvena formose ir pataikauja ir tardo pasekmes tik geriau kaip kiti. Męs pasirenkame granitą pamatui musų namų ir kluonų; męs tveriame tvorą iš akmenų; bet męs nesiremiame patys granitine teisybe, žemiausia pirmine uola. Musų sienojai supuvę. Iš kokios medžiagos yra žmogus, kurio nerastum musų mintyje su gryniausia ir augščiausia teisybe? Aš tankiai kaltinu savo geriausius pažystamus už didelį tuštumą; nes, kolai yra papročiai ir komplementai, tolai męs nesusieiname, nemokiname viens kito teisingumo ir atvirumo pamokų, kurių gyvuliai pamokina; arba pastovumo ir tvirtumo, kurių uolos pamokina: Kaltė vienok yra abelnai, nes įpratimu nestatome reikalavimų vienas kitam....

Kaip musų gyvenimas pasiliauja buti viduriniu ir privatiniu, tai pašneka išeina į paprastą plepalą. Męs retai sutinkame žmogų, kuris galėtų pasakyti mums ką naujo, ko męs nebutume skaitę laikraštyj, ar nebutume girdėję nuo kaimyno; ir tankiausiai vienintėlis skirtumas terp mus ir kito žmogaus yra tas, kad jis matė laikraštį, ar buvo užkviestas ant arbatos, o męs ne. Ant kiek musų vidurinis gyvenimas nyksta, ant tiek męs tankiaus ir atkakliaus einame krason. Gali buti tikras, kad vargšapalaikis, kuris eina nešinas didelio laiškų pundų ir didžiuojasi savo plačiu susirašinėjimu, seniai begirdėjo ką nuo savęs....

Žinia ateina į mus ne po truputį, tik šviesos tvoskiais iš dangaus. Teip, kiekviena mintis, kuri pereina per musų smegenis ir prisideda prie jų nudėvėjimo ir nunešiojimo ir pagilina vagas, kuriós it Pompejos gatvės, parodo kaip daug jos buvo naudotos. Kiek tai yra daiktų, kuriuos męs galėtume gerai apgalvoti, jei męs geriau juos pažintume, geriaus leistume vežėčioms stumtis, net lėčiausia sparta ar žingine per tąjį garbingo skliautlankio tiltą, kuriuomi męs tikimėsi pagaliaus pereisią nuo tolimiausio laiko krašto į artimiausią amžinybės pakraštį! Ar neturime dabos, išsitobulinimo? — tik sugiebumą žiauriai gyventi ir tarnauti velniui? įgyti šiek-tiek svieto lobių, ar garbės ar laisvės ir su tuomi apgavingai rodytis, lyg kad męs butume tik pelais ir lukštais, be jautraus gyvo mums branduolio? Ar musų įstaigos turi buti kaip tie dygieji kastano kevalai, kuriuose yra tušti riešutai, tinkami tik susibadymui pirštų?

Ar tai yra laisvės šalis? Ką reiškia buti laisvu nuo karaliaus Jurgio atsiliuosuojant buti Prietarų Karaliaus vergais? Kam dera gimti laisvu, o negyventi laisvai? Kokia yra politiškos laisvės vertė, jei ne kaipo doriškos laisvės įrankio? Ar tai laisvė buti vergais, ar laisvė buti laisvais, kuriąja męs giriamės? Męs esame politikierių tauta, besirupinančių didžiausia tik laisvės apsauga. Tai tik musų vaikų vaikai ką gali buti tikrai laisvais. Męs apkainojame save neteisingai. Yra musų dalis, kuri nėra parodyta. Tai yra apmokesčiavimas be parodymo. Męs užlaikome kareiviją, užlaikome kvailius ir visokius gyvulius savo globon. Męs užlaikome savo nevykusius kunus musų bėdinosna sielosna, kol jie suėda visą jųjų asmenį.

Sulyg tikrąja daba ir vyrtybe, męs vis dar po teisybei provinciališkais tebėsame, ne metropolitiškais — paprastais Jonatonais. Męs esame provinciališkais, nes męs nerandame namuose savo saiko; nes męs negarbiname teisybės, tik jos atsispindimą; nes męs susimetę ir susitraukę nuo išimtinio atsidavimo amatui ir vaizbai ir pramonijoms ir žemdirbystei ir tam panašaus, kurie yra tik įrankiais, o ne tikslais.

Didžiausia stoka kiekvienoj valstijoj, kurioj aš buvau, buvo stoka augšto ir nuoširdaus jų gyventojų tikslo. Tas vienas išsemia didžiąsias gamtos versmes ir galiaus apsunkina ją viršui josios versmių, nes žmogus tikrai išnyksta iš jos. Jei męs norime daugiau dabos kaip bulvių ir apšvietimo daugiau kaip cukrinių, tai didžiausios svieto versmės yra įkainojamos ir ištraukiamos ir išeiga arba svarbiausiu padaru yra ne vergai ar valdininkai, bet žmonės — tie reti vaisiai vadinami didvyriais, šventaisiais, poėtais, filozofais ir išganytojais.

Žodžiu, teip kaip vėputinys pasidaro, kur vėjas neužpučia, teipgi, galima sakyti, kur yra teisybės tyla, ten atsiranda įstaiga. Bet teisybė visgi pučia viršui jos ir ant galo ją nugriauja.

Teip vadinamoji politika sulyginamai yra tokiu paviršutiniu ir nežmonišku dalyku, kad ištikrųjų aš niekuomet gerai nepritariau, jog ji mane kiek apeina. Laikraščiai, matau, pašvenčia savo kelias skiltis ypatingai politikai ar valdžiai be užmokesnio; ir tas, gali sakyti, jas ir išgelbsti; bet kadangi aš myliu rašliavą ir iki tulam laipsniui teisybę teipgi, tai šitų skilčių niekuomet neskaitau. Aš nenoriu bukinti teip daug savo teisingumo jausmų. Aš nenusidėjau skaitymu bent vieno prezidento aplinkraščio. Tai įdomi svieto gadynė; kuomet ciecorystės, karalijos ir respublikos eina elgėtaudamos pas privatiško žmogaus duris ir skundžiasi jam!

Šitie dalykai, kurie dabar labiausiai užima žmonių atidžią, kaip politika ir kasdieninai reikalai, teisybė, yra svarbesnis žmonių draugijos pildenybėmis, bet jos turi buti atliekamos besužiniai, teip kaip tolygios fiziškojo kuno pildenybės. Jos yra žemiau žmogaus, kaipir juntu jas esant apie mane. Aš kartais paisiau, kaip žmogus gali pajusti varškinimo procesą ligustame stovyje ir šiteipos turėti teip vadinamą dispepsiją. Tai yra vis tiek ką manytojui leisti save tarkuoti didžiajam svieto skilviui. Politika, teip sakant, yra draugijos skilviu, pilnu žvirgždų ir dvi politiškos partijos yra jo dviem priešingom pusėm, kartais susiskaldžiusiomis kiekviena pusiau, kurios tarkuoja vieną kitą. Ne tik ypatos, bet valstybės turi šiteipos pripažintą dispepsiją, kuri apsireiškia, galima numanyti kokiu iškalbumu. Šiteipos musų gyvenimas nevisai yra užmirštas, bet ant nelaimės, labai atmenąs tą, ko niekuomet neturėtume minėti, bent budėjimo valandomis. Kodėl męs neturėtume susieiti ne tik kaipo dispeptikai, bet kartais ir kaipo eupeptikai pasveikinti viens kitą su labu rytu?

Tai nėra perdidelis reikalavimas tikrai.

Mažas Feljetonas.

M. Petrauckas buvo Amerikoje. Socijalistas, įkibęs į vieną skverną, šaukė:

— Dailininke, dainuok socijalistišku balsu!

Tautietis, įkibęs į kitą skverną:

— Dainuok tautišku balsu!

Už vienos rankovės sugrobęs, demokratas:

— Dainuok demokratišku balsu!

Klierikalas, sugrobęs už kitos rankovės:

— Dainuok klierikališku balsu!

M. Petrauskas negalėjo dainuoti nei socijalistišku, nei tautišku, nei demokratišku, nei klierikališku balsais — dainavo tik balsu. Galvojau ilgai — ar galima ant balso, muzikos, dailos, literaturos lipinti kokios nors ryšies etikietas, kaip yra lipdoma ant pieno butelių — distiliuotas, šviežias? Ne, negalima! Tikroji daila stovi, turi stovėt, nuošalyje visokių partyviškumų, tautiškumų. Jei tik daila pabando mažumėlį įsikišti į partyviškumus, tautiškumus — ji jau nebe daila, bet karikatura.

Rusai turi kompozitorių M. Glinką su jo opera "Žizn zą caria" (Gyvybė už carą). Dabar labai madoje žodžiai — juodašimtiškas, chuliganiškas — ir aš panaudosiu tuos "gražius" terminus. "Žizn za caria" libreto, žodžiai yra "chuliganiški, juodašimtiški", garbina carą. Bet kas man iš žodžių, aš galiu jų visai ir nesuprasti, operoje aš klausau muzikos. Ir ištikro, Glinkos "Žizn za caria" į klausytoją daro didžiausį įspudį, užkeri. Glinka visuomet pasiliks didis dailininkas kokiam libretto jis nebutų parašęs muziką.

Mes lietuviai Glinkai, turbut, užlipdytumėme etikietą — chuliganas?!

Ir su M. Petraucku Amerikoje atsitiko avantura — jis negalėjo dainuoti reikalaujamais balsais, pradėjo ant jo lipinti korteles su įvairiais užrašais, o niekas į jį nepažiurėjo kaip į dailininką.

Prieš mane guli žinutė: vasara M. Petrauskas važiuoja į Prusų Lietuvą koncertuoti.

Argi ir čia atsitiks tokia istorija, kokia atsitiko Amerikoje? Juk Prusų lietuviuose ir yra žmonės su įvairiais politiškais persitikrinimais, įvairiomis pažiuromis į draugijiniu gyvenimu. Nejaugi konservatorius šauks:

— Dainuok konservatyvišku balsu!

Prusas lietuvis tautietis:

— Dainuok prusišku lietuvišku balsu!

Kaizerio garbintojas:

— Dainuok kaizerišku balsu!

Ir begalo....

Nemalonus butų dailininko vaišinimas!

Jei mes, lietuviai, norime turėti įvairių šakų dailą, mes turime griežtai perkeisti savo pažiuras į ją — leiskime dailai buti daila, dailininkams — dailininkais.

K. Janonis.

IŠ VISUR.

|| Turkijoj reakcijonieriai paėmė vėl viršų ant įvedusių konstitucijonališką rėdą jaunturkių. Bet jaunturkiai ne mano pasiduoti, kadangi jiems pritaria kariumenė stovinti Macedonijoj. Jie Konstantinopolio valdžioms pastatė reikalavimą viską sugražinti į buvusias vėžes, kitaip prieš Konstantinopolį ištrauks trečiasis, klausantis jaunturkių kariumenės korpusas. Aplinkinėse Mersina, Azijatiškoj Turkijoj mahometoniškiejie fanatikai parengė krikščionių armeniečių skerdynes. Nors paėmę vėl viršų reakcijonieriai apreiškė, jog konstitucijos ne naikys, bet parlamente žmonių atstovai ne drysta savo nuomones atvirai išreikšti. Kas todėl Turkijoj dar gali atsitikti, dabar negalima įspėti.

|| Mieste Adena, Azijatiškoj Turkijoj, mahometonai parengė krikščionių armenečių skerdynes: užmušė čia 60 armenečių. Suvaldymui fanatikų atsiuntė kariumenę, bet kareiviai ėja išvien su fanatikais, kaip maskoliškiejie kareiviai laike žydų skerdynių valdžių parengtų Baltstogėj ir Odesoj. Maištininkai, išplėšę armeniečių namus, uždegė iš visų pusių miestą. Prancuzija į Turkijos pakrantes išsiuntė du savo kariškų laivu.

|| Prancuzijos mokyklų mokytojai 15 d. balandžio atidarė kongresą. Terp jų reikalavimų yra: kad pagerinimui jų buvio leista jiems butų streikuoti.

|| Anglijos karalius Edwardas atsilankė Paryžiuj ir su Prancuzijos ministerių perdėtiniu Clemenceau apkalbėjo ir nutarė ką Anglija ir Prancuzija darys kilus Turkijoj maištams ir revoliucijai. Kas vienok šitų viešpatysčių nutarta, tas laikoma paslaptyj.

|| Vokiškose Rytynės Afrikos valdybose apsireiškė azijatiškas maras Muanza distrikte: čia nuo maro pasimirė 60 čiabuvių.

|| Fanatikai mahometonai miestuose Tarsas ir Aleksandreta, Azijatiškoj Turkijoj, išskerdė su viršum 4000 krikščionių. Užmušti tapo ir du amerikoniškiejie misijonieriai.

|| Austrija pripažino prie jos priskirtoms buvusioms Turkijos provincijoms Bosnijai ir Hercegovinai autonomiją. Šitos provincijos rėdysis pačios ,nors ir bus po Austrijos globa.

|| Astrabade, Persijoj, paskersta su viršum du tukstančiai ypatų, daugume moterų ir vaikų. Astrabadą paėmė revoliucijonieriai ir jie parengė žmonių skerdynes.

|| Ant Havai salų, besimaudydamas jurėse, prigėrė turtingas amerikonas, savininkas kerosino sėmyklų Kalifornijoj, John Chauslon.

|| Prieš Turkijos valdžią sukilo albaniečiai. Monastero aplinkinėse albaniečiai sumušė prieš juos išsiųstą turkiškos kariumenės dalį.

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

— Kodėl?

— Todėl, kad šiądieninės žinios apie popiežiaus sveikatą labai negeros. Kuomet aš važiavau iš Rymo, pasklido kalbos, kad jis labai blogai praleido naktį.

Jie apsistojo prie senos koplyčios, prie kurios buvo pakrypęs namas, matyti klebonija. Ir čia išėjo kunigas, aukštas, susilenkęs, riebiu veidu ir, užtrenkęs duris, du kartu užrakino.

— Pažiurėk! — šypsodamos pasakė Prada, — štai dar vienas, kurio širdis turbut ir labai plaka ir kuris eina pas tamstos kardinolą gauti žinias.

Pierre pažiurėjo į kunigą.

— Aš žinau jį, — pasakė jis. — Jei neapsirinku, aš jį mačiau pas kardinolą Bokkanera, kuriam jis atnešė figų krepšelį; jis prašė kardinolo išduoti jo jaunesniajam broliui paliudijimą, kurį pasodino kalėjiman už kokias ten riaušes peiliu; kardinolas jam griežtai atsakė:

— Taip, tas-pats ir yra; jis pirmiau pas kardinola Bokkanera buvo visai savo žmogus, ten jo brolis tarnavo daržininku. Dabar jis yra kardinolo Sangvinetti pagelbininkas. O, tai labai žingeidus asmuo, tas Santobono. Jis čia gyvena vienų vienas, ir tegauna algos tukstantį frankų į metus. Taip, jis siela ir kunu atsidavęs kardinolui Sangvinetti, net jame mato tą galiuną popiežių, ateities popiežių, kuris padarys Rymą viso pasaulio sostapyliu, bet drauge su tomis mintimis surišti ir kiti reikalai — gauti kanauninko vardą arba kokią-nors pagelbą. Ir jei kardinolas paliks popiežiu — laimė jam prasijuoks. Štai kodėl dabar jis eina pas Sangvinetti, nes žino kad Leonas XIII serga.

— Ar tikrai popiežius taip labai serga?

Grafas patraukė pečius.

— Argi tas galima žinoti? Jie visi serga, jei tas jiems naudinga. Aš manau, kad jis tikrai serga, o jo amžiuje menkiausia liga gali pasibaigti blogai.

— Vadinas, jei popiežiaus sostas aptuštės, kardinolas Sangvinetti turi daug šansų?

— Daug šansų! daug šansų! apie tą ir nieko negalima pasakyti. Tiesa, jis yra vienas kandidatų; o jis labai nori buti popiežium ir jei jis čia užsidarė, tai turi kokį-nors slaptą sumanymą.

Ir grafas toliau pradėjo pasakoti apie kardinolą Sangvinetti. Nuo to laiko, kaip popiežius susirgo antrąjį kartą, jis pasirodė neapsakomai neramus, nes pasklido kalbos, kad jezuitai palaiko kardinolą Bokkanera ir nuo to laiko Bokkanera pasidarė pavojingas jo akyse ir ištisas dienas galvoja kaip atsikratyti nuo to kardinolo, leizdamas apie jį visokias paskalas. Jis patylomis leido kalbas, kad jei jis, Sangvinetti, taptų popiežiumi, tai popiežijai vėl sugražintų svietišką valdžią.

Buvo jau vienuolikta valanda, kuomet Pierre norėjo atsisveikinti su grafu, bet pastarasis, laikydamas jo ranką, prakalbėjo:

— Ar nenori tamsta drauge su manim papusryčiauti? Kaip tik tamsta busi liuosas, ateik štai į šitą valgyklą.

Iš pradžios Pierre atsisakinėjo, bet galų gale sutiko. Persiskyrus, Pierre tuojau nuėjo pas kardinolą Sangvinetti. Tarnas jį įvedė į tuščia gabinetą. Pierre priėjo prie atidaryto lango ir išgirdo kardinolo Sangvinetti ir Santobono kalbą, kurie stovėjo ant balkono.

— Męs tuojau sužinosime, — sakė kardinolas. — Aš pasiunčiau į Rymą Efremio, aš tiktai jam tikiu.

Santobono pasakė kaszin-ką karštai, bet Pierre nenugirdo. Kardinolas aiškiai pridurė:

— Taip, taip, mano mielas, katastrofa butų didžiausia nelaime! O, teužlaiko viešpats jo šventenybę kuo ilgiausiai!

Jis susilaikė ir, be veidmainystės, užbaigė savo mintį:

— Teužlaiko jį viešpats nors dabartiniame momente, kuomet laikas taip neatsakantis; man neišpasakytai neramu, antikristo šalininkai pastaruoju laiku turi tokią didelę įtekmę.

Santobono sušuko:

— O, Tamstos šventenybė, turi veikti, kad pergalėti!

— Aš, mano mielas? Bet ką aš turiu daryti? Aš priguliu nuo mano draugų. Jie turi veikti, o ne aš, dirbti, kiek kuris išgali, kad užkirsti kelią piktiesms. Ak, jei antikristas užviešpataus....

Žodis antikristas, taip ištartas, labai nustebino Pierre'ą. Staiga jis atsiminė, ką grafas Prada jam pasakojo, — tokiu vardu Sangvinetti vadina kardinolą Bokkanera.

— Mano mielas, pagalvok tik; antikristas Vatikane, — jis galutinai sugriaus religiją savo puikybe, savo beprotiškumu. Aš žinau jį — jis neapsistos nė prieš ką. Nepraeis ir šeši mėnesiai, jį išguis iš Rymo, pradės nekęsti visas pasaulis ir tuomet katalikybei galas.

Tuo tarpu prisiartino traukinys ir iš jo išlipo žemas abatas, — kuris greitai skubinosi į Sangvinetti rūmus. Tai buvo abatas Efremio. Pamatęs ant balkono kardinolą, pasileido tekinas. Pierre nebejuto, kaip Efremio atsidurė ant balkono.

— Vadinas, tiesa: naktį jis praleido blogai, Jo šventenybė nė minutos nemiegojo? Jis greitai gali numirti.... o ką gydytojai sako?

Atsakymo Pierre neišgirdo. Bet jis suprato, išgirdęs tolesnę kardinolo kalbą:

— O, gydytojai, jie niekuomet nežino! Žinoma, kuomet jie nenori atvirai pasakyti, tuomet mirtis netoli. Dieve! kokia nelaimė, jei katastrofa nebus atitolinta ant kelių dienų. Taip, tamstos teisybė, — atsikreipęs į Santobono jis sušuko, — reikia veikti bažnyčios labui.... Juk ir pats Dievas turi mums pagelbėti, męs norime tik jį išgarbinti.... Jei bus reikalinga, tai paskutinioje valandoje jis puikiai mokės sunaikinti antikristą.

Ir tuomet Pierre užgirdo storą Santobono balsą:

— O, jei Viešpats pasivėlins, reikės jam padėti!

Paskui viskas nutilo. Tarnas pašaukė Pierre'ą. Kardinolas jį sutiko labai meiliai.

— Meldžiu sėsti, meldžiu.... Tamsta atėjai pakalbėti apie savo nelaimingą knygą? Man labai malonu, labai, kad galiu su tamsta pakalbėti apie tą dalyką.

Pats kardinolas atsisėdo prie lango ir jo akys buvo įsmeigtos į Rymą, kur buvo atkreiptos jo visos mintys ir norai.

— Meldžiu man atleisti, kad aš tamstą trukdau.... prakalbėjo Pierre.

— Labai gerai tamsta padarei, kad atvažiavai.... Aš labai stebiuos, kad ligšiol tamstos nemačiau, žinau, kad tamstos tikėjimas labai stiprus ir kad tamsta nesigaili jiegų pertikrinti savo teisėjus. Pasakok, mano sunau, aš klausau tamstos su tokiu džiaugsmu, su kokiu tamstai duočiau nuodėmių išrišimą.

Pierre pradėjo pasakoti visą savo istoriją. Sangvinetti buvo meilus ir tyliai lingavo galva, retkarčiais sušukdamas:

— Labai gerai! Labai puiku!.... O, mano sunau, aš taip-pat manau, kaip ir tamsta! Geriau pasakyti ir negalima! Aš žinau tamstos knygą, tuos puslapius apie pavasarį — aš tris kartus perskaičiau tą vietą! Tamstos knyga — tai turtas....

Kardinolas buvo nekvailas ir jis tuojau suprato, kad Pierre turi didelį protą ir ėmė interesuotis ne jo veikalu, bet pačiu žmogumi, kokią naudą iš jo butų galima sau ištraukti. Pierre padarė klaidą, užsipuolęs ant svietiškos bažnyčios valdžios ir ištaręs žodžius "naujas tikėjimas".

Vienu mostelėjimu kardinolas sulaikė jį.

— Žinoma, mano sunau, tamsta esi teisus daugelyje punktų ir aš tankiai sutinku su tamsta. Tik tamsta turbut nežinai, kad aš esu Lourdes apgynėju. Ne, aš negaliu eiti prieš Lourdes kunigus, apie kuriuos tamsta rašei. Ak, kaip geri tie kunigai, tamsta jiems daug nemalonumų pridarei.... Kad tamsta žinotum kiek jie mišių užperka! Jei ne jie ne vienas musų kunigų badu numirtų....

Pierre dar sykį pamatė, kad šventas sostas lenkia galvą prieš pinigus.

Pierre atsistojo ir norėjo atsisveikinti.

— Mano sunau, nenusimink, — pasakė Sangvinetti, — aš prižadu turėti omenyje tamstos paaiškinimus.... Ir kas žino? Jei Viešpats už tamstą. Jis išgelbės tamstą, nežiurint ir į mus.

Tai buvo jo paprasta taktika, kad neatimti paskutinės vilties. Kam pasakyti tam abatui, kad jo knygos nuteisimas jau išrištas.

— Turėk viltį, turėk viltį, — kalbėjo vis Sangvinetti, lyg prižadėdamas malonų pasisekimą.

Pierre atsisveikino ir išėjo. Buvo jau pirma valanda kuomet Pierre pasirodė valgykloje, kur žadėjo papusryčiauti abu su grafu Prada. Begeriant kavą, grafas paklausė:

— Ar tamsta šiądien vakare busi svečiuose pas kunigaikštį Buondžiovanni? Svetimtaučiui tai labai interesinga; patarčiau tamstai nepraleisti to vakaro.

— Taip, aš esu užprašytas, — atsakė Pierre. — Ponas Narciss Aber išgavo man tą užprašymą ir nuves mane ten.

Tkktai tą vakarą turėjo buti šventė Buondžiovanni rumuose, tai bus nepaprasta iškilmė, kokių Ryme labai mažai esti. Šventė keiiama iš priežasties susižiedavimo Attilio su kunigaikštyte Čelija, kuri perlaužė savo tėvus nenuolaidumu ir tvirtybe.

Staiga grafas pasakė:

— Vienok jau pusė trečios, tamsta neturėsi traukinio lig penktos. Tamsta nežinai ką daryti? Geriau, tamsta grįžk Ryman drauge su manim karietoje.

Bet Pierre užprotestavo.

— Ne, ne, labai tamstai ačiu! Aš prižadėjau pietauti su draugu Narcissu ir jokiu budu negaliu pasivėlinti.

— Tamsta ir nepasivėlinsi! Męs išvažiuosime trečioje, o Ryme busime apie penktą. Puiku bus važiuoti vakare, pamatysi tamsta!

Jis taip užsispyrė, kad Pierre nenoroms turėjo sutikti. Lygiai trečioje jie įsėdo į karietą ir išvažiavo. Tikrai kelias buvo puikus, — iš abiejų pusių niuksojo kalneliai, apaugę pietiniais medžiais ir krumais. Grafas pažiurėjo per karietos langą ir sušuko:

— Pažiurėk ten, priekin, — matai ten musų pažįstamąjį Santobono? O, koks jis vyras, kaip jis žengia! Ir mano arkliams sunku jį suginti.

Pierre pažiurėjo. Tai buvo tikrai Santobono, aukštas, tvirtas. Dešinioje rankoje kaszin-ką nešė, nebuvo galima pažinti. Kuomet karieta pavijo jį, Prada vežėjui liepė sulaikyti arklius ir pats prakalbino Santobono.

— Sveikas, ponas abate, kaip laikais?

— Po truputėlį.

— Kur tamsta taip žengi?

— Einu Ryman.

— Kaip Ryman? Taip vėlai!

— O, aš busiu ten beveik drauge su tamstomis. Kelio aš nebijau ir priegtam nemėtau pinigų.

Ir jis kalbėdamas, ėjo šalia karietos. Prada, pradžiugintas tuo susitikimu, pašnabždėjo Pierre'ui:

— Palauk, jis tamstą palinksmins!

Paskui jis pasakė balsiai:

— Tamsta abate, eini Ryman, meldžiu sėsti pas mus, atsiras tamstai vieta.

Santobono tuojau sutiko:

— Labai malonu, nužemintai dėkavoju!.... Dar geriau neplėšti avalinės.

Ir jis įlipęs į karietą, atsisėdo ant pryšakinės sėdynės. Daiktas, kurį jis nešė rankoje buvo mažas krepšelis, pilnas figų; gražiai sudėtų ir pridengtų lapais.

Arkliai vėl pradėjo smarkiai bėgti.

— Vadinas, tamsta keliauji Ryman? — pradėjo grafas, norėdamas įtraukti paterį į kalbą.

— Taip, taip, aš jo šventenybei kardinolui Bokkanera nešu kelias figas, — paskutinias šiame sezone, kurias jam prižadėjau.

Jis padėjo ant kelių krepšelį; bet jo neišleido iš rankų, tartum didžiausios brangenybės.

— O, puikios figos. Bet padėk tamsta jas, juk nelaikysi visą kelią lig Rymo ant kelių. Duok man, aš padėsiu užpakalyj.

Jis pradėjo nerimauti, lyg gindamas jas ir nenorėdamas su jomis persiskirti.

— Labai ačiu! labai ačiu! Jos manęs visai nevargina, joms čia labai gerai ir tokiu budu aš esu užtikrintas, kad su jomis nieko neatsitiks.

Prada, nusišypsojęs, vėl paklausė:

— O kardinolas ar mėgsta tamstos figas?

— O grafe! jo šventenybė jas labai mėgsta! Ir aš labai džiaugiuos, kad galiu suteikti jam tą malonumą.

Ir jis taip šnairiai pažiurėjo į Pierre'ą, kad grafas suprato, jog reikia juos supažindinti.

— Pažystu, pažystu, — pasakė Santobono, — aš jau mačiau poną kunigą pas kardinolą, kuomet ten buvau nunešęs figas. Tik anos buvo netaip nunokę, šitos geresnės.

Ir jis meiliai pažiurėjo į krepšelį ir kiečiau suspaudė jį rankomis.

Jie visi nutilo. Pavažiavus gerą galą, grafas staiga paklausė:

— O popiežius, abate? Mirė jis?

Santobono net nesukrutėjo.

— Man rodos, atsakė jis, — kad jo šventenybė dar ilgai pragyvens.

— Vadinas, šiądien rytą tamsta gavai geras žinias nuo kardinolo Sangvinetti?

Šį kartą pateris negalėjo susilaikyti nesudrebėjęs. Vadinas, jį matė?

— O! — atsakė jis, tuojau aprimęs, — niekuomet negalima žinoti ar žinios blogos ar geros. Rodos, kad jo šventenybė labai blogai praleido naktį. Aš meldžiuos, kad kita naktis butų geresnė. Bet jei Viešpats teiksis pašaukti jo šventenybę, jis nepaliks savo avelių be piemens. Jis jau aprinko kas turi užimti sostą.

Prada ėmė juokuoti.

— Tamsta, abate, esi tikrai nepaprastas žmogus.... Tamsta manai, kad popiežių išrenka Dievas? Busimasis popiežius vadinas ten danguje jau išrinktas, o aš maniau, kad žmonės truputį įsikiša į tą dalyką. Bet gal tamsta žinai, koks kardinolas jau skiriamas į popiežius? Ir jei tamsta žinai paslaptį, aš noriu, kad tamsta man ją pasakytum.... Ar tik ne kardinolas Morretta?

Taip bekamantinėjamas, Santobono įsikarščiavo, nebegalėjo susilaikyti.

— Na, še tau, Moretta! Atrado ką. Juk jį visa Europa papirko!

— O ką tamsta pasakysi apie kardinolą Bartolini?

— Tamsta juokuoji!.... Bartolini! Juk jis visas išsinešiojo, visko geidžia ir nieko negauna!

— Na, tai kardinolas Dozio?

— Dozio! Dozio! Jei kardinolas Dozio gaus viršų, tuomet musų šventa bažnyčia atsiras didžiausiame pavojuje, tai visai menkas žmogus.

Prada išskaitė visus kandidatus, tyčioms neprimindamas Sangvinetti vardo, lyg norėdamas labiau įerzinti paterį. Ant galo jis linksmai sušuko:

— Ak tiesa! Žinau tamstų kandidatą!.... Kardinolas Bokkanera?

Santobono buvo įgiltas į pačią širdį. Jo lupos persikreipė, ir jis visa gerkle jau norėjo sušukti: "ne, ne!", bet susilaikė, ir įsmeigė akis į krepšį su figomis. Jis taip buvo sujudintas, kad nekurį laiką tylėjo ir paskui jau ramiau atsakė:

— Jo šventenybė kardinolas Bokkanera — šventas žmogus ir vertas sosto, bet aš bijau, — jis sukels karą ir vaidus su naująja Italija, kurios jis nekenčia, bet jei....

Jis neužbaigė savo sakinio. Pierre atsiminė kalbą, kurią jis girdėjo pas kardinolą Sangvinetti. Matyti figos buvo tiktai priežastis, kad patekti į Bokkanera rumą ir ten nuo savo žmogaus, abato Paparelli, viską sužinoti.

Bevažiuojant toliau, Prada pasidarė rimtas ir susimastė.

— Žinai ką abate, ką pasakys, jei jis šį kartą numirs? Juk toji netikėta liga ir išrodo labai keistais.... Taip, taip, nuodai, kaip ir kitiems.

Pierre sudrebėjo — nejaugi popiežius užnuodytas!

— Kaip! Dar nuodai! — sušuko jis.

Tas išrodė jam negalimu ir juokingu daiktu.

(Toliau bus).

Ko mums reikia pirmiausiai?

Paskaita, skaityta J. Laukio Sus. Kuop. Soc. Sąjun. Am. susirinkime, Chicagoje, Ill. 21 d. kovo, 1909 m.

Kiti, atiduodami savo darbą pirmiemsiems, grimsta vis į didesnį skurdą ir teipgi negali nieku daugiau rupintis, kaip tik kova su alkiu. Ilgainiui draugija pasidalina į du priešingu sau luomus, į sočiųjų luomą ir alkanųjų luomą. Alkaniejie atlieka darbą, sotiejie prižiuri jį. Čia santikiai šitų dviejų luomų ima aštrėti. Sotiejie į alkanuosius ima žiurėti su nepaisinimu, kaipo į savo įrankius, alkaniejie gi į sočiuosius kaipo į savo nedraugus; gema terp jų nesutikimai; šitie nesutikimai eina aštryn ir ant galo pereina net į atvirą maištą alkanųjų prieš sočiuosius. Sotiejie dabar priversti buva su jais lygtis. Bet lygtis su alkanaisiais tai reiškia pripažinti save aniems lygiais, o tas, jiems matosi, yra perdaug, todėl jie šituos nesmagumus bando prašalinti lengvesniu budu: arba papirkimais jie bando laimėti sau prielankumą alkanojo luomo vadovų ir per juos nuramdyti sukiršusias minias, arba daryti nusileidimus, žadėti išpildyti jų reikalavimus. Bet šitos luomų niovynės tankiausiai pasibaigia tuomi, kad alkaniejie pamato, jog sotiejie ne iš noro skausti juos išnaudoja, tik dėlto, kad teip reikia, ir vėl sau gryžta ramiai aniems išteklių gaminti.

Šitose luomų niovynėse tarpininkauja paprastai viena iš dviejų įtaigų, ar abi drauge: bažnyčia ir valstybė. Šitos nuoamžinės įstaigos kiekviena turi sau tinkamą uždavinį. Bažnyčios uždaviniu yra auklėti dorą pas žmones; valstybės gi uždaviniu yra saugoti draugijos narius nuo gresiančio jiems pavojaus. Bet, kadangi užsilaikymas šitų dviejų įstaigų priklauso nuo duosnumo reikalaujančių jų užsistojimo ar tarpininkybės, tai yra aišku, kad alkaniejie savo išsišokimuose prieš sočiuosius visuomet buva be teisybės. Valstybė visuomet parodo jiems rustų savo tėvišką veidą, o bažnyčia stovėdama už jos pečių tuojaus pasiskubina pridurti, kad tai esanti Dievo tokia valia. Vienok, nors tai ir Dievo valia, bet kadangi ji alkaniemsiems yra labai skaudi ir todėl jie, iš kantrybės išėję gali kartais ir prieš pačią Dievo valią sukilti, o tas labai butų pavojinga netik sotiemsiems, bet ir jų užtarytojams — valstybei ir bažnyčiai, nes galų gale alkanieji yra pamatu užsilaikymo jų visų, tai sočiųjų ir jų užtarytojų širdys tuojaus atsileidžia ir jie visi suskanta gelbėti badu dvėstančius Dievo valios pasmerktinius vergus; ir viralą jiems duoda, ir kuralą ir drabužį dalina ir net pakelia algas. Šitas alkaniemsiems pasirodo dideliu daiktu; jie pavalgo, apšila ir nusiraminę vėl dirba kolai juos pilvas priverčia išnaujo sukilti.

Šitos, luominės draugijos riaušės tęsiasi nuo to laiko, kaip žmogus pradėjo turėti nuosavybę. Mat, seklumas draugijos narių supratimo naudos nuosavybės įvedė juos į klaidingą kelią. Draugijos nariai, vietoje vienas kitą šelpti, kaip to pati draugijos prigimtis reikalauja, ėmė žiurėti vienas į kitą kaipo į savo priešą ir, kiek galėdamas, jį išnaudoti. Žmogus matė, kad jis be kito žmogaus negali apsieiti; bet jis negalėjo suprasti ir lygšiol dar nesupranta, kad jis nebudamas to kito žmogaus tikru draugu pats, negali turėti jį tikru draugu sau ir todėl šita nuduota draugyba yra jam mažos vertės. Bet, kadangi vyriausiu tikslu žmogaus šiądieninės draugijos yra be rupesties turėti savo pilvą sočiu, tai jis ir eina prie to arčiausiu keliu politikos. Sutikęs mažiau išmanantį už save, jis sako jam: Tu padaryk darbą, o aš padilinsiu pelną. Sutarta ir padaryta. Vienas stoja prie darymo darbo, kitas prie dalinimo pelno. Ir eina teip metašimčiai ir tukstančiai metų vieniems bedirbant darbą, kitiems bedalinant jo pelną ir vienval besiniaujant terp savęs dėlei neteisingumo dalybų. Kaip pelnas yra dalinama, tai kiekvienas mato kad teisingai; bet padalinus jį tuojaus pasirodo, kad dalintojas nesuvalgo, o tas, kuriam jis duoda, yra alkanas.

Jau ne kartą žmonijos istorijoje buvo bandyta šitos dalybos gerinti. Ne kartą buvo šaukiama žmonės prie lygybės, brolybės ir laisvės ir ne kartą buvo manyta jau tą atsiekus. Bet kaip gi vis žmonių apsigauta! Vos spės jie nustumti naštą vargų ir priespaudos nuo savęs, tai žiurėk ir vėl ji juos užgulė, tik gal po kitu vardu, bet nemažiau sunki kaip pirmutinė.

Buvo vergai, akli vergai, be sielos: mušami, rakinami, pardavinėjami ir perkami, pigiai ar brangiai, žiurint pagal jų daugumą. Koks tai baisus padėjimas! Šuva, skaitomas paskutiniu sutvėrimu, iš visos savo tarnybės žmogui nė kartą nėra buvęs aršesniame padėjime. Krikščionybė pasigailėjo jų ir davė jiems sielą. Jie buvo dabar lygus tiems, kurie juos engė, bet — tik akyse Dievo, ten už vartų dangaus. Ant žemės jų gautoji siela mažai teatmainė jų likimą. Jų viešpačiai-galiunai liko dabar jų tėvais, kurių patarimo jie turėjo klausyti, be kurių jie liuosi negalėjo gyventi, kuriems jie už jų tėviškumą turėjo atidirbti ir, dar kaip: visas jų gyvenimas buvo pašvęstas šitiems jų globėjams. Jie buvo baudžiauninkais, ar jie norėjo, ar ne. Likimas baudžiauninko daugumui musų tėvų yra žinomas labai gerai; jis maža kuo skyrėsi nuo vergo likimo. Baudžiauninkas tai tik teip sau žmogaus pavidale gyvulys, kuriam niekas daugiaus neturi rupėti, tik apdirbimas jo šeimininko darbų.

Šitas pažeminimas žmogaus vertybės užgavo jausmus toliaus į priekį žiurinčių jautraširdžių žmonių ir jie, pasibiaurėję tuo, sukėlė visą draugiją prieš tokią skriaudą, daromą jos narlams. Baudžiava likosi panaikinta. Baudžiauninkai likosi laisvais žmonėmis. Dabar, tarytum, jau viskas buvo padaryta pilnybei draugijos ir laimei žmogaus.

Bet ne; likosi dar tam nepramatytos kliutys: leidimas laimės vienam su nuoskauda kito. Mat likosi priimta už aksiomą, kad gyvenimas, tai kova už buvį. Tikėjimas į šitą principą paklaidino draugiją ir klaidina dar ją lygšiol. Tuo tarpu rodos aišku, kad teip negali buti, nes jis išrodo visą draugiją iš jos pamatų; kur kova yra, ten negali buti vienybės, o drauge su tuo ir draugijos. Priegtam kovoje viršų visuomet gauna tas, kas pergali kitą savo vieku, vylium, ar begėdiškumu. Šitoje draugijoje, gimusioje iš principo kovos už buvį negalėjo buti pasigailėjimo, lygybės ar teisingumo. Kurio kumstis buvo galingesnė, kurio širdis buvo kietesnė, kuris nesidrovėjo išplėšti iš silpnesniojo savo brolio paskutinį jo kąsnį, idant tuomi patenkinti savo nerėpumą, tas buvo galingas ir prieš tą lenkė visi savo galvas. Galingieji, šiteip stojęsi galingais, likosi viešpačiais likimo silpnųjų ir šiądien laisvas, be turtų žmogus, kaip ir anos gadynės vergas, priverstas yra pardavinėti savo sielą, savo išmintį ir savo vieką tam, kuris yra savininku turtų. Šiteipos draugijos dalykams stovint, ji negali kilti augščiau; kiekvienas šitos draugijos narys yra verčiamas gyventi su nuoskauda kito ir gyvenimas joje yra viena neišmintinga ir žiauri kova dėl soties, kuri negali pakakinti nė vieno su išmintingu žmogaus.

Taigi ir vėl reikalingos yra draugijai permainos. Vėl reikia ravėti iš jos piktas, naikinti joje neteisybės ir duoti jai naujas kelias. Žmonių norinčių tą darbą daryti netruksta. Šimtais ir tukstančiais jie pasišvenčia šimtais tikslui ir puola kovoti su neteisybėmis. Vieni jų vienaip mano taisyti draugiją, kiti kitaip; ir kiekvienas jų, kuris tik užtaria teisybę, daro gerą žmonijai. Bet terp jų randasi ir toki, kurie tvirtina buk jie tik vieni darą gerą žmonijai ir buk tik jųjų nurodomas kelias yra tikras, kiti gi visi klaidingi. Šitokia neklaidinga vedėja, atmetančia darbus visų kitų veikėjų, pasisiulančia vesti draugiją į tikrą kelią, yra Social-Demokratų Partija, šventai tikinti į parodymus savo mokintojo Karulio Markso.

Jei šitas jų tvirtinimas butų teisingas, tai mums nieko neliktų daugiau, kaip tik jį priimti; bet ar teisingas jis yra? Pažiurėkime.

Jei aš paklausčiau jųs, kaipo atstovų S. D. P., Ko mums reikia pirmiausiai, turint iš vienos pusės neaprėpiamus turtus, iš kitos pusės alkanas minias, parduodančias save už kąsnį duonos, tai jųs, budami tvirtais išpažintojais savo mokintojo principų, atsakytumėte man, kad mums pirmiausiai reikia pavalgyti. Bet jųs negalite pavalgyti, jei jųs neturite ką. Pirma negu jųs sėsite valgyti, turite valgį pasigaminti. Priegtam, negana yra pavalgyti sykį, ar kelis sykius; plačiai žiurint į reikalus, reikia žiurėti, idant to pavalgymo visiems ir visuomet butų gana, idant po tulo laiko vėl neparsieitų mums, draugijos nariams už pavalgymą peštis, kuomet Motina Žemė išduoda jo daugiau, negu mums reikia. Čia reikia pirmiausiai turėti po akių tam tikras kelias, kuriuomi paskui galima bus eiti. Ar jųs turite jį?

Be abejonės, jųs nusišypsosite iš mano tokio paklausimo. — Gi Marksas. Jis yra musų keliu. Jis visas draugijos klaidas parodė mokslo šviesoje — kaip su pirštu dursite man į akis užgėdinimui manęs.

Bet ar ištikro Markso parodymai yra ne klaidingi? Ar ištikro jie yra moksliški? Pažiurėkime.

Visas jo mokslas susiveda šiteip:

1. Kad visą žmogaus likimą valdo vienas ekonomiškas klausimas, vadinas, soties reikalai; kiti visi gyvenimo klausimai esą žmogui tik antraeilės vertės.

2. Kad lenktynės vienų su kitais esą priežasčia darbininkų išnaudojimo.

3. Kad kapitalistų išnaudojimas darbininkų pavidale ėmimo pelno, arba teip vadinamos pridėtinės vertės, gimdo luomų kovą, kovą darbininkų su darbdaviais.

4. Kad kapitalizmo alginis taislas, kaip tas žaltys savo vuodegą ryjantis, patsai save naikina, sutraukdamas turtus vis į mažesnį rankų skaitlių ir tuomi geometriškoj atnašoj naikindamas skaitlių narių tarpinio luomo, luomo mažesniųjų savastininkų, suvarydamas juos į eiles rankpelnių; anot šitos jo teorijos, su pranykimu paskutinio atstovo tarpinio luomo bus galas ir pačiam kapitalizmui be jokio prisidėjimo iš musų pusės, nes likus tik keliems darbdaviams ir visiems darbininkais, pirmieji esą neišdrįs priešintis ir pasiduos anų valiai.

5. Kad apdraudimui draugijos narių nuo išnaudojimo jų ateityje reikalinga yra centralizacija, kuri viena tegalinti neleisti išnaudoti vieno draugijos nario kitam.

6. Kad auklėjimas vaikų geriau pritinkąs visuomenei, kaip motinai, ir todėl auklėjimu jų turinti užsiimti pati draugija.

7. Kad visi visuomeniški reikalai turį buti tvarkomi didumu balsų visuomenės.

8. Kad moters padėjimas pagerės, kaip ji bus leista dalyvauti politikoje drauge su vyru.

9. Kad tikėjimas žmogaus esąs jo privatišku dalyku ir todėl neprivalo buti liečiamas.

10. Kad — bet kiek gi ant galo norėsite nuo manęs girdėti tų kad, į kuriuos pasekėjai Markso teorijos tiki kaipo į nesumušamus principus ir neklaidingas dogmas? Jų gali buti labai daug, bet aš pasitenkinsiu pasakęs tiek kad šitie žmonės tiki labiausiai, jog jų mokslas yra nesumušamas ir jog jie tik vieni stumia žmoniją pirmyneigos keliu.

Kad jie prisideda prie pastumėjimo žmonijos pirmyn, to aš nebandysiu užginčyti, bet kad jų mokslas yra klaidingas, tai aš pasistengsiu jums parodyti šitais pačiais privestais ir nesumušamais, anot jų, principais.

Pirmiausiai, ekonomiškas klausimas nėra ir negali buti svarbiausiu žiedėju žmogaus likimo. Jis veikia ant jo nedaugiau už kitas išlaukines priežastis; svarbiausiu gi žiedėju savo likimo yra žmogus pats. Jis žiuri į save kaipo į centrą visatos ir pagal savo valią pasirenka sau daiktus ar atmenta juos. Jis yra tuo, kuo jis save laiko. Vergas yra vergu ne dėlto, kad jį vergia, tik dėlto, kad jis pats save laiko vergu; o kaip jis pamato, kad jam nepridera ir nėra reikalo buti vergu, tąsyk, jokia galybė žmogaus ar Dievo pavergti jo neįstengs. Žinodami tą ir norėdami prašalinti šitą negeistiną vergybės apsireiškimą draugijoje, męs stengiamesi parodyti josios netikumą ne vergų užlaikytojams, tik patiems vergams. Be pritarimo vergų užlaikytojų męs galime paliuosuoti vergus, bet be pritarimo pačių vergų negalime to padaryti. Nors męs ir paliuosuotume juos, tai jie vis bus vergais — laisvais vergais.

Pergalėjimas visokių priešinybių daugiausiai priklauso nuo žmogaus paties. Ant kiek jis sugiebia buti viešpačiu savo likimo, parodo mums jo milžiniški pergalėjimai gamtos spėkų, priešingų jam. Idant vaizdžiau suprasti galybę jo valios ant savęs, pažiurėkime tik į vieną iš jo galingų kovų su gamta.

Buvo laikai, kuomet žmogus gyveno šiltame krašte, maitinosi vaisiais ir nieku nesirupino: nė aprėdalų, nė pastoge, nė rytojumi. Staiga užėjo baisi nelaimė, panaši tai, kokia neseniai atsitiko Italijoje. Žemė ėmė drebėti ir skęsti į mares. Išgązdintam žmogui parsiėjo apleisti savo laimingą tėvyškę ir bėgti iš jos laukan. Išbėgęs jis nuogas atsidurė šaltame krašte ir rado ten ne vaisius augant ant medžių, tik nuožmius žvėris, rodančius jam piktus savo dantis; jis mokėjo tik bėgti ir į medį įsilipti. Čia jis turėjo pražuti nuo bado, nuo šalčio ir nuo piktų žvėrių dantų. Bet kad jis neprażuvo tąsyk, tai męs patys esame liudytojais to; klausiu dabar, kur čia yra visųdidžiausia svarba ekonomiškų sąlygų žiedime žmogaus likimo? Nėra jos. Žmogus didžiausią svarbą pripažįsta tik pats sau vienam ir ant kiek jis priduoda jos sau, ant tiek jis pasikelia augštyn, ant tiek jis pergali savo priešinybes ir, atbulai, ant kiek jis išlaukines priežastis, k. v. gyvenimo sąlygas, žmogaus ar Dievo leidimą, stato augščiau savęs, ant tiek jis nupuola ir yra vergu, judinamu daiktu. Todėl tvirtinti, kad ekonomiškos sąlygos yra svarbiausiu žiedėju žmogaus likimo yra tik juokų pasaka.

Teip pat nemažiau juokinga yra tvirtinti, kad lenktynės yra priežasčia darbininkų išnaudojimo. Jei tas butų teisybė, tai kam kapitalistai geresniam išnaudojimui darbininkų tvertų trustus?: Šitas tvirtinimas yra visai kudikiškas ir neturi jokio pamato.

Arba vėl, kad pelnas yra priežasčia luomų kovos. Priežastis, kaip žinome, pagimdymui savo pasekmės nereikalauja prisidėjimo jokios kitos pašalinės veikmės; ji įvykdo ją pati. Pav.: darbas padaro nuovargį, ar męs to norėsime ar ne. Darbininkų negalima sukurstyti, kad jie pailstų arba ne; jie pailsta ar ne pailsta be jokio kurstymo prie to. Bet iššaukimui luomų kovos vieno pelno neužtenka. Sukėlimui jos reikia visos armijos karštų agitatorių ir net dar daugiaus kaip to, nes galų gale pasirodo, kad ir agitarių neužtenka ir parsieina pagelbos ieškoti pas apsišvietimą, idant priversti išnaudojamus žmones sukilti prieš daromas jiems neteisybes. Skriaudos tolai nėra skriaudomis, kolai jos nėra matomos ir priežasčia sukilimo prieš jas yra ne skriaudos pačios, tik jų pamatymas Šita prasta teisybė yra teip aiški, kad ją čiuopte apčiuopti galėtum, o bet kaip kam ji nėra suprantama — net mokslinčiams.

Toliaus, "Kapitalizmas pats save sunaikins", sako Marksas. Bet sulyg jo žodžių jau jo šiandien turėtume neturėti. Vienok, męs matome, kad jis yra ir jo galybė nė kiek nesumažėjus; eina gi jisai visai ne į tą pusę, kurioje Marksas laukė jį išvysti. Marksas laukė, kad visi žemės turtai susibėgs į vieno ar kelių susikalbėjusių terp savęs piniguočių rankas; visi gi žmonės, anot jo, liksis be jokios nuosavybės. Tuo tarpu teip nėra. Pelnas, toji kapitalisto gyvybė, butinai reikalauja, idant nuosavybė butų paskirtsyta terp žmonių. Pelnas yra gaunamas tik nuo parduodamų daiktų; daiktus parduoti galima tik galintiems juos nupirkti. Išgalė pirkimo priklauso nuo didumo turimos nuosavybės. Atimdami nuosavybę žmonėms, atimame jiems ir pirkimo išgalę. Jie tąsyk nepirks daiktų ir išdirbėjai neturės kam juos dirbti; tai reiškia padarymą galo pelnui. Kokias kvailybes kapitalistai nedarytų, vienok šitos kvailybės— daryti galą pelnui, savo vienintėliam gyvenimo tikslui, jie nepadarys. Dar nėra girdėta, kad kas pardavinėtų daiktus pigesne negu jam siuloma kaina. Dėl pelno, šito savo dievaičio kapitalistai viską yra pasirengę daryti. Dėl pelno jie stato namus, dėl pelno jie parduoda žemę ir dėl pelno jie pakelia algas. Sakykite ką sau norite, bet šiądien žmonių medžiagiškas padėjimas yra geresnis, negu jis buvo šimtas metų tam atgal. Teisybė, nesikakinimas žmonių savo buviu gal šiądien yra didesnis, bet tai dėlto, kad šiądien žmonės savo buviui daugiau reikalauja, negu jie reikalavo anuomet. Mažėjimo skaitliaus savininkų teipgi nesimato. Sankrovos ir visokios

(Pabaiga bus).

Iš visur.

|| Turkijos sostapilyj pakėlė riaušes kariumenė. Kareiviai, oficierų vedami apstojo parlamentą ir pareikalavo prašalinimo didžiojo vezyno, karo ministerio ir parlamento perdėtinio. Persigandę ministeriai visi atsisakė nuo vietų. Buvo kruvini susirėmimai ant gatvių, kuriuose užmušė 17 ypatų, o 30 pašovė. Užmuštas tapo ir vienas parlamento atstovas Arslan. Kareiviai sukilo prieš jaunųjų turkų partiją; jie remia reakciją.

|| Persijoj, mieste Astrabad, dar tikrai nežinia, revoliucijonieriai, ar turkmenai, parengė gyventojų skerdynes. Pulkai moterų su mažais vaikais pasislėpė pas maskolišką konsulių. Maskolijos užrubežinių reikalų ministeris atsišaukė į karo ministerį su reikalavimu siųsti tuojaus kariumenę į Astrabadą. Astrabad yra 20 mylių nuo Kaspiškų jurių, turi 20000 gyventojų.

|| Londono laikraštis "Daily Telegraph" pagarsino žinią, jog caras priėmė atsisakymą nuo vietos Maskolijos užrubežinių reikalų ministerio Izvolskio ir paskyrė jį ambasadoriu į Ispaniją. Užrubežinių reikalų ministeriu buk busiąs Goremikin, kuris prie Wittes buvo vidurinių reikalų ministeriu.

|| Brazilija padarė sutarimus su Jungtinėms Siaurinės Amerikos Valstijoms, su Prancuzija, Portugalija, Ispanija ir Mexika, sulyg kurių užgimusius su šitoms valstijoms nesutikimus pasižada pavesti išriši Haagos terptautiškam teismui.

|| Prusuose užgimė ypač rytinėse jų provincijose dideli tvanai. Upės Warta ir Prosna išsiliejo per krantus. Lenkijoj, kadangi ten nėra apsaugojimo pylimų, išsiliejęs vanduo dar platesnius plotus užėmė. Lenkijoj yra daug vandens apsemtų kaimų.

|| Mexike, mieste Durando, velykų subatą buvo kruvini susirėmimai ant gatvių. Mat policija nenorėjo leisti procesijos, nes kunigas nebuvo gavęs leidimo. Susirėmime šeši policistai, trįs kareiviai ir šeši civilistai likosi užmušti. Laukia čia tolesnių riaušių.

|| Plaukiant iš New Yorko Liverpoolin angliškam pasažieriniam garlaiviui Lucania, kajutoj antros kliasos nusišovė dvi jaunos amerikonės—24 metų Margaret Clark ir 22 metų Annie Miller. Abidvi moterys važiavo vienoje kajutoj. Kokios priežastys jas prvedė prie sutrumpinimo gyvenimo, nežinia.

|| Konstantinopolij kareiviai vėl išvertė valdžią jaunųjų turkų partijos, kurios rankose buvo valdžia. Dabar ji pateko į reakcijonierių rankas. Ant gatvės kareivių likosi nušautas teisių ministeris; pašautas yra laivyno ministeris.

|| Caras visai atleido kaltes mirtim pasmerktiems, bet paskui paskirtiems 10 metų kalėjiman, admirolui Grigorjevui ir leitenantui Smirnovui. Sako, kad bus paleistas Stoessel ir Nebogatov.

|| Caras išleido prisakymą panaikinti Peterburge kariškąjį teismą, kuriam pavestos buvo bylos Latvijos sukilėlių 1905 ir 1906 metų; dar ne pabaigtos bylos prisakyta atiduoti paprastiems teismams.

|| Pabėgęs iš Paryžiaus garsus prigavėjas, neva išradęs budą deimantus dirbti, Lemoin, likosi Paryžiuj vėl sugautas ir kalėjiman pasodintas. Dabar gal ir Prancuzijos teismai bus atsargesni, ant kaucijos Lemoino ne paleis.

|| Ryme, švento Petro bažnyčioj su didelėmis iškilmėms atsibuva ceremonijos pripažinimo šventa Orleano Mergelės. Ceremonijose dalyvauja daugelis Prancuzijos vyskupų.

|| Matyt Prancuzijos randas laukia tolesnių riaušių Turkijos sistapilyj Konstantinopolij, nes du karišlėjie laivai gavo prisakymą plaukti tuojaus Konstantinopolin.

|| Pabaigoj liepos mėnesio Leipcige (Vokietijoj) apvaikščios 500 metines sukaktuves gyvavimo tenykščio universiteto.

Japonijos sostapilyj Tokio suareštavo 8 parlamento atstovus už parsidavimus ir ėmimą kyšių nuo cukraus kompanijos.

NAUJI RAŠTAI.

Išėjo jau pirmas numeris seniai žadėto Rygoj leisti laikraščio "Rygos Garsas". Savo pranešime leidėjai žada rupintiesi lietuvių kulturiškais ir ekonomiškais reikalais, bet teip, kad jie ne kryptų į kokią nors pusę, bet vis žiurėtų tiesiojo kelio. Pirmame naujo laikraščio numeryj telpa: eilės "Pirmyn Lietuva"; Kiek lietuvių Rygoj; Rygos gyvenimas; Aplink Valstybės Dumą. Žinios iš Rusijos. Žinios iš svetimų šalių. Rinkimai į Italijos parlamentą. Mažmožiai.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Chicagos policija gavo iš St. Louis prašymą nuo turtingo prancuzo Jameso Shepard Cabanne ieškoti jo septynių metų sunaus, kuris liksosi pereitos sanvaitės ketverge pavogtas ir iš St. Louis išvežtas. Cabanne su pačia ne gyvena; todėl jis mano, kad motina vaiką išvežė ir kaip mano, išvežė jį Chicagon.

— Teisėjas Landis patraukė atsakomyben Santa Fe gelžkelį už peržengimą teisių. Mat teisėms uždrausta laikyti telegrafistą prie darbo ilgiau kaip 24 valandas. Gelžkelio advokatai perstatė tas teises priešingoms konstitucijai ir reikalavo, kad teisėjas jas panaikintų. Tasai pažadėjo apie tai pagalvoti.

— Pereitos pėtnyčios rytą, ant kertės Austin ir Centre ave, ant darbininko italijono G. D. Jalio užpuolė plėšikas ir pareikalavo pinigų. Italijonas ne tik nesidavė, bet šoko ant plėšiko ir butų jį įveikęs, bet tas išsitraukė peilį ir perpiovė italijonui gerklę. Tuom laiku pasirodė policistas. Plėšikas, jį pamatęs, leidosi bėgti, bet tapo sugautas.

— Union Parke, ant grįžtančio nuo varduvių George Elmore užpuolė du plėšikai ir pareikalavo pinigų. Elmore atidavė laikrodėlį ir mašnelę su 50 dol. Tokiu budu jis išgelbėjo paslėptus kišeniuj 250 dol. Plėšikai pasiganėdino tuom, ką gavo, kišeniuose kratos nedarė.

— Vėžių nustatytojas Chicago Burlington & Quincy gelžkelio Petras Lynch, budamas savo lizde netoli 18 gatvės, bandė per langą kelią apžiurėti, bet per toli pasilenkė ir iš lizdo nupuolė 25 pėdas žemyn; teip apsikulė, kad nugabentas į presbiterijonų ligonbutį, neužilgio pasimirė.

— Pereitos nedėlios vakarė siautė Chicagoj smarki audra su debesių praplyšimais, nuo kurių ypač šiaurinėj miesto dalyj kelnorės prisipildė vandeniu. Perkunas trenkė į namus nr. 1922-1724 Kannon ave. ir į namus nr. 7205 Aberdeen str., bet nė vieną, nė kitą namą neuždegė.

— Didėji opera duodanti perstatymus Chicagoj, prie žadėtų operų prideda dar priedą: ketverge po pietų duoda operą Butterfly, komponisto italijono Pucinio, nedėlioj po pietų Trubadurą Verdzio, o vakare "Parduotą nuotaką", komponuotą čeko Smetanos.

Redakcijos atsakymai.

Marijavitai Lietuvoj yra tai tas pats ką terp lenkų Amerikoj neprigulmingiejie. Jie prisilaiko tų pačių formų ką ir katalikai, tik paskutiniuose laikuose jų bandoma vietoj lotyniškos kalbos, mišių kalbon įvesti lietuvišką ir lenkišką. Kaip Amerikoje lenkiškiejie neprigulmingiejie kunigai nenori spangai pasiduoti vyskupų valdžiai, teipjau jiems priešinasi ir marijavitai, todėl jie tapo apšaukti atskalunais.

Ludv. Stukui, Farmingtone. Redakcijos vardų korespondentų, jeigu jie rašo po slapyvardžiu, neišduoda. Jeigu jų raštuose yra neteisybė, kita pusė turi tiesą ir gali, kada nori, tą neteisybę išrodyti. Tas jau ne kartą buvo laikraščių aiškinta.

Porterui. Petras ne paskutinis Romanovų giminės, nes liko jo vaikai. Ir dabar Romanovai viešpatauja Maskolijoj.

Raszkevičiui. Apie kunigų aiškinimus per pamokslus ir jų laikraštyj "Saltinyj" jau buvo seniai rašyta Vilniaus pirmeivių laikraščiuose. Tamistos priduotame rašte, paantrinta vien tas, kas jau seniai buvo rašyta. Antrinti vis tą patį negalima.

ATSIŠAUKIMAS.

Aš Jonas Stašis, paeinantis iš Kauno gubernijos, Panevėžio pav., Vasmunų sodžiaus, pranešu, kad N. 14 "Lietuvos" koksai Vinylis besažiniškai manę apšmeižė, persergėdamas visuomenę, kad nuo manęs šalintusi, nes buk aš esmi garsus gribštukas; buk apie mano peiktinus darbus jis gali daug faktų darodyti. Todėl reikalauju, kad jis trumpame laike darodytų tuos mano peiktinus darbus, arba kad atšauktų, nuimtų tuos purvus, kokius ant mano ypatos drebė. Jei to nepadarys, priverstas busiu kreiptiesi teisman. Aš pribuvau Amerikon 28 d. kovo ne į Philadelphią, bet į Cleveland, O. pas Joną Ceraucką, 6 Hamilton ave. Jonas Stašis.

DIDESNES UŽRAŠOMOSIOS LEISTA PADIDINTOS DUBOS ĮNEŠIMAS PEREJO PER KONGRESĄ IR YRA PATVIRTINTA PREZIDENTO.

Senatorius Dixon rašo apie tai, ką kongresas veikė pagerinimui naujažemių padėjimo.

Padidintos dubos įstatymas, leidžiąs naujažemiams prie tam tikrų sąlygų užimti tris šimtus šešias dešimtis akrų nelaistomos žemės perėjo per kongresą, tapo prezidento užtvirtinta ir yra dabar įstatymu. Senatorius Joseph M. Dixon parašė užrašą šitos buitles, pridėdamas įnešimo kopiją ir komisijos įnešimo, pranešimo kopiją.

Senatorius savame laiške palečia kitą dalyką labai indomų Montanos gyventojams, atėmimą galutinės privilegijos įrašomosioms dėl paskyrimo įrašomųjų "anglies žemėmis". Jis rašo:

Be abejonės patyrėte Spaudos Bendrybos pranešimuose apie kongreso perleidimą ir prezidento užtvirtinimą padidintos dubos įstatymo, kuris leidžia kiekvienam naujažemiui, kuris nėra bandęs gauti prie savo dubos užrašomosios tiesos šimto šešių dešimtų pridėtinės, nelaistomos, be medžių, nemiralinės žemės ir asmeniui, kuris niekuomet nedarė dubos užrašų pagal šito akto leidimus jis gali dabar užsirašyti tris šimtus dvidešimts akrų šitos atžymėtos žemės. Aš laikau šitą naują įstatymą, tokiu svarbiu Montanos žmonėms, kad pridedu čia kopiją įnešimo įstatymo spaudinio, kaip jis buvo patvirtintas prezidento ir teipgi pranešimo kopiją, kurį aš išdaviau nuo viešų žemių komisijos pernai metais sulyg padidintos dubos propozicijos. Draugė su tuo norėčiau pasakyti, kad senatas apie vakar sutiktą sueimės pranešimą, leidžiantį apsigyvenusiems ant žemės, kur galutinės privilegijos buvo atimta dėlei gautų protestų prieš prirodymą žemės esant paskirta kaipo "anglies žemė", davė tiesą eiti į žemišką biurą ir išreikalauti valstybės pripažinimą, kad žemė ištikro yra "anglies žeme" ir toje dėsty vietiniai žemės viršininkai, tvirtinanti, kad žemės apsiaustos užrašomosiomis yra "anglies žemėmis", naujažemis vis dar tebegali duoti prirodymus pavaršio užrašui. Sueimės pranešimas be abejo bus priimtas buto šiądien ar rytoj. Kadangi yra apie trys tukstancial dubų ir tyrų užrašomųjų Montanoje, kurioms privilegijos buvo sulaikyta dėlei žemės paskyrimo "angline žeme", įvesdinimas šito įstatymo duos gyventojams tiesą, jei jie to norės, prie tuojautinių privilegijų pavaršinių žemių.

Kadangi sulyg abelnu dubos įstatymu, duba arba tuščia žeme užrašymas negali buti padarytas žemėms, kurios yra parodyta anglinėmis žemėmis, aš manau, kad įstatymdavybė išriš labai keblų padėjimą perdėm po visą Montaną ir ypatingai Juditho apskrity. Kaip tik įstatyminė atspauda akto sulyg dubos ir dykumo užrašymo ant "anglinės žemės" bus padaryta, tai aš teipgi pasiųsiu jums jos kopiją, kadangi tas bus visiems jusų apskričio žmonėms indomu.

Padidintos dubos įnešimas, kurios stojosi įstatymu, yra toksai:

Lai bunie priimta senato ir buto atstovų Jungtinių Valsčių Amerikos susirinkusiame Kongrese, kad asmuo, kuris yra tinkamas naujažemis sulyg dubinių įstatymų Jungtinių Valsčių gali užsirašyti, tiesotomis podalomis sulyg šito akto leidimų, valstijose. Kolorados, Montanos, Nevados, Oregono, Utah, Washingtono ir Wyomingo ir teritorijų Arizonos ir Naujosios Meksikos, tris tukstančius dvilešimts akrų, ar mažiau, nemineralinės, nelaistomos, nepalaikytos ir nepasavintos išmatuotos viešos žemės, ant kurios nesiranda kertamų medžių, gulinčios gana suglaustai ir nedaugiau kaip pusantros mylios didžiausio ligio. Prileidžiant, kad jokios žemės nebus duodamos užrašams pagal šito akto leidimus, kol tokios žemės nebus paskirtos vidurinių dalykų raštininko, kaipo esančios, jo nuomone, tinkamomis laistymui su vidutiniškomis lėšomis iš oy kurių žinomų vandens versmių.

Antra sekcija. — Kad asmuo, atsišaukęs dėl užsirašymo žemės sulyg šito akto leidimų, turi padaryti ir parašyti pas tam tikrą viršininką išpažinimą, reikalaujamą sekcijos 2290 peržiurėto statuto ir priegtam turi padaryti išpažinimą, kad norima užsirašyti žemė yra aprašyto pirmoje sekcijoje šito akto budo ir turi užsimokėti mokestį dabar reikalaujamą sulyg dubinių įstatymų.

Sekcija trečia. — Kad dubinis naujažemis žemių budo čion aprašyto, kurioms galutinis prirodymas nėra padarytas, turi turėti tiesą tapti viešomis žemėmis, priklausomomis nuo šito akto leidimų, susidurlančiomis su jo pirmesnėmis užrašomosiomis, kurios, drauge su pradine užrašomąja žeme, neturi viršinti trijų šimtų dviejų dešimtų akrų, ir buveinė ir apdirbimas ant pirmosios užrašytinės turi skaitytis kaipo buveinė ir apdirbimas pridėtinės užrašytinės.

Sekcija penkta. Kad nėkas čion esamo nagalėtų kenkti tinkamo naujažemio tiesai pasiimti užrašomąją dubą paminėtose valstijose pirmoje sekcijoje, šito akto sulyg 2289 sekcijos leidimų pataisyto statuto, bet jokis asmuo, kuris pasiėmė užrašytinę sulyg šito akto turi turėti tiesą užvesti dubą leidimų minėtos sekcijos ir jokia užrašytinė, padaryta sulyg šito akto neprivalo buti panaikinama.

Sekcija šešta. Kad kur tik vidurinių dalykų raštininkas patirtų, jog plotai žemės valstijose Utah, priklausomi užrašymui sulyg šito akto, neturi pakaktinai vandens, tinkamo naminiams reikalams, kad buti apsisėdimui tinkami, jie gali, sulyg savo nužiurėjimo, paskirti tokius žemės plotus, neviršijančius dvieją milijonų akrų, o toliaus jie bus prirašomi prie šito akto be apsigyvenimo butinumo.

Suprantant, kad tokioje dėsty naujažemis ant tokios aprašytinės turi atsidėjęs dirbti ant jos nemažiau kaip vieną aštundalį viso ploto užrašytinės sekančiais metais, vieną ketvirtdalį trečiais metais ir puse ketvirtais ir penktais metais nuo dienos užsirašymo ir kad po užsirašymui ir iki galutiniam prirodymui naujažemis turi gyventi tokiame atokume nuo tos žemės, kad jis galėtų pasekmingai ukininkauti ant jos, kaip yra reikalaujama šitos sekcijos".

Priimta, vasario 19, 1909 m.

Platesnėms žinioms reikia rašyti pas Joseph Kesel, Sabra, Rosebud County, Mont.

Naujiena!

Musų laikraštis "Lietuva" turi šiandien 12 tukstančių skaitytojų. Bet mes norime turėti 20 tukstančių. Todėl, kad surinkti dar 8000 "Lietuvai" naujų skaitytojų, mes nuo 1 dienos kovo 1909 m. nusprendėme duoti dovanas kiekvienam lietuviui ar lietuvei, kurie užsirašys "Lietuvą" ir užsimokės už ją prenumeratą.

Minėtos dovanos bus duotos knygomis, abrozais, abrozėliais, stereoskopais ir tt., kas ką sau pasiskirs iš musų kataliogo, šitokiu budu:

Kas užsirašęs "Lietuvą" užsimokės $1.00 prenumeratos, gaus "Lietuvą" per pusę metų ir už 25c. dovanų.

O kas užsimokės $2.00 prenumeratos, gaus "Lietuvą" per visą metą ir už 50c. dovanų.

Sios dovanos bus duotos tik per du mėnesiu. Todėl pasiskubink "Lietuvą" užsirašyti kol nėra vėlu.

Prenumeratos metai skaitosi nuo dienos užsirašymo šių metų iki tai pačiai dienai kitų metų. Todėl nėra reikalo laukti pusės metų ar naujų metų, nes kada "Lietuvą" užsirašysi tada bus tavo metai. Tai yra: užsimokėsi $1.00 gausi "Lietuvą" per 6 mėnesius ir už 25c. dovanų, o užsimokėjęs $2.00 gausi "Lietuvą" per 12 mėnesių ir už 50c. dovanų, nepaisant kada "Lietuvą" užsirašai: per velykas ar sekmines, jeigu užsimokėjai už metus, tai ir gausi "Lietuvą" per 12 mėnesių, ne trumpiau.

Nueik į pačtą, išpirk money orderį vardu ir adresu:

A. Olszewski,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Sumai $1.00 ar $2.00 ir tą orderį prisiųsk savo laiške, o mes siųsime tau "Lietuvą" kas sanvaitė ir prisiųsime knygų Kataliogą, iš kurio pasirinksi sau knygas kokias norėsi, o mes jąs prisiųsime dovanų. Jeigu jau turi musų Kataliogą, tai siųsdamas prenumeratą paminėk kokias knygas nori, o mes jąs tuojaus prisiųsime. Tik atmink, kad už $1.00 prenumeratos negali gauti brangesnių knygų dovanom, kaip 25c., o už $2.00 prenumeratos ne brangesnių kaip 50c. Jeigu nori gauti brangesnes knygas kaip 25c., arba 50c., tai ant kiek jos bus brangesnės, tiek turi viršaus pinigų prisiųsti.

Tie, kurie užsirašys "Lietuvą" pas musų agentus, gaus nuo musų agentų kuponus po 25c. vertės nuo kiekvieno dolierio užmokėtos prenumeratos, ir kada tuos kuponus mums prisiųs, mes jiems prisiųsime tos vertės reikalautas knygas, ar ką kitą, kas iš musų kataliogo sau pasiskirs.

Todėl naudokitės iš šios progos, užsirašykite "Lietuvą", o gausite dovanas po 25c. nuo kiekvieno dolierio užmokėtos prenumeratos.

Sios davanos bus duodamos tik per du mėnesiu. Todėl pasiskubinkite "Lietuvą" užsirašyti.

Kurių laikas prenumeratos jau yra išsibaigęs, jeigu laike šių dvieją sanvaičių užsimokės, prenumeratą, tai ir jie gaus teipgi virš minėtas dovanas. Kurie iki 15 d. kovo šių metų neužsimokės savo užvilktos prenumeratos, tiems "Lietuvą" bus sulaikyta. Todėl su užmokesčiu pasiskubinkite.

A. Olszewskis "Lietuvos" Išleist.

Vincas Pukas

Šiose dienose "Lietuvos" keliaujantis agentas Vincas Pukas, aplankys miestelius valstijos Ill.: Oglesby, Kewanee ir aplinkę užrašinėdamas "Lietuvą" ir priminėdamas už ją prenumeratą. Todėl meldžiame lietuvių virš minėtų miestelių, pas kuriuos musų agentas atsilankys, užsirašyti "Lietuva" ir užmokėti jam prenumeratą, o tuomi užčėdysite sau klapatą ir kaštus rašymo ir pinigų siuntimo. Užsimokantiems prenumeratą musų agentas duos kiekvienam kuponus, su kurisis gausite musų pagarsintas dovanas.

Musų agentui Vincui Pukui teipgi galite duoti pinigus ir ant šifkorčių ir pasiuntimo Europon ir ant kitokių reikalų, o jie bus kuogražiausiai mums priduoti ir pasiųsti ten kur liepsite. Musų agentas V. Pukas yra po kaucija $1000.00, todėl nesibijokite jam pinigus duoti pasiuntimui pas mus, neprapuls. Mes gvarantuojame, kad ir už didžiausią pinigų sumą, duotą musų agentui Vincui Pukui, kad jie bus mumis gražiai priduoti ir pasiųsti ten kur liepsite.

A. Olszewskis,
"Lietuvos" Išleistojas.

APGARSINIMAI.

SUGRYŽTANTI PERGALĖTOJAI.

Nūo neatmenamų laikų pergalėtojų sugryžimas buvo apvaikščiojamas visos tautos. Kiekvienas stengėsi parodyti savo meilę ir pasišventimą. Gali buti netinkamu, bet teisinga sulyginus su tuo prasinešančią pirmyneigą Trinerio Amerikoniško Eliksyro Karčiojo Vyno. Jis pergalėjo visus nuduotojus, nes geresnių šitos rūšies vaistų negalima nė vienam padaryti. Jei tas butų galima, tai tas butų vėl padaryta tik Trinerio. Jo laboratorijos, po priežiura mokslininkų yra pavyzdžiu švarumo ir prieinamos kiekvienam. Jo vaistai yra žinomi žmonėms kaipo ištikimos gyduolės visose skilvio, žarnų ir kraujo ligose. Vartok juos kaip tik valgumas sumenkės ar jausiesi silpnu ir pailsusiu be jokios matomos priežasties. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

TEATRAS

Liet. Muz. Draugė "Birutė" stato ant scenos didžiausią ir gražiausią dramą

"BLINDA"

Nedėlioj, 2 Gegužio (May)
WEST SIDE AUDITORIUM, kampas Taylor st. ir Centre ave.
Prasidės LYGIAI 7:30 valan. vakare.

Dramoje dalyvauja didelis razbainikų choras. Prie "Blindos" parengimo pritraukti visi geriausi mylėtojai-artistai, kurie jau atsižymėję savo gabumais. Režisieriumi gi yra p. Br. Vargšas, žinomas artistas ir dramų autorius. Todėl publika gali pilnai užsitikėti, kad pamatys tikrai gerai pastatytą veikalą. Razbainikų choro daina specijališkai šitam perstatymui sukomponuota p. M. Petrausko, o ta daina labai graži. — "Birutės" choras taipgi išsilavinęs gerai ir padainuos naujas ir gražiausias dainas. Orchestra paimta viena iš geriausių Chicagoje, kuri grajys tiktai koncertinę muziką: overturą ir selekcijas iš garsiųjų operų. Beto sudainuos duetą geriausios Chicagos giesmininkės: panaitės M. Horodeska ir M. Jakševičiutė. Abelnai galime užtikrinti, kad jau vienas muzikos programas vertas atsilankymo. Užtat ir pasitikime pilnai, kad Chicagos visuomenė mokės branginti musų triusą ir nepraleis geriausio vakaro, neatsilankydama, bet pripildys svetainę ir gėrėsis kaip vaidenimu taip ir abelnu vakaru.

"Birutės" Dr-stė.

P. S. Tikietai po 25c, 50c, 75c ir $1.00. Gaunami: "Lietuvos" red., J. I. Bagdžiūną, 1107 So. Oakley ave., M. J. Tananevičią, 168 W. 18th st., J. Derkintį, 184 W. 18th st., J. Jankauską, 4500 So. Hermitage ave., F. Vinskį, 4551 So. Hermitage ave, P. Kaitis, 281 W. North ave. ir choristus.

Važiuokite: Halsted st. iki Taylor ir Taylor iki Centre ave.

TEATRAS.

Chicago. Latvių Teatrališka Grupa pirmu kartu stato ant scenos Aspazijos dramą penkiuose veiksmuose "Prażudytos Tiesos", subatoj, 24 d. šio mėn., 8 val. vakare Hull House svetainėje, 335 S. Halsted st., įėjimas nuo Polk gatv. Tikietai 50c, 35c ir 25c. Širdingai kviečia lietuvius atsilankyti.

Teatrališka Grupa.

LIETUVIŠKAS DARŽAS PIKNIKAMS.

Pranešu lietuviškoms draugovėms Chicagos ir aplinkės, kad šią vasarą mano daržas turi leidimą pardavinėti gėrimus. Išrandavojamas dabar už prieinamiausią kainą su "License" ir visu kuom. Užtai draugovės ir kliubai užprašomi paklausti kokiu laiku norite turėti savo piknikus "Paul's Grove", West Pulman, Ill.

Savininkas
P. Kareckas,
157 — 123rd st., W. Pullman, Ill.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo dvieją draugų: Benedikto Palulio ir Leono Tumavičiaus; abu iš Kauno gub., Šiaulių pavieto, B. Palulis Lukės parapijos, L. Tumavičius Triškių parapijos, Dirmelkių sodžiaus. Teipgi pajieškau savo švogerių: Antano Sprindžio ir Jono Stasikevičiaus, A. Sprindis paeina iš Kauno gub., Telšių pavieto, Navarienų vol., Sasačių kaimo, J. Stasikevičius paeina iš Suvalkų gub., Vilkaviškio pavieto, Virbalių parapijos. Girdėjau, buk visi dirbą anglių kastynėse. Esu vedęs Matilda Stasikevičiutė. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Juoz. Andriuškevičius,
236 Park st., New Britain, Conn.

Pajieškau Kazimiero Bakšinio, 9 metai atgal gyveno židiškiuose, Kauno gub., Telšių pavieto. Girdėjau, kad esąs New Yorke. Labai svarbus reikalas. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

M. Jon.,
281 W. North ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Mykolo Jeseliuno, iš Klovainių miestelio, Panevėžio pavieto. Pirm trijų metų gyveno La Salle, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ignas Jeseliunas,
918 Jennin st., Kenosha, Wis.

Pajieškau apsivedimui merginos, vidutinio jaunumo ir augio ir pajieškau Pranciškaus Sabaliauskio. Meldžiu duoti atsakymą adresu:

Antanas Bružas,
579 S. Canal st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo giminaitės, Monikos Tolackaitės, Kauno gub., Raseinių pavieto, Jurbarko miestelio, 2 metai kaip Amerikoje. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Vin. Naujokas,
207 High st., Beaver Dam, Wis.

Pajieškau savo draugų Jono ir Juozo Elrikių, Kauno gub., Raseinių pav., Pelmės parap., iš Pagojo. Jie gyveneno Philadelphijoje, Pa.; pajieškau teipgi Antano Laurynaičio, tos pačios parapijos, žebrių sod., rodosi gyvena kur Pennsylvanijoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Audrulis,
1633 Jefferson ave., Marion, Ind.

Pajieškau savo švogerio Juozapo Tamašauckio ir Stanislovo Tamašauckio, Kauno gub., Raseinių pav., iš Girkalnio miestelio, 2 metai atgal Stanislovas gyveno Kenosha, Wis. Juozapas Waukegane, Ill. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kaz. Lukauskis,
13 Star st., Ansonia, Conn.

Pajieškau savo pusbrolio Antano Šilkaičio, Kauno gub. ir pavieto, Pernovaros parap., Paalonių viensėdžių, gyveno Forest City, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

A. Kunz,
102 Meadow st., Westfield, Mass.

Pajieškau savo brolių, Ludviko Tamošiaus ir Jono Paškių, Kauno gub., Šiaulių pav.; turiu į juos labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Vinc. Kondrat,
4606 Paulina st., Chicago, Ill.

Pajieškau Antano Šiliuno, Kauno gub., Panevėžio pav., Girbučių sod., Alizavos parap., Amerikon atvyko 1907 m. į Corliss, Wis., paskui gyveno Rockforde, Ill.; jo broliai ir motina Lietuvoj dideliamę nuliudime. Jis pats ar kas kitas teiksis pranešti adresu:

J. Jučima.
Box 114, Wanamie, Pa.

Pajieškau savo brolio Povilo Babušio, Suvalkų gub., Garliavos gm., Vyčiunų kaimo, 4 metai kaip Amerikoje, pastaruoju laiku gyveno Chicagoj, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

F. H. Baumer,
703 Felix st., St. Joseph, Mo.

Pajieškau savo draugų, Juozapo Stanionies, Karaliaus Skrebuno, Adomo Miškinio ir Mateušo Bružo; visi Kauno gub., Ukmergės pav., pirmutiniai du Anykščių parap., J. Stanionis Katlerių sod., Skrebunas Skapiškių sod., paskutiniai du Kurklių parapijos, du metai kaip Amerikoje; turiu į juos svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

J. J. Česunas,
75 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo brolio Jono Žebraucko ir dvieją sesers vaikų Jurgio ir Antano Labiekų, Kauno gub., Vilkmergės pav., Kupiškio parap., Vežionių sod., brolis seniai Amerikoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

A. Žebrauskis,
High Rock, Monroe, Wash.

Pajieškau savo sesers Katrės Rasimienės - Dereškiutės, Suvalkų gub., Marijampolės pav., Mikališkio gm., Jestrakio kaimo, 3 metai kaip Amerikoje, gyveno St. Louis, Mo. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

E. Kazlauskienė,
6314 Normal ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo sunaus Vinco Jakalčio, pirm 7 metų gyveno Chicagoj ant Division st., prie Šv. Stanislovo bažnyčios. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Fr. Jakaitis,
390 S. Hermitage ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Igno Šiukštos, Kauno gub., Šiaulių pav., Žagarės parap., Veršių kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Tad. Bichusas,
Box 192, Steger, Ill.

Pajieškau savo brolio Motiejaus Zoko ir draugo Jono Jesevičiaus, abudu Kauno gub., Šiaulių pav. ir vol., Mikolaičių kaimo, 4 metai kaip Amerikoje, 1 metai atgal gyveno Massachusetts valstijoj. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Mikas Žokas,
Blackburn, Pa.

Pajieškau savo brolio Benedikto Pupšto ir Vladislovo Mieckaus, jie 2 metai kaip Amerikoje, abu yra Kauno gub., Raseinių pav., Šidlavos miestelio. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozapas Pupšta,
238 N. 15th st. Springfield, Ill.

Pajieškau darbo prie barzdaskučio, darbą moku kaip reikia, esiu lietuvys, galiu susikalbėti vokiškai ir angliškai. — Jos. Plaušinis, 1214 — 4th st., Sioux City, Iowa.

Pajieškau Konstantino Gedmino, gyvenusio Bostone, Mass. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Bened. Žalis,
Box 166, Charleroi, Pa.

Pajieškau brolių Petro ir Igno Davidonių, Kauno gub., Panevėžio pav., Čipėnų vol., Mėgonių sod., turiu į juos labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antanas Dovidonis,
Box 25, West Northfield, Mass.

Pajieškau Antano Januškevičiaus, apie 5 pėdų aukščio, sveria 160 sv., tamsiai geltonų plaukų, mėlynų akių, smailia noria, raudonu veidu, šnekėdamas su žmogum vis žiuri žemyn, turi tamsius drabužius, dryžą kaklaraiškį, rudus čeverykus, juodą skrybėlę, mėlynus marškinius, paeina iš Vilniaus gub., Trakų pav., Aleksandravo vol., Užupių kaimo, Nemunaičių parap. Kas man apie jį praneš gaus $5.00 dovanų.

Antanas Zelionis,
Box 706, Turners Falls, Mass.

Pajieškau Frano Venckaus, Kauno gub., Šiaulių pav., Viekšnių miestelio, pirmiau gyveno Skotijoje, 4 metai atgal išvažiavo į Ameriką ir gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Enik Raustis,
Box 184, Riverton, Ill.

Reikalavimai.

Reikalauja darbininkų prie darbo giriose, valstijose: Washington, Oregon ir California. Didelės algos. Kelionė $33.00 nuo Chicagos. Taipgi reikalauja visokių darbininkų Chicagoje ir apielinkėse. Rašyk įdėdamas 2c. markę atsakymui.

J. Lucas, lietuviškas agentas,
239 Milwaukee ave. Chicago, Ill.

Reikalauja lietuvės pardavėjos į sankrovą uolaktinių prekių ir moteriškų drapanų. Turi buti geral išsilavinęs tame užsiėmime ir geral mokėti angliską kalbą. Darbas nuolatinis ir geral apmokamas. Atsišaukti reikia pas H. B. Stern, 3442-44 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Reikalinga mergina prie siuvimo, turi buti išmokusi geral siuti moteriškus drabužius Lietuvoje, priegtam turi buti apsipažinusi su angliška kalba. Darbas lengvas ir nuolatinis, užmokestis gera. Adresas, P. Šertwites, 372 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.

Reikalaujama kriaučiaus, nusimanančio apie vyriškų ir moteriškų drabužių siuvimą; gera mokestis. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu:

V. Andziulis,
23 Wells st., Hartford, Conn.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda saliunas ir barzdaskutinė, kuri randasi tame pačiame name. Puiki vieta, ant kampo netoli nuo Union stoties. Vieta jau nuo seniai apgyventa. Priežastis pardavimo — savininko liga, kuris turi apleisti tą gerą vietą. Atsišaukite šiuo adresu:

Ant. Dranginis,
230 N. 11th st., Terre Haute, Ind.

Pigiai parsiduoda gera bučernė ir grosernė, geroje lietuvių apgyventoje vietoje; arti lietuviškos bažnyčios ant Town of Lake. Priežastis pardavimo: partnerių parsiskyrimas. Atsišaukti adresu: 4402 So. Wood st., Chicago, Ill.

Į pardavimą mėsos sankrova lietuvių ir slavokų apgyventoje aplinkėje — pigiai. Adresas: 595 Jefferson st., Chicago, Ill.

Labai žingeidi knyga dovanu

Ar skaitei kada knygą vadinamą "SIDABRINIS KRYŽELIS"? Ar žinai ką ji rašo? Jei neskaitei ir nežinai kas ji yra, tai čia bent keliais žodžiais paminėsime jos įturį:

Knygelė **"SIDABRINIS KRYŽELIS"** kaštuoja 50c. Ji aprašo gyvenimą Jėzaus to laiko, kada jis jau buvo pilnai suaugęs vyras ir gyveno mieste Jeruzolimo, žemėje Judėjos ir ten draugavo vien su prasčiokais ir darbininkais žmonėmis, mokindamas juos doros ir susipratimo priešai valdžios ir kapitalo priespaudas. Jo prakalbos susirinkimuose, kokius šiądien mes mitingais vadiname, erzino labai Judėjos valdonus ir didžiunus ir todėl jie ieškojo priekabių, kad apkaltinti jį prieš valdžios įstatus ir kaipo tokį maištininką nužudyti. Ir pasisekė jiems surasti liudininkus, kurie paliudijo, buk Jėzus yra biauriausias maištininkas, draugauja vien su valkatomis, žmogžudžiais, ištvirkėliais ir kursto prasčiokus sukilti prieš valdžią, išpiauti kunigus ir turčius, o pats nori tapti žydų karaliumi. Ant tokių paliudijimų Judėjos valdonai pasiremdami ir nužudė Jėzų baisiausiu kankinimo myriu pakabindami ant kryžiaus, kas tuose laikuose reiškė kartuves, ant kokių kardavo žmogžudžius ir politiškus prasikaltėlius.

Nė knyga paties gyvenimo Jėzaus, nė pati Biblija taip aiškiai, taip plačiai ir taip suprantamai neišaiškina to laiko Jėzaus istorijos kaip ši knygelė. Ji aprašo viską ką Jėzus veikė, už ką jį valdžia norėjo nužudyti, kaip jį sugavo, kaip liudininkai prieš jį liudijo teismuose Kaipošiaus ir Piloto, ką su juom darė kelionėje į Golgothą, nukryžiavojimo vietą ir tt. Jokia religiška knyga taip aiškiai ir taip suprantamai neaprašo Jėzaus istorijos kaip šita knygelė, o ji yra užvadinta pasakų knygelė. Bet tai ne pasaka, o tikra istorija iš Jėzaus gyvenimo, kurią perskaitęs dasižinosi daugiau apie Jėzų kaip iš daugelio kitų knygų ir matysi taip aiškiai tą visą paveikslą, lyg kad pats butum ten buvęs ir savo akimis tą tragediją matęs.

Tai yra brangi knyga, o ją gali pas mus gauti visai dykai. Ar žinai kaip?

Užsirašyk "Lietuvą", užsimokėk $2.00 prenumeratos už visą metą, tai mes tau šią neapsakytos vertės knygelę duosime dovanų.

Kada ją skaitysi, tai žmonės rinksis iš visų kitų namų išgirsti taip stebuklingos istorijos iš Jėzaus gyvenimo. Nors mes visi tikime į Jėzų Kristų, bet ne visi esame girdėję taip pilną ir taip aiškią istoriją kaip ši knygelė ją aprašo. Todėl tuojaus eik į pačtą, išpirk Money Orderį vardu A. Olszewski, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill., ir prisiųsk jį mums,

o gausi "Lietuvą" per dvyliką mėnesių kassanvaitė ir šitą labai brangią knygelę dovanų.

Šios knygelės mes turime tiktai 900 egz. Todėl pasiskubinkite pakol dar visa neišdalinta.

A. OLSZEWSKIS, "Lietuvos" Išleistojas.

Meyers Broliai

Terre Haute Didžiausia Drabužių Sankrova. Mandagus pardavėjai, kalba visomis svetimomis kalbomis. Kertė Fourth ir Wabash gat., Terre Haute, Ind.

PATEMYK TAMISTA.

Ką pas mane gausi; o tai lotus GARY, IND. nuo $150 ir augščiaus. Kas perka lotą, tas bus pirmesnis įstoti į darbą, o juk jau ir maži kudikiai žino, kad šį pavasarį bus ten reikalinga 10000 darbininkų, kurie gaus gerus mokesčius. Taip pat gausite pas mane farmas: Texas, Colorado, Missouri ir kitose vietose per pusę pigiau kaip pas kitus agentus. Kur kiti agentai skaito 50 dol. už akerį, ten aš parduosiu net už dol. Atelkite pasikalbėti su manim, o pamatysite, kad nuo manęs pirkdami sučėdysite daugiau kaip pusę pinigų, nes aš esu generališku agentu ir turiu tiesą pigiau parduoti.

Mane rasite namie kas vakarą, o nedėliomis ir subatomis visą dieną.

A. Dobkevičia,
3238 So. Halsted st., Chicago, Ill.
(Antros lubos nuo fronto)

TEMYKITE LIETUVIŲ.

Mes parengėme lietuvišką ofisą mainymo. Mainome: namus, lotus, išdirbtas farmas su triobomis ir gyvuliais ir mašinerijomis. Taipgi parduodame ukes su giriomis už labai pigią kainą. Taigi, kurie turite namus, kreipkitės pas mus, o mes jums išmainysime į puikią ukę, o tada jums nereikės nešti kapitalištų jungą, tada busite patys ponais ant savęs. Ir kuomet visi darbai sustos, kuomet fabrikai uždaro, tuomet jums nieko nek

Nuo sausio 1 (14) d. š. m. pradėjo eiti iš Vilniaus du sykiu per mėnesį

"ŽEMDIRBYS"

ukio, prekybos ir pramonijos reikalams laikraštis.

Rašinėti *"Žemdirbin"* pakviesti šie žmonės: agronomas M. Jalovieckis, agronomas J. Tubelis, veterinaras M. Veitas, veterinaras J. Šalkauskis, Dr. A. Vileišis, T. Daugirdas, girininkas P. Matulaitis, D. Šidlauskis, kun. V. Kemėšis, ukininkas J. Ruppšys, kun. J. Tumas, ukininkas A. Gineitis, kun. Skinderis, A. M-kis, A. Žuvis, J. Brakauskas ir daug kitų.

"Žemdirbyje" rašoma: apie ukininkavimą, apie skirstymąsi vienasėdžiais ir kaip išsiskirsčius gyventi, straipsniai apie prekybą ir pramonią, apie gyvulių veisimą ir auginimą, apie pieninininkavimą, bitininkavimą, daržininkavimą, sodininkavimą, apie grįtų auginimą, apie vartotojų draugijas, ukio ratelius, skolinimo taupomąsias kasas, straipsniai iš medicinos, higijienos ir veterinarijos, straipsniai apie naminį moterų ukį, įvairios smulkios patartjs, ukio, prekybos ir pramonijos knygų apžvalga, ir tt.

"Žemdirbys" neužsiima jokia politika.

"Žemdirbys" rupinasi tiktai pakelti Lietuvoje ukį, prekybą ir pramoniją.

"Žemdirbys" rašo kuo-suprantamiausiai, kad kiekvienas, nors ir mažai temokytas žmogus, lengvai galėtų suprasti visa, kas jame rašoma.

"Žemdirbio" kaina nusiunčiant pačta: metams 3 rb., pusei metų 1 rb. 50 kap., 3 mėnesiams 75 kap.

Atskiras *"Žemdirbio"* numeris 15 kapeikų.

Pinigus ir rankraščius prašoma siųsti tokiuo adresu:

Gor. Vilno, Štefanovskyj forštad, dom Urbanovića kv. No. 7 redakcija gazety 'Žemdirbys'.

Mokinkimes Patys!

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c.

Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo 10c.

Aritmetika mokintis rokundų be mokintojo (apdaryta) 35c.

Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:

P. Mikolainis,

P. O. Box 62, New York, City.

JAU ATĖJO

Miko Petrausko "Liuosybės Daina" Solo su choru. Kaina **40c.** Taipgi I sąsiuvinys "Lietuvišką Dainų" mišriems balsams. Telpa sąsiuvinyje: 1. Himnas; 2. Kaitink šviesi saulėlė; 3. Oi motule ma!; 4. Jojo berneliš; 5. Norim miego. Kaina **30c.** Dainos puikios, meios. Su prisiuntimu "L. D." ir "Liet. Dainos" — **75centai.** Pinigus siųsti markėmis ar Money Orderiu:

J. ILGAUDAS

7716 SO. PEORIA ST., CHICAGO, ILL

KAS NORI?

Kas nori pasinaudoti gera proga, tegul tuojaus ateina į musų ofisą, o mes parodysime porą namų pigia kaina, kokių niekur kitur nerasi. Vienas murinis namas geroj vietoj, kuris atnešą $648 randos į metus parduodamas dabar yra už $5200. Namas yra geras, o lotas didelis. Antras murinis namas, kuris gali atnešti $900 randos į metus, bus parduotas už $5500. Namai yra neseni ir visai geri. Kas nori gauti gerus namus teip pigia kaina tegul tuojaus ateina. Turime teipgi naujus namus ant Wallace st., arti 33čios už $7000 ir porą naujų namų ant 31os gatvės, po $7000 ir $9500. Teipgi turime vieną 4 lubų murinį namą ant 18tos gatvės, netoli nuo Halsted st., kuris atneša $900 randos į metus, o kurį galime parduoti už $7000. Reikia įnešti tik $3500 iš kalno, o rešta išmokestimis. Surašą pigesnių namų paduodame žemiau. Kas šią savaitę ateis ir nusipirks nuo musų namą, tas turės progą kokią netankiai atsitinka.

Teipgi peržiurėkite žemiau surašytus namus, ir ateikite pas mus, kad mes jums juos parodytume.

AUBURN AVE. ARTI 32 GATVES.
Medinis namas, 2 pagyvenimai po 4 kambarius. Randa $18. Kaina ..... $1900.

AUBURN AVE. ARTI 33 GATVES.
Murinis namas ir du lotai. 50x135 pėdų. Kaina ..... $4000.

AUBURN AVE. ARTI 34 GATVES.
Medinis namas, 6 kambariai. Aukštas ponamis. Kaina ..... $1600.

AUBURN AVE. ARTI 33 PLACE.
Medinis namas, 2 pagyvenimai. Aukštas basementas. Kaina $2200.

EMERALD AVE. ARTI 28 GATVES.
Murinis namas, 2 pagyvenimai. Aukštas basementas. Kaina $2000.

EMERALD AVE. ARTI 32 GATVES.
Mediniai namai po 4 ir 5 pagyvenimus. Geroj vietoj. Kaina $3200.

EMERALR AVE. ARTI 36 GATVES.
Medinis namas, 4 kambariai. Aukštas basementas. Kaina $1400

EMERALD AVE. ARTI 36 GATVES.
Puikus murinis namas, 6 kambariai, 2 lotai. Naujas. Kaina $2750.

EMERALD AVE. ARTI 36 GATVES.
281 W. North ave., Chicago, Ill.

HALSTED GATV. ARTI 33ČIOS.
Murinis namas, 2 lubų. Randa $45 į mėnesį. Geras biznui. Kaina ..... $4650.

HALSTED GATV. ARTI 33ČIOS.
Medinis namas, 6 kambariai. Gerai ištaisytas. Kaina $2200

ILLINOIS COURT ARTI 32 GATV.
Murinis namas, 4 kambariai. Lotas 25x56. Kaina ..... $1200.

ILLINOIS COURT ARTI 33 GATV.
Murinis namas, 9 kambariai. Vana. Naujai ištaisytas. Aukštas basementas, kuriame yra 4 kambariai. Lotas 25x131. Kaina ..... $2200.

LOWE AVE. ARTI 32 GATV.
2 lubų murinis namas. 4 gyvenimai po 4 kambarius. Puikus ponanis. Maudykla. Gazas. Išeigos viena. Užpakalyj didžiojo namo keturių kambarių murinis namelis. Lotas 27x125 pėdas. Randos atneša $644 į metus. Kaina tuojaus perkant tik ..... $5.200.

LOWE AVE. ARTI 33 GATV.
2 lubų murinis namas, 2 pagyvenimai po 6 kambarius. Vanos ir visi naujausi įtaisymai. Naujas namas. Kaina ..... $5000.

LOWE AVE. ARTI 34 GATV.
Murinis namas, 4 rumai ir tvartas. Lotas 27½x127½. Kaina .... $2100.

LOWE AVE. ARTI 34 GATV.
3 lubų murinis namas, 3 pagyvenimai po 6 kambarius. Vanos. Lotas 27½x127½. Puikus namas. Kaina ..... $5600.

LOWE AVE. ARTI 36 GATV.
Turime kelis murinius namus visokiomis kainomis nuo $3000 iki $7000.

LOWE AVE. ARTI 38 GATV.
Medinis namas, 9 kambariai, vana, gazas. Geras namas. Kaina $1700.

PARNELL AVE. ARTI 32 GATV.
2 lubų murinis namas, 2 pagyvenimai po 6 kambarius. Kaina $2000.

POPLAR AVE. ARTI 31 GATV.
Murinis ir medinis namas, 4 pagyvenimai. Randa $32. Kaina $2500.

WALLACE GATV. ARTI 32 GATV.
Murinis namas. Aukštas medinis ponamis. Lotas 25x125. Kaina $1200.

WALLACE GATV. ARTI 33 GATV.
2 lubų murinis namas. Aukštas akmenų ponamis. Puikus namas. Kaina ..... $2700.

WALLACE ST. ARTI 35 GATV.
3 lubų murinis namas. Akmeninis priešakys. Krautuvė ir 5 gyvenimai. 2 gyvenimai po 5 kambarius, 3. gyvenimai po 4 kambarius. Lotas 25x125 pėdas. Randos atneša $824 į metus. Kaina tik ..... $7.500.

33 GATV. ARTI HALSTED GATV.
5 kambarių medinis namas. Lotas 25x147. Aukštas ponamis. Kaina ..... $1700.

33 GATV. ARTI AUBURN AVE.
4 ruimų medinis namas. Lotas 25x147. Aukštas ponamis. Kaina $1400.

34 GATV. ARTI HALSTED GATV.
2 lubų murinis namas, aukštas ponamis. 2 gyvenimai po 6 kambarius, su maudyklėms, ir visais įtaisymais. Užpakalyj medinis namas, 4 kambariai. Lotas 50x130 pėdų. Randos atneša $552 į metus. Kaina $5.000.

Dėl stokos vietos negalime paduoti visus namus, kokius turime ant pardavimo, bet kas nori pirkti sau namą, tegul ateina į musų ofisą, o mes parodysime tokius namus, kokius kas sau nori, ir tenai kur kas nori. Teipgi turime gerus lotus pigiai. Kreipkitės pas:

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

NAUJAUSIOS KNYGOS, GAUNAMOS "LIETUVOS" REDAKCIJOJ.

a5 ADOMIENĖ, Gyvenimo piešinėlis Šatrijos Raganos. Adomienė tarnauja po dvarus aukle. Paauginus vaiką viename dvare, eina į kitą. Graži ir užimanti apysaka iš gyvenimo. Vilnius 1908, pusl. 24, kaina 10c.

No. ATTALEA PRINCEPS. Vertimai Pr Šiulelio. Čia telpa šios gražios apysakos: 1) Attalea Princeps; 2) Kas pergalės; 3) Piemenukas; 4) Kraujas; 5) Du paveikslėliai iš baudžiavos; 6) Šuns likimas; 7) Skrandos Istorija. Vilnius 1906. Puslapių 69. Kaina ..... 15c.

No. c25 EMIGRACIJA. Iš darbininkų gyvenimo paveikslėlis. Parašė J. Šiliburis. Brooklyn, N. Y. 1908 pusl. 47. Kaina ..... 15c.

a46 Į ŠVIESĄ PER AŠARAS, apysaka Šatrijos Raganos iš gyvenimo Juozuko lankančio mokyklą. Vilnius 1908, pusl. 50, kaina ..... 15c.

672 KAIP LIETUVIŲ SENOVĖJE VANDENIMIS KELIAUTA. (Iš "Lietuvių Tautos"). Parašė J. Basanavičius. Vilnius 1908, pusl. 14 (didelio formato 7x10). Kaina ..... 30c.

689 MEDŽIAGA L. Ivinskio biografijai. Spaudon prirengė Dr. K. Grinius, (Iš "Lietuvių Tautos"). Vilnius 1908, pusl. 23 (didelio formato 7x10). Kaina ..... 35c.

a99 PELKĖS. Apysaka iš lietuvių darbininkų gyvenimo Amerikoje. Parašė Upton Sinclair, lietuvių kalbon išvertė Kazys Puida. Vilnius 1908, pusl. 468, kaina ..... $1.25.

No. 208 BALTRUS TURAZERIS. Drama trijų veikmių iš darbininkų gyvenimo paimta. Parašė P. Langman. Vertė A. M-čys. Brooklyn, N. Y. 1909. Pusl. 81. Kaina .... 20c.

No. 286 PIRMI ŽINGSNIAI. Drama ketuoriose veikmėse. Parašė Br. Vargšas. Drama parašyta iš revoliucijos judėjimo Lietuvoj. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. Kaina ..... 20c.

No. 321 VELNIAS — NE BOBA. Dviejų veiksmų komedija ir NEATMEZGAMAS MAZGAS vienaveiksmė komedija. Parašyta P. Petliuko, Vilnius 1909, pusl. 66. Kaina .... 25c.

No. 397 KEPLOS KANČIOS. Eilės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909, pusl. 28. Kaina ..... 10c.

591 VISUOMENĖS ĮNAMIAI. Rašteliai apie tuos gyvunus, kurie esti šale žmogaus. Prof. M. Bogdanovo. Panevėžio mokinių vertimas, kalba taisyta kalbos mokytojo J. Jablonskio. Su daugeliu paveikslėlių, knygelė naudinga kiekvienam perskaityti. Vilnius 1909, pusl. 165, kaina 50c.

b686 LIETUVIŲ TAUTA. Lietuvių Mokslo draugijos raštai. Knyga 1. dalis 2. Su 89 paveikslėliais prie Levų lietuvių pasakose. Vilnius 1908, pusl. 183, kaina ..... $2.00.

1196 SERGEKITES AKIŲ APVILKIMO. Lenkiškai parašė Dr. F. Gruda. Atspausta iš Kalendoriaus 1905 m. Vilžėje, pusl. 15. Kaina .... 5c.

1330 ŽODYNELIS ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKAS. Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus, lengvai galima angliškai susikalbėti. Worcester, Mass., pusl. 151, drutuose audimo apdaruose. Kaina ..... 60c.

1863 BIBLIJA arba visas šventas raštas seno ir naujo Testamento. Tik ką dabar išėjo iš spaudos aiškiai šį metų lietuviškoj rašyboj, lotyniškoms raidėms, pilna Biblija katros lietuviai seniai reikalavo. Yra didelė 6½x9¾ colio, 1127 puslapių, drutu audimo apdaru. Kaina ..... $3.00.

Knygų Kataliogas

No. 4 Alluma ir kitos pasakos Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Telpa šios pasakos: 1. Alluma, 2. Netikri brangieji akmenys, 3. Baimė, 4. Du maži kareiviai, 5. Dienynas padukėlio, 6. Mėnesienoje, 7. Valdulys, 8. Užšalusioj padangėj, 9. Atsikirtimas, 10. Vienatvė, 11. Tėvas ir sunus ir 12. Rozė. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų iš žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908, pusl. 136. .... 35c

No. 27 Gyvenimo mokykla. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. pusl. 235. .... $1.25
Apdaryta $1.50

No. 35 Gyvenimo vaizdeliai, susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas, Vagis, Kas kaltas, Gatvės vaikai, Paparčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keleivis, Buvio esybė. Chicago, Ill. 1902, puslapių 99. .... 15c

No. 43 Iš gyvenimo lietuviškų Vėlių bei Velnių. Pasakos surinktos d-ro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų (dangų), čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholerą; apie dvasias (dušias), velnius, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panevėžiečių; Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose. $1.50
Audimo apdaruose. $2.00

No. 44 Iš mano atsiminimų. (Su autoriaus pav.) Parašė Dr. Vincas Pietaris. Spaudon parengė d-ras J. Basanavičius. Platus bijografiški apipasakojimai kai-kurių Lietuvos vietų. Chicago, Ill. 1905, pusl. 301. .... 75c

No. a44 Iš Gyvenimo Samojėdų. Apie Lizdininkus ir kiti naudingi pamokinimai. 10c

No. 63 Karės Laukuose. (Kareivio atsiminimai.) Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. Lalis. Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81. .... 20c

No. 67 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280. ..... $1.25
Drutai apdarytą. $1.50

No. 68 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovijančių kiekvieną skaitytoją ir klausytoją ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330. .... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 69 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333. .... $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. 70 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1909, pusl. 299. Šioje dalyje, teip kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas, nusipirkęs iš paminėtų knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių nuišsemamą pasakų turtą. $1.25
Drutai apdaryta. $1.50

No. c71 Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrijaną sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutinųjų kariavimų. Chicago, Ill. 1907, puslapių 44. .... 15c

No. 76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L—is. Turinys: Giesmė apie sakalą, Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103. .... 25c

No. 90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Ošlevskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906, pusl. 95. .... 25c

No. 97 Pamoksiai išminties ir teisybės, išguldinėti galvočių visų amžių Lietuvos vaikeliams. Parašė kun. Tatarė. Trečia laida. Čia telpa 128 juokingų, bet išmintingų ir pamokinančių pasakaičių, mokinančių doros ir išminties. Chicago, Ill. 1899, puslapių 182. .... 50c

No. 98 Pragaro atgijimas. Parašė L. Tolstoi, vertė Z. A. Kritiškas piešinys dabartinės draugijos tvarkos. alegoriškai parašytas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 22. .... 10c

No. 100 Pasaka apie kantrią Aleną, dukterį turkų ciesoriaus Antonijaus, kuri per 22 metus valkščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Ošlevskis. Chicago, Ill. 1902, puslapių 66. .... 20c

No. 103 Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulyginamosios mythologijos. Parašė Paul Lafargue, pagal vokišką vertimą lietuviškai sutaisė P. Miškinis. Chicago, Ill. 1908, puslapių 31. .... 10c

No. 114 Ponas ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi norintiems susipažinti su buviu ir sąlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, pusl. 60. .... 15c

No. 124 Robinzonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83. ... 25c

No. 130 Revoliucijos žmonės. Parašė A. Niemojewski, vertė K. Puida. Telpa čia sekanti apsakymai: 1. Šuntakiais, 2. Viesula, 3. Motiejus Balia, 4. Laisvės šventė, 5. Juras, 6. Redaktorius, 7. Paukštis, 8. Ponas Jėzus Varšavoje. Knygelė įdomi kiekvienam. Chicago, Ill. 1908, pusl. 76. ..... 20c

No. 134 Sidabrinis kryželis arba dailidė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti.) Kaina 50c

No. 185 Žmogus nepliuškis. Vertė iš švediško Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su varginga mergina ir laiminga gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ir merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1909, pusl. 23. .... 10c

No. 200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl. 29. Kaina. 10c

No. 210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė B. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. pusl. 62. .... 20c

No. 225 Geriaus vėliaus, negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48. ..... 15c

No. 257 Kun. Gramulos raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hudor. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14. .... 15c

No. 262 Mindaugis, Lietuvos karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slowacki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (Dr. V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, puslapių 86. .... 25c

No. 286 Pirmi žingsniai. Drama keturiose veikmėse. Parašė Br. Vargšas. Drama parašyta iš revoliucijos judėjimo Lietuvoj. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. .... 20c

No. 295 Pietro Caruso. Vieno veiksmo drama. Parašė R. Bracco. Vertė K. Puida. Veiksmo vieta — Neapolis. Šių laikų atsitikimas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 32. .... 10c

No. 302 Šiaurės Karžygiai. Keturių veiksmų tragedija. Parašė H. Ibsen. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos Šiaurėje karaliaus Eriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Chicago, Ill. 1908, pusl. 77. .... 25c

No. 331 Žilė galvon — velnias vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. .... 10c

No. 381 Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos. Parašė Jonas Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Žautimai: Chicago, Ill. 1907, puslapių 41. .... 15c

No. 397 Keplos kančios. Eilės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909, puslapių 28. .... 10c

No. 436 Revoliucijos dainos. Surinkiotos iš visur 24 dainos naujos gadynės iš revoliucijos atbalsių. Chicago, Ill. 1908, pusl. 30. .... 15c

No. 442 Svajus arba vaizdas siekimo augštybės. Tragedija-poėma. Penkiuose aktuose. Parašė Jonas Viskoška. Yra fantastiškas piešinėlis, parašytas sceniškoje formoje. Chicago, Ill. 1907. pusl. 135. .... 40c

No. 471 Akyvi apsireiškimai svieto, į kuriuos žmonės nuolat žiurį, bet jų gerai nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Labai naudinga knygelė tiems kurie nori sužinoti, iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pusl. 79. .... 25c

No. 472 Apsireiškimai atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Vojeikov'ą sutaisė Šernas. Aprašo, iš ko susitverta oro žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, aiškesntam supratimui, parodytas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėmis, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 258. .... 75c
Apdaryta. $1.00

No. 473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabalgą. Pagal Heilperną. Falbą ir kitus sutaisė Šernas. Aprašo, kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planėtos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinė knyga, iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 255. .. .... 75c
Ta pati apdaryta. $1.00

No. 480 Biologija arba mokslas apie gyvus daiktus. Pagal profesorių Nusbaumą sutaisė Šernas. Mokslas, kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi, pradėjus nuo mažų vabalėlių, iki dabjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, pusl. 147. .... 40c

No. 490 Dvi Kelioni į Tolimą Šiaurę. Sutaisė S. Matulaitis. Labai žingeidus ir naudingas aprašymas iš kelionės į šiaurės poliusą. Chicago, Ill. Kaina..... .... 20c

No. 507 Gamtos istorija Pagal Bert vertė Dr. A. Bacevičia. Knyga su daugeliu vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslėlių; trumpai, aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, į kuriuos žmonės žiuri, bet jų gerai nesupranta. Chicago, Ill. 1903, pusl. 209. .... 50c

No. 508 Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios moksliškos vertės knyga, su daugybe paveikslų įvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų išnaudojimui gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 238. .... 50c

No. 516 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevičių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73. .... 20c

No. 525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevičių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie įvairius musų žemės augulius, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojimąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129. .... 35c

No. 526 Kada ir kokiu budu svietas sutvertas. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta, kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, telpgi, kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140. ..... 35c

No. 527 Kada ir kokiu budu gali svietas kada-nors pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori atsižinoti, kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135. Kaina. 35c

No. 545 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Aprašymas smulkiausių bakterijų, gimdančių visokias ligas pas žmones, jų susekimas, vystymąsi ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 113. .... 30c

No. 548 Oras, Vandup, Šviesa ir šiluma. Lekcija Prof. Blochmano'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui kurio yra daugelis tam tikrų paveikslėlių. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138. .... 40c

No. 553 Pašjimas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didelės moksliškos vertės. Ji aprašo tvėrimąsi viso sutvėrimo ir visų gamtos sutvertų daiktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemės sluoksnius, daug milijonų metų atgal gyvonusius ant žemės augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905 pusl. 137. 35c

No. 566 Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aprašo seniausių gadynių įvairius sutvėrimus, gyvenusius ant žemės dar prieš atsiradimą žmogaus. Šiandien tų sutvėrimų kunus žmonės, kasdami gilius šulinius, kanalus, arba imdami iš žemės anglis, randa giliai palaidotus žemėje. Tulų sutvėrimų atrado čielus, nesugadintus kunus, užklotus keliolikos sieksnių storio žemės elle. Jie yra šiandien išstatyti įvairiuose muzėjuose, iš kurių žmonės mokinasi pažinti, kaip sena yra musų žemė. Moksliniai, pagal storumą ir senumą žemės sluoksnių, kuriuose tų sutvėrimų kunus randa, gali spręsti, kaip sena yra musų žemė ir kaip seniai žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370. .... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 569 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė Pr. Siulelis. Kas nori atsižinoti, kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. .... 10c

No. 597 Žvėrys ir žmogus. Pagal Schmehl'į sutaisė Šernas. Mokslas apie subudavojimą kuno visokių žvėrių, paukščių, sąnarkojų, žarnapilnių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas kas sau su visomis jo ypatybėmis ir kokią gyvunų giminę jis tveria. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 213. .... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 606 Airija. Lapai iš istorijos Airijos. Parašė A. Janulaitis, Chicago, Ill. 1908, pusl. 53. .... 15c

No. 630 Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr. M. Haberlandą parašė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas musų pasaulės žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatysčių, visų žemės kraštų ir net mažiausių šalelių žmones ir jų paveikslus. Aprašo jų kilmes, parvą, tikėjimą, papročius, užsiėmimą ir abelnai viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667. ..... $2.00
Apdaryta. $2.50

No. 641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Gelkie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augštį, vulkanus, metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluoksnių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: sūrus, prėski, kartus; kokie juose gyvena gyvunai ir tt. žemė aprašyta dalimis: išskaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigalkštystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbiai, ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonių; kur kokie orai: šalčiai ar karščiai, lytys ar giedros; kur koks ligis dienos ir nakties. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros standžios popieros spaudinta. Chicago, Ill. 1906, pusl. 469. Kaina. $2.00

Ta pati apdaryta audimo apdaruose, parašai ant nugaros ir šono. $2.50

No. 655 Istorija abelna. Dalis I. Nuo seniausių laikų Chinijos — 2800 m. pr. Kr. iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė Dr. A. Bacevičia. Su paveikslais, parodančiais tų laikų pirmnidas, sienas pilių, tvirtovių; typus kunigų ir kareivių. Hieroglifus Akkadų rašto ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498. .... $1.00
Ta pati tvirtuose apdaruose. ... $1.25

No. 657. Istorija Suvienytų Valstijų šiaurinės Amerikos nuo atradimo ir dar prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo, kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kokie žmonės pirmiausiai iš Europos pradėjo plankti į Ameriką, kokios karės buvo, už ką kariavo ir kokiuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir kiek kuris gero šiai šaliai padarė. Prie galo knygos telpa Suvienytų Valstijų Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui, gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364. .... $1.00
Ta pati audimo apdaruose, aukso litaros ant nugaros ir šono. $1.25

No. 658 Istorija Chicagos Lietuvių, jų parapijų ir kun. Kraučuno prova su laikraščiu "Lietuva", buvusi balandžio mėnesyje 1899 m. Čia telpa aprašymas: kiek lietuvių yra Chicagoje, kiek lietuviškų draugysčių, su kokiais vardais ir siekiais; chronologiška peržvalga Chicagos lietuvių darbų nuo pat čia jų atsiradimo iki pabalgai 1900 metų; istorija jų parapijų ir prova kun. Kraučuno su "Lietuva". Chicago, Ill. 1901, pusl. 580. Kaina. $1.00
Apdaryta. $1.50

No. 678 Lietuvių Pratėvial Mažoje Azijoje nuo senovės iki jie pateko po valdžia Persų. Parašė Lietuvos Mylėtojas (Dr. J. Šilupas). Knyga turi 283 puslapius ir 4 dideles mapas, parodančias vietas, kur senovėje gyveno lietuvių pratėvial. Aprašo lietuvių padėjimą dar 800 metų prieš Kristaus gimimą. Chicago, Ill. 1899. .... 50c

No. 722 Trumpa senobės istorija. Pagal prof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos D. Su paveikslais senoviškų liekanų ir 5-iais spalvuotais žemlapiais (mapomis). Yra tai tikriausia svieto istorija nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nupuolimo Rymo viešpat

No. 1905 Baltos skurelės kieti drutti apdarai, gražus išspausti išmarginimai, auksuoti lapų kraštai. 50c

No. 1906 Baltos skurelės minkšti apdarai, per abudu galu auksuotos juostos, auksuotas kryžius ir ant nugaros parašas, auksuoti lapų kraštai, rundini kampai. 65c

Svietiszki Abrozai.

Litografuoti Abrozai, Vienoje Spalvoje — Juodai ant Balto. Plotis 22, ilgis 28 col.

Kaina 50c. Vienam.

No. K639 Tadas Kosciuška.

No. K653 Kazim. Pulaskis.

No. K698 Jonas Sobieskis.

No. K877 Juoz. Poniatovskis.

No. K892 Jonas Sobieskis III, Lenkijos Karalius, sumuša Turkus ties Vindabona 12 Rugs. 1683 m.

No. K760 Dabartinis Popležius Pius X-sis. Miera 18x25. .... 35c

No. K928 Aniuolas sargas, gražus paveikslas. Miera 22x28. ..... 50c

No. K891 Kražių skerdynė. Paveikslas ano baisaus atsitikimo 22 d. lapkričio 1893 m. Kražių miestelyje, Raseinių pav., Kauno gub. Miera 22x28. Kaina..... .... 50c

No. S766 Gedeminas, Didis Lietuvos Kunigaikštis apima Kijavos pilį 1318 metais, o maskoliai puola prieš jį ant kelių ir paduoda jam duoną ir raktus. Miera 17x24. .... 30c

No. K820 Martin Luther. Miera 22x28. .... 50c

No. 899 Martin Luther su visa savo šeimyna. Miera 22x28. .... 50c

No. K9 Visi Popiežiai ant vieno abrozo, nuo pirmutinio šv. Petro iki Leono XIII. Miera 24x30. .... $1.25

No. K853 Išpanija priima Kolumbą mieste Barcelonoje 15 d. balandžio 1493 m., kada sugrįžo, atradęs Ameriką. Miera 28x42. .... $1.50

No. K704 Kolumbo paveikslas. Miera 22x28. .... 50c

No. K857 Nikalojus Kopernikas, kuris atrado, kad žemė sukasi aplink saulę, o ne saulė aplink žemę. Miera 22x28. .... 50c

No. K649 Visi Suvienytų Valstijų Prezidentai ant vieno abrozo, nuo Jurgio Washingtono iki Roosevelto. Miera 22x28. .... 50c

No. K765 William McKinley, prezidentas Suv. Valst. Skurinės Amerikos, kuris tapo nušautas 1901 m. Miera 22x28. .... 50c

No. K1006 Teo. Roosevelt, Suv. Val. buvęs prezid. Miera 22x28. .... 50c

No. M77 Dr. Vincas Kudirka, kurio vardą daugybė lietuviškų draugyščių šiądien nešioja. Miera 19x24. ... 35c

No. K645 Napoleonas I, garsiausias Francuzijos ciesorius. Miera 22x28. Kaina. 50c

No. K860 Chicagos Miestas 1779 m. Miera 22x28. .... 50c

No. K1033 Maskolių su japonais karė prie Liaoyang tvirtovės Mandžurijoje, rugsėjo 1—10, 1904 m. Miera 22x28. .... 50c

No. K1034 Japonai atima iš maskolių tvirtovę Port Arthur, 1 d. sausio 1905 m. Miera 22x28. .... 50c

No. K419 Popiežius Leonas XIII ir visi Amerikos Katalikiški vyskupai ant vieno abrozo. Miera 22x28. 50c

No. M784 Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas. Miera 22x28. .... 35c

No. M785 Didis Lietuvos kunigaikštis Keistutis. Miera 22x28. .... 35c

No. M786 Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas. Miera 22x28. .... 35c

No. M787 Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas. Miera 22x28. ... 35c

No. M788 Didžio L. K. Vytauto prisieka. Miera 20x25. .... 30c

No. S790 Simanas Daukantas, Lietuvos istorikas. Miera 22x28. .... 35c

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

DRUKUOJAMA MAŠINA
ODELL TYPEWRITER.
Kaina $6.95.

Odell Typewriter yra viena iš geriausių pigiųjų drukuojamų mašinų. Ji drukuoja teip gražiai, kaip mašina pirkta už $100.00. Ji yra drutesnė už visas kitas ant svieto esančias mašinas. Ji visa yra padirbta iš gryno plieno, prie jos nėra medžio nė trupinėlio. Visa mašina plieninė ir litaros plieninės išlietos ant plieninio volo. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje gesti. Jos sistema teip paprasta, kad kiekvienas, paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supras, kaip su ją drukuoti. Jeigu nori turėti drutą, pigią ir gerą mašina, tai pirk Odell Typewriter, o niekada nesigailėsi. Šitų mašinų kainos seniau buvo $20.00, vėliau buvo $15.00, o dar vėliau — $10.00, o kad mes jų išpardavėme didelę daugybę, tai išderėjome nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas paduodame už $6.95

Su gražia audimo apvilkta skrynele už $8.95

Su gražia skuros apvilkta skrynele už $9.95

Vožlukas tepimui raidžių, skyrium 25c
Atrament. mašin., maža šeivukė 15c

Tau Seksis!

Jeigu nusipirksi knygutę **"Kaip padaryti Monus"** ir išmoksi iš jos daryti monus. Uždirbsi vakarais daugiau rodydamas monus negu dienomis prie sunkaus darbo. Knygutėje aprašyti 63 monai. Kaina **50c.** Pinigus siųsk markėmis ar Money Orderiu adresuodamas

JONAS ILGAUDAS
7716 So. Peoria St., CHICAGO, ILL.

Ponia Ona Miller

(pagal vyra Jankauskienė)
SENIAUSIA LIETUVE-AKUŠERKA CHICAGO
Dabar gyvena priešai Ruble st.
107 Canalport Avenue
Telephonas — 3619 Canal.

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Tukstančiai plikų žmonių atgavo pulkius plaukus, sulaikė slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. Visokia informacija dykai. Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.
PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50. STH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

Dr. P. G. WIEGNER

(IŠ LATVIJOS)
Priima ligonius savo ofise:
3315 S. MORGAN ST.
Kasdieną iki 2 val. po pietų ir nuo 6 val. vakare. Telefonas: Yards 709.

Telefon Yards 471.
Notary Public
(Lietuviškas Notaras)
Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitonliškus. Inkorporuoja draugystes.
J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6648

AR TU SERG

Ar tavo liežuvį ištižęs, skaudus i išbertas apnogėjęs? Ar burna prikartėjus, smilda kvapas, veidas išbertas spunogais, negali valgyti, pyksta širdis, vemti, skrepliuoji, rytmečiais, jautiesi degintą ir sunkumą krutinės duobėje, atsirugsti negandžiu skysčiu arba vėju, da rėmuo, esi silpnas ir greitai pailstantis, užeina seilėtekis ir sutirštėjimas seilių, negali miegoti, ima snaudulys po pavalgymui, kaukina diegliai žonuose, gurgimas vidurių, gumbas, negardus skonis burnoje, trumpas kvapas, greitas nuvargimas, plakimas širdies? Jeigu teip tai nelauk, tuojaus prisiųsk mum dolerį o mes tamistai nusiųsime butelį musų gydusolės **The John Elixir**, su pilnu pamokinimu kaip vartoti. Pagelbės tamistai kaip ir šimtam kitų. Katalogas aprašantis suviršė 200 ligų gaunamas dykai kas prisiųs porą markių. John I. Bagdžiunas, propr.

JOHN'S SUPPLY HOUSE
1109 SO. OAKLEY AVE. CHICAGO, ILL.

VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.
arti Harrison gatvės
INEJIMAS DYKAI!

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organų

Tyrinėk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.

Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyv didum figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI!
Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) X CHICAGO, ILL.

Tel. 1532 Yards.
Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esiu teisiuslu gyd., jau ant Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkėliau į savo namus po nr.
3149 S. Morgan St.
Kampas 32ros gatvės
Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius atengsiuos užgandinti, kaip ir lygšiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją. Liekuosi su pagarba
Telefonas Yards 687.
Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampas 32ros gatvės.

Užsdetas 1897.

Garsus ant vyso svieto
Profesorius Medicinos
Dr. E. C. COLLINS,
užsdėtojas
Collins N. Y. Med. Institute.

300,000 ISZGIDITU!

Kodel kenczinate ligiau? 300,000 žmonių serganczių įvairiomis ligomis liko greitai iszgiditais, nekurie isz ju buvo priepažinti nuo kitu Daktaru ir institutu už nebeiszgidomus, bet garsi profesorei **Collins New York Medical Institute** jus iszgide.

Netrotik vyltes! Nežinrekit ant ta, kaip sunki Jusu liga ar kaip užsenejusia nes tie patis **garsi profesorei** gali Jumis teipgi iszgidit. **Ateikit tuoi** (arbe raszikit **Savo kalboje**) ir aplaikisit cudaunus vaistus, kurie ant sikio atness Jumi palengvinima ir padaris Jumis sveiku.

NE užtikiek savo sveikatos ir ateities nepatistamem ir nepraktiszkem Daktaram. Duokite saves pavesti apgarsinimais neatsakancziu Daktariszku institutu!

Collins New York Medikaliszkas Institutas yra seniausia, didžiausia ir garsiausia ir jo Medikaliszki Direktorei yra garsi Profesorei, kurie tuoi užsieima Jusu ligą.

Jeigu sergi Rumatizmu, užkreczIama liga užnuodyimu kraujo, iszberimu ant kuno, Ligomis ausu, kaklo, krutines, kepenlu ir pilvo ligomis, szirdes ligą, Užkiteymu vudurių, kosuliu, dusuliu, slaptingomis ligomis, moteriu ligomis, skaudeymu nugaros ir t. t. tada atsiszauk asabiszkai ar per laiszka!

DOVANAI Ateik arbe raszik savo kalboje pas musu **Profesorius ir pasiklausk** ju rodos, kuria gausi **dovanai.**

Idant gantumite tiek **sveikiaus ir grinus** vaistus, musu Profesorei iszsius savo **garsius vaistus** i kiek viena dali pasaules už kurius užsimokesit paimdami.

COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE
140 WEST 34th STREET., NEW YORK.

OFISO VALANDOS:
Nuo 10 isz ryto iki 1 po pietu
Nuo 2isz pietu iki 5 " "
Nedeliomis ir Szventienis nuo 10 iki 1.
Pandello ir Czetviargo vakarais nuo 8 iki 10.

Siusk szendien 10 centu markemi ant knigos po varda "VADOVAS I SVEIKATA" parasztos garsio Profesoriaus Dr. E. C. COLLINS, kur aprassita apei žmogaus kuna kaip apsirgus palikti sveiku ir kaip užsilaikiti idant pasilaikiti sveiku.

Dr. J. J. McGLADE. Dr. J. P. COYLE, Medikaliszki Direktorei.
I.lt.

GERA MUSU
NAUJIENA DRAUGAM
Kenčiantiems Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar painiais nesveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nuilsęs, pavargęs rytmečiais, trukstanoro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdysi draugijos, trukstaenergijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spaugai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemorališki ir

Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe

nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, plenėtas šlapumas, skausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurdu ses dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?

Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic

užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunalkina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas pacina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganėdinimo lytiškų geidimų.

Mes tikrai tave išgydysime.

Mes gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nusilpnėjimą, užsenėjusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bėgimus, patžagystą, inkstų ir puslės ligas, telsybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus pražalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet priešlaikų nušluoja į grabą jaunystės išdykumai, per tankus susikuopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų ženklų, pasirodavyk su mumis pakol da nėra per vėlu.

Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kentėjimų.

Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir kitomis šventomis dienomis: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

D-rė Marija Dowiatt-Sass

Moterų ir Vaikų Ligų Specialistė.

OFISAS, 749 W. 18-th St. Tel. Canal 1208.
VALANDOS: Nuo 9:30 iki 11:30 ryte. Nuo 3:30 iki 7 val. vakare. Nedėldieniais: Nuo 9:30 iki 12 val. tik.

BUSTAS, 2891 W. Harrison St. (arti W. 53-os Ave.)
VALANDOS: Iki 9 val. rytmetį. Nuo 7 iki 8:30 vakare. Tel. Austin 459.

"RAISTĄ" (The Jungle), DUODU DOVANAI

Skaitytojams "Lietuvos" ir "Vienybės L.", kurie dar tos knygos neturi ir nėra skaitę.

Jeigu nors "RAISTAS" nėra dar skaitęs, tai visai mėgini teisingai Amerikos gudrybes, aukštybes ir, teip vadinamą jos, progrėsą ir negali išsižengoti nuo visokių pinklių, nes neturi gana patyrimo. "RAISTAS" tai knyga patyrimo.

Perskaitęs "RAISTĄ" teippat žinosi visą sutvarkymą dabartinės pramonijos ir kodėl bedarbės kilo, o tuomi ir kaip galima turėti visuomet darbas ir gyventi laimingai.

„RAISTAS" dėl išnaudumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

"RAISTAS", kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 355 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje.

"RAISTO" kaina $1.00, perkant pačią knygą. Prenumerata laikraščių "Lietuvos" ar "Vien. Liet." metams $2.00. Bet kas naujai užsirašis "Lietuvą" ar "Vien. Liet." metams, prisiųsdamas man $2.00, apturės metams vieną šitų laikraščių ir "RAISTĄ" dykai.

Siuntimui prenumeratos adresas: J. Naujokas, Madison Sq. box 189, New York, N. Y.

Kiekvienas lietuvys inteligentas pripažins didelę vertę knygos "Raistas".

EUROPEJIŠKAI-AMERIKONIŠKA
Prekybos Kanceliarija

Parengia reikalingas popieras ir dokumentus į sudus arba administracijos kancelliarijas Rusijoje, dovjerennastis, aktus pardavimo, parsaudymo sutartis ir kitokius dokumentus.

Sujieškometrikus gimimo, mirties, ženybų ir kitus įpėdinių dokumentus.

Išguldo visokius raštus ir dokumentus į Rusiškų, Lenkiškų, Lietuviškų Angliškų ir Vokiškų kalbas.

Veda visokias provas Rusijos, Austrijos, Vokietijos ir Amerikos suduose.

Atlieka visokius reikalus pas Rusijos, Austrijos ir Vokietijos Konsulius.

Veda provas atlyginimo už sužeidimus ir nuostolius.

Atlieka visokius prekybos reikalus Rusijoj, Austrijoj, Vokietijoj ir Amerikoj.

Rašykite savo prigimtoje kalboje šiuo adresu:

Europe-American Commer. Office, 112 So. Clark St., Chicago.
Telephone Main 2255 (2-nd Floor, Room 208.)

Geriausia Proga Amerikos Lietuviams ingyti
14 k. Grynu auksu pavilktas laikrodėlis.

gražiai graviruotais viršais (vyriškas ar moteriškas) su dviem antvoėais, koteliu užsukimais užstatomas augšta lipsnio Amerikos mašinerija, **visais akmenais**, garantuojamas 15 metų, kaina $14.00. — **14 k. grynu auksu** pavilktas grandinėlis garantuojamas 15 metų. — **14 k. grynu auksu** pavilktas žiedas, su tavo vardo pirmuoliais, 6 nos litaromis, garantuojamas 4 metams. Visa šitie daiktai sykiu kainoja $18.25. Ant laikrodėlio išgraviruota: **Atmintis iš Amerikos.**

Prisiųsk mums už viską $4.74.

Jei daiktai nebus tokie put, kaip aprašyta, siųsk juos mums atgal, o mes **sugrąžinsime tau pinigus.** Tokius žemas kainas mes duodame tik pirmiausia užsisakymui dėl egzemplio susipažinimo su jumis. Atsiųsk mums i k. dme 24c. dviejų centinės krasos ženklelais, o likusius $4.50 užmokėsi apturėjęs daiktus ekspresui. Šitos daiktus galima pagerinti tris syk augštesnės kainos.

Užsakinėjant tris laikrodėlius, 6 grandinėlius ir 6 žiedus $35.50 $1.40 i k. uno 2c. krasos ženklelais. Likusius $34.50 užmokėsi atsilindamai ir perėjusėjus daiktus ekspreso ofise.

Agents Wholesale Watch Co.
192 West Broadway, Dept. 71
NEW YORK CITY.

NAUJO Geležinkelio Invedimui musų 23 AKMENAIS NAUJO Laikrodėlio

gryno auksu, auksuoto, ar kitokio, parduosime pirmą 10.000 musų naujo nudavimo 23 akmenų "Accuratus" laikrodėlio **tik po $5.75** Šitie puikus ir gražus laikrodėliai yra gražiai graviruotais auksu raštais uždaromais lukštais, dalbinis judintuvas, patentuotas nustatytuvas, greitatrukis ir kitomis geromis ypatybėmis, geral rodo laiką ir yra nėtikimas. Vyriškas ar moteriškas garantuojama **20 metų** Jie ne tik yra gerais, bet ir gražiais laikrodėliais ir kas pirks, gerėsis ir didžiuosis savo draugams. Jei nori tikrai gero ir gražaus laikrodėlio pigia kaina, tai čia jis yra. Pirma pirkimo kitur, apžiūrėk šitą laikrodėlį, idant paskui nesigailėtum. **Viencentis krasos ženklelis atgabens tau šitą laikrodėlį** pridėrančiam apžiūrėjimui įvadine kaina $5.75 ir persiuntimo lėšomis ir laikrodėlis tavo. Jei jo nenorėsi, reikės nieko mums nebūsi kaltas ir laikrodėlis bus mums sugrąžintas musų lėšu. **Mes visą atsakymą imame ant saves.** Gražus auksuotas grandinėlis ir kabutis dykai su dažnu laikrodėliu.

Pirmą 10.000 šitų laikrodėlių išparduotus jie bus parduodamami paprastą kaina po $8.50 ir tai bus dar pigu. Adresuok šitaip:

Excelsior Watch Co., Dept. 903, Chicago, Ill., U. S. A.

JEIGU TAMISTA MĖGSTI
Gerą Degtinę
Rašyk mums tuojau, o gausi
DYKAI VISĄ KVORTĄ
geriausios degtinės
SECURITY CO., 425 S. Water st., Chicago
Vardas
Adresas

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literatųros ant "North Side" Chicago. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasiškų knygų, rožančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylio, paišelių plunksnų, druknojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganedinti.

PETRAS M. KAITIS
261 N. North ave. Chicago, Ill.

Jauni ir seni, turtingi ir vargšai, ateikite ir daleiskite man išskaityti jųsų gyvenimą nuo lopšio iki grabo.
Kaina 50c. Su pasakymu vardo $1.00.
Garsiausias svietė
DĖLNAŽINYS IR KORTŲ LEMIKAS
PROF. H. LEIBOWITZ

Aš pasakysiu tamistai su kuom apsivesi ir teipgi vardą ypatos, kuri tave myli.

Jeigu tu nori žinoti kaip sav susivaldyti ir kaip žengti kiekvieną žingsnį gyvenime pasekmingai, kaip nepadaryti jokios klaidos savo užsiėmimuose, kaip apsisaugoti nuo nepasekmių ir nelaimių, kaip išvesti visus užmanymus laimingai: tiešos dalykuose, kelionėse, prietikuose su priešinis ir draugais, sveikatos, nuopelnų, dalykuose turto ir ėbelnai visame kas lytisi Tamistos gyvenimą.

Esmi vienatiniu kortų lėmiku (burtininku), kuris gali išmokyti kaip laimėti meilę ar draugiškumą tų, prie kurių širdis linkusi nors jie butų ir gana toli.

Prižadu pasakyti tamistai ar tamistos vyras, moteris ar meilužė teisinga ar prigavinga; kaip apsivesti su ta ypata, prie kurios širdis linkusi; kaip paskubinti apsivedimą su ypata, kurią myli; taipgi kaip įgautį įtekmę ant tų, su kurais sueini. Aš papasakosiu tamistai praeitę, dabartę ir ateitį. Ateik ir pats persitikrinsi.

270 MAXWELL ST., TARPE HALSTED IR UNION GATVIŲ
AŠ KALBU LIETUVIŠKAI IR LENKIŠKAI. ATSINEŠK APGARSINIMĄ.

Męs Apdraudžiame
(Insuriname)

Nuo **Ugnies** visoki turtą, ar tai butų namai, naminiai daiktai, vaizba ar kitoniškas turtas.
Nuo **Vagių** ir **Plėšikų.** Nuo **Ligos** ir **Sužeidimų.**
Nuo **Mirties.**

Męs apdraudžiame VISKĄ ir nuo VISOKIŲ NELAIMIŲ

Kiekvienoj nelaimėj pinigai yra reikalingi, todėl nusipirkite pas mus Apdraudimo Raštą (Insurance Policy), o atsitikime ar ugnies, ar ligos, ar mirties, ar kitokios nelaimės, nereikalausite rupintis apie pinigus. Apdraudimo Kompanija išmokės jums tiek pinigų, ant kiek jųs busite apsidraudę.

Apsidraudimo kainos yra labai mažos. Su apdraudimo reikalais kreipkitės pas

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted St. Chicago.

IŠGYDO IN 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be peilio ar skausmo

Noriu išgydyti kiekvieną vyrą serganti išplėrimu lytiškų dalių gyslų, striktura, užsikrečiamus kraujo nuodus, nerviską sunegalėjimą pažlugimą lytiškų dalių at ligas liečiančias vyrus. — Šitas nuokirdus pasisiulinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos, ir mano noru yra parodyti visiems šitiems žmonėms, kurie buvo gydomi dešimities ar daugiaus daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu vienintėlį budą, kuriuomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.

Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių ir inkstų net ir labai užsendintas.

Slaptos vyrų ligos
išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodijimas, šlapuminės gaištys.

Plaučių ligos,
Dusulys, Bronchitas ir kitos plaučių ligos tikrai išgydoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

PATARIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI.

Specialistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų ligos,
Vidurinės ligos, skausmai strėnose, Baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsendintos ir nerviškos ligos moterų.

Užnuodijimas Kraujo,
ir visos odos ligos, kaip ve pučkai, piktoji dedervinė, šunvotės, niežulys, hemorhiodai, sutinimas gilių, naikinamti nubėgimai, įsisenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.

DR. ZINS, 41 SO. CLARK ST. (tarp Randolph ir Lake Str.) CHICAGO
Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakaro, Nedėlej, nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

Serganti Vyrai!

Jauni ir pusamžiai, kurie kenčiate nuo ligų, nenusiminkite. Susiraminkite! Gelbėkite save! Šaukitėsi prie mųs!

Eikite ten, kur busite gydomi sanžiningai ir greitai pasveiksite! Sučėdysi laiką ir pinigus eidamas į American Medical Dispensary. Patarimas dykai.

Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpu laiku su keliomis dienoms musų originališku budu gydymo. Atsakančiai pritaikytas musų gydymas yra tikriausias ir nuodugniausias budas ant svieto, pasiekimui nuodugnaus išgydymo. Negaišink laiko ir nestatyk pavojui savo sveikatos, klausdamas patarimo pas aptiekorių ar draugę. Jei nėsi atsakančiai gydomas, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per visą savo amžių ir ji visuomet atgabens tamistai nelaimę ir susikrimtimą. Mes išgydome tukstančius tokių ligų, dėlto kad turime joms ypatišką gydymą.

UŽSIKIMSIMAS ARBA UŽAKIMAS VARPOS. Nedaro skirtumo kaip ilgai kenti nuo užakimo varpos ir kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, musų gydymas tamistą tikrai išgydys. Su musų gydymu nereikia jokio piaustymo. Musų gydymas yra gyriausias visoj pasaulėj, be jokio skausmo jis prašalina nesveikumą ant visados.

UŽNUODIJIMAS KRAUJO. Jei vartojai nuodingus vaistus ir turi skausmus, šalį dos burnoje, gerklėje ar pratrukimus ant kokios nors dalies kuno, tai sergi nuo užnuodijimo kraujo, kurį gali išgydyti **American Medical Dispensary.** Mes jieškome sunkiausiai išgydomų ligų prasčiausiame padėjime. Mes išvalysime tavo kraują grynai ir prašalinsime iš viso kuno įvairius nevalumus bei nuodus trumpesniu laiku negu kas kitas kokioj dalyj pasaulės.

GUMBUOTOS IR SUSISUKĘ GYSLOS. Tokį padėjimą gyslų mes išgydome be sugaišimo laiko, be jokio skausmo ir ant tuojaus. Musų gydymas prašalina visokius ligotus padėjimus, pagamina pilną bėgimą kraujo, sugrąžina greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai pranyksta visai.

Mes išgydome kuomet kitiems nenusiseka.

Mes teipgi išgydome trumpu laiku visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžių vyrų. **PASIKLAUSIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI!** Viską užlaikome slaptybėje. Jei busi gydomas musų, niekas to nežinos. Mes turime tam tikrą gydymą kiekvienai ligai.

$10. vertės ištyrimas su X-spinduliais dykai.

Vyrai, manantį apsivesti, privalo atsišaukti pas mus dėl ištyrimo, idant žinoti ar jie tinka apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali buti kune kokia liga, kuri kliudytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.

Jeigu tamista turi kokį nesveikumą kune, pasinantį nuo persengimo gamtos tiesų, tai nemėgink jo užslėpti ženatve, nes ženatvė tiktai gelbsti ligai įleisti šaknis gilian į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.

Atsišauk ištyrimui į American Medical Dispensary ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikras apsivesti.

IŠTYRIMAS IR PASITEIRAVIMAS DYKAI!

Nereikalaujame pinigų pradžiai gydymo. Jei negali ateiti pats, rašyk.

American Medical Dispensary
91-93 E. Washington Street Chicago, Ill.
VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir nuo 6 iki 7 vakaro.
Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

50,000 KNYGU
DYKAI DEL VYRU Vertes Ira $10.00 Kožnam Vyru Ligoniu

Dykai del Viru

Jeigu sergate kokio vyriško ligoie, rašikiete ing mus ogausite didelos vertos knygelė. Ta knygelė pasakis aiškei keip kožnas vyras, sergantis nuo kraujo užnuodyjima, silpnibes vyriškume, abelnam nupulime speku, rhumatizmo, gonoriško ligoie, vyduriu, kepenu, inkštu arba pusles lygosie, gali lengvei i[illegible] namosie. Jeigu asatie nusimine mokiedami pinfingus daktarama ir us gidu[illegible] negaudame jokios pagelbos ta, apatingai dykai gauta knygelė del vyru, jurią [illegible] vertesni bagelbos, keip $100.00. Jie pasakis nu kuo jus sergate ir keip galet[illegible] greitai išgydyti. Tukstančei vyru atgava sveikato ir vyriškum[illegible] per pagelba [illegible] vertingos knigelės. Ta knykelė ira krautuve žiniu, apie kurios kainas vyras ne[illegible] butinai turi žinoti. Pamikitie, jog ta knygelė yra gaminama vyrai dykai; [illegible] užmokam ir pačtau. Jškirpkite žemia paduota kupona, ir prisiuskitie mum, o [illegible] kuo greičiaus prisiusma jums vysai dykai ta brange knygelė.

Siusk ta kupona dykai gautos knygeles šendena.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 702 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Garbingas Daktarai: Meidziu prisiusti man vysai dykai, jusu abgarsainta knygelė.

Vardas ir pravardė.....
Pačta..... Statas.....

Visi tie, kurie šaukiasi gydytis TUR šauktis asabiškai dėlto, kad ligos ir kitoki padėjimai negal but gydyti teip gerai per raštus kaip galima gydyti asabiškai. NERAŠYKITE, BET ATEIKITE.